

โครงการวิจัย

ปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการเดินทางไปท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

บ้านบุไทรโฮมสเตย์

FACTORS AFFECTING TOURISTS' MOTIVES TO TAKE
AN ECO - TOURISM TRIP IN BAAN BUSAI HOMESTAY

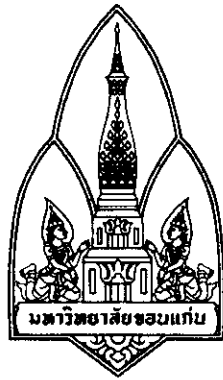
นายพงศพนธ์ ศรีทชาติพงษ์

วจ
G
156.5
.H6
W132

ศูนย์สารสนเทศวิจัย คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
ประจำปีงบประมาณ 2549

C1

โครงการวิจัย

**ปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการเดินทางไปท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
บ้านบุไทรโฮมสเตย์**

**FACTORS AFFECTING TOURISTS' MOTIVES TO TAKE
AN ECO- TOURISM TRIP IN BAAN BUSAI HOMESTAY**

นายพงศ์พันธุ์ ศรีธธาทิพย์

**ทุนสนับสนุนการวิจัย คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
ประจำปีงบประมาณ 2549**

ชื่อเรื่อง	ปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการเดินทางไปท่องเที่ยวเชิงนิเวศ บ้านนุ ไทร โสมสเคย์
ผู้วิจัย	นาย พงศ์พันธุ์ ศรีรักษาพิทย์
ที่ทำงาน	คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
แหล่งเงินทุนสนับสนุน	งบประมาณเงินรายได้ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ประจำปีงบประมาณ 2549

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการเดินทางไปท่องเที่ยวเชิงนิเวศบ้านนุ ไทร โสมสเคย์ ตำบลไทยสามัคคี อ.วังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 150 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา(Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการอธิบายข้อมูล และใช้สถิติอนุมาน(Inferential Statistics) ได้แก่ Chi Squire ในการทดสอบสมมุติฐาน

ผลการศึกษาพบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางไปท่องเที่ยวเชิงนิเวศบ้านนุ ไทร โสมสเคย์ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 25-34 ปี เป็นโสด การศึกษาระดับปริญญาตรี อาชีพลูกจ้างเอกชน รายได้เฉลี่ย 10,000 – 20,000 บาท และมาเที่ยวที่บ้านนุ ไทร โสมสเคย์เป็นครั้งแรก

ผลของทดสอบสมมุติฐานจากการวิจัยพบว่า

1.ความพึงพอใจด้านกายภาพมีอิทธิพลต่อแรงจูงใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางไปท่องเที่ยวบ้านนุ ไทร โสมสเคย์ ไม่มีความแตกต่างกันด้านเพศ อายุ การศึกษา และรายได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติหรือ เพศ อายุ การศึกษา และรายได้ ไม่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางไปท่องเที่ยว

2.ความพึงพอใจด้านจิตใจมีอิทธิพลต่อแรงจูงใจให้นักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางไปท่องเที่ยวบ้านนุ ไทร โสมสเคย์ ไม่มีความแตกต่างกันด้านเพศ อายุ การศึกษา และรายได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติหรือ เพศ อายุ การศึกษา และรายได้ ไม่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางไปท่องเที่ยว

3..ความพึงพอใจด้านอื่นๆมีอิทธิพลต่อแรงจูงใจให้นักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางไป ท่องเที่ยวบ้านนุ ไทร โสมสเคย์ ไม่มีความแตกต่างกันด้านเพศ อายุ การศึกษา และรายได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติหรือ เพศ อายุ การศึกษา และรายได้ ไม่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางไปท่องเที่ยว

คำสำคัญ: ปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจ, นักท่องเที่ยว, โสมสเคย์, การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

Research title	Factors affecting Thai tourists' motives to take an Ecotourism trip at Baan Busai Homestay
Research	Mr. Pongphan Sathatip
Office	Faculty of Management Sciences, Khon Kaen University
Financial Support	Faculty of Management Sciences, Khon Kaen University, Research Budget, Fiscal year 2006

ABSTRACT

The purpose of this research is to investigate the factors affecting Thai tourists' motives to take an Ecotourism trip at Baan Busai Homestay, Tambon Thaisamakkee, Amnphoe Wang Nam Khiao, Nakhon Ratchasrima province. The data from 150 questionnaires are analyzed with descriptive statistic (percentage, means and standard deviation) and inferential statistics (Chi Square) to test the hypotheses.

The result indicate that the majority of the thai tourist in bann busai homstay were female, 25-34 years old, single, bachelor's degree holders, employee, with 10,000 – 20,000 Bath income and this is their first time visit to Bann Busai Homestay.

The hypothesis testing of the research was showed as follow:

1. There is no difference in sex, age, education and income for the pleasure of geographic condition affecting on Thai tourists' Motives to take an Ecotourism trip at Baan Busai Homestay.
2. There is no difference in sex, age, education and income for the pleasure of mental condition affecting on Thai tourists' Motives to take an Ecotourism trip at Baan Busai Homestay.
3. There is no difference in sex, age, education and income for the pleasure of other condition affecting on Thai tourists' Motives to take an Ecotourism trip at Baan Busai Homestay.

Key words : Factors affecting tourists' motive, Tourists, Ecotourism, Home-stay

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยครั้งนี้สามารถสำเร็จลุล่วงด้วยดี เนื่องจากผู้วิจัยได้รับโอกาสและการสนับสนุนจากคณะวิทยากรจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ในการให้แหล่งทุนตลอดจนให้คำแนะนำต่างๆที่เป็นประโยชน์จากผู้บริหาร คณาจารย์ และความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ทุกท่านในการทำวิจัยครั้งนี้ รวมถึงกลุ่มชุมชน สมาชิกบ้านนุโทรโฮมสเตย์ ในการให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องเป็นประโยชน์ และยังได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากนักท้องถิ่นในการตอบแบบสอบถามงานวิจัยครั้งนี้

นอกจากนี้ผู้วิจัยใคร่ขอขอบพระคุณครอบครัว ผู้ในการสนับสนุนและให้กำลังใจ และผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายที่ได้ให้ความร่วมมือ ให้ความอนุเคราะห์เงินทำให้งานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

ผู้วิจัย

นายพงศ์พันธุ์ ศรีธธาทิพย์

สารบัญ

บทที่	หน้า
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
สมมุติฐานของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
คำสำคัญของเรื่องที่ทำการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจในการท่องเที่ยว.....	6
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ.....	12
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์.....	14
นโยบายการท่องเที่ยวของรัฐบาล.....	20
สภาพทั่วไปของจังหวัดนครราชสีมาและบ้านบุไทรโฮมสเตย์.....	21
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	28
3 วิธีดำเนินการวิจัย	32
วิธีการดำเนินการวิจัย.....	32
ข้อมูลและแหล่งข้อมูล.....	32
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	33
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	33
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	34
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	36
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	36
ลำดับขั้นในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	36
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	37

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	55
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	55
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	57
อภิปรายผล.....	59
ข้อเสนอแนะ.....	61
บรรณานุกรม.....	63
ภาคผนวก.....	66
ภาคผนวก ก แบบสอบถาม.....	65
ภาคผนวก ข แบบฟอร์มการประเมินมาตรฐานโฮมสเตย์.....	71
ภาคผนวก ค Chi square Test.....	108

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงเพศและอายุของนักท่องเที่ยวที่การเดินทางไปท่องเที่ยวเชิงนิเวศ.....	37
2 แสดงสถานภาพของนักท่องเที่ยวที่การเดินทางไปท่องเที่ยวเชิงนิเวศ.....	37
3 แสดงระดับการศึกษาของนักท่องเที่ยวที่การเดินทางไปท่องเที่ยวเชิงนิเวศ.....	38
4 แสดงอาชีพของนักท่องเที่ยวที่การเดินทางไปท่องเที่ยวเชิงนิเวศ.....	39
5 แสดงรายได้ของนักท่องเที่ยวที่การเดินทางไปท่องเที่ยวเชิงนิเวศ.....	39
6 แสดงจำนวนครั้งโดยเฉลี่ยของนักท่องเที่ยว.....	40
7 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยรวม.....	40
8 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านกายภาพ.....	41
9 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านจิตใจ.....	42
10 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านอื่น ๆ.....	43
11 แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยว.....	44
12 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเพศและความพึงพอใจด้านกายภาพ.....	45
13 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอายุและความพึงพอใจด้านกายภาพ.....	45
14 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษากับความพึงพอใจด้านกายภาพ.....	46
15 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างรายได้และความพึงพอใจด้านกายภาพ.....	46
16 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเพศและความพึงพอใจด้านจิตใจ.....	47
17 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอายุและความพึงพอใจด้านจิตใจ.....	48
18 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษากับความพึงพอใจด้านจิตใจ.....	48
19 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างรายได้และความพึงพอใจด้านจิตใจ.....	49
20 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเพศและความพึงพอใจด้านอื่น ๆ.....	49
21 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอายุและความพึงพอใจด้านอื่น ๆ.....	50
22 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษากับความพึงพอใจด้านอื่น ๆ.....	50
23 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างรายได้และความพึงพอใจด้านอื่น ๆ.....	51
24 จำนวนและร้อยละผู้ตอบแบบสัมภาษณ์แบบเจาะลึก.....	52
25 การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก.....	53

สารบัญภาพ

ภาพ	หน้า
1 แผนที่จังหวัดนครราชสีมา.....	23
2 แผนที่ตัวเมืองจังหวัดนครราชสีมา.....	24
3 บ้านบุไทรโฮมสเตย์.....	28

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมบริการที่มีความสำคัญและบทบาทสูงยิ่งสำหรับประเทศไทยในการนำเงินตราเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจของประเทศไทย โดยเป็นอุตสาหกรรมที่ทำรายได้เป็นอันดับหนึ่ง เมื่อเทียบกับสินค้าส่งออกอื่นๆ การท่องเที่ยวมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจและสังคม ดังเช่น เป็นแหล่งที่มาของรายได้ทั้งจากภายนอกและภายในประเทศ ช่วยลดปัญหาการขาดดุลการค้า ช่วยสร้างอาชีพและการจ้างงานอย่างมาก ก่อให้เกิดการกระจายรายได้ไปสู่ประชากรอย่างกว้างขวาง และก่อให้เกิดการกระตุ้นการผลิต และนำเอาทรัพยากรของประเทศมาใช้ประโยชน์อย่างสูงสุด

ประเทศไทยนับว่าเป็นประเทศที่มีทรัพยากรทางการท่องเที่ยวที่หลากหลายแตกต่างกันไปตามภูมิภาคและจังหวัดต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เทศกาลและงานประเพณี (กัลยา สมมาตย์, 2541: 12-13) และการท่องเที่ยวในประเทศไทยนั้นยังสามารถท่องเที่ยวได้ในทุกฤดูกาล ตลอดทั้งปี การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยจึงได้มีการรณรงค์ กระตุ้นส่งเสริมให้เกิดการท่องเที่ยวภายในประเทศเพิ่มมากขึ้น เพื่อเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจภายในประเทศ และป้องกันปัญหาการขาดดุลเนื่องจากประชาชนชาวไทยไปท่องเที่ยวต่างประเทศ จึงได้จัดโครงการ “เที่ยวที่ไหนไม่สุขใจเท่าบ้านเรา” ขึ้นเพื่อส่งเสริมให้คนไทยหันมาให้ความสนใจในการท่องเที่ยวภายในประเทศเพิ่มมากขึ้น ในอดีตการเดินทางท่องเที่ยวในประเทศไทยสำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทยนั้นมักจะเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวต้องการได้รับความสะดวกสบาย ความบันเทิง สิ่งอำนวยความสะดวกในทุกๆด้าน(การท่องเที่ยวแบบมวลชน, Mass Tourism) นักท่องเที่ยวส่วนมากยังขาดการใส่ใจในการเรียนรู้ รับผิดชอบต่อแหล่งท่องเที่ยว และอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อม ในระยะประมาณปี 2539 เป็นต้นมาการท่องเที่ยวในรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ได้มีการเคลื่อนไหวขึ้นในกลุ่มนักธุรกิจ ผู้ประกอบการ ด้านการท่องเที่ยว โดยนำเสนอรูปแบบ การท่องเที่ยวผสมผสานระหว่าง Adventure Ecotourism และ Home Stay โดยมี โฮมสเตย์ซึ่งมีความหมายมากกว่า เป็นที่พัก เนื่องจากเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวอย่างหนึ่ง ซึ่งยึดเอารูปแบบ ที่พักเป็นศูนย์กลางที่ให้นักท่องเที่ยวได้พักในบ้านพักของสมาชิกที่เป็นชุมชนท้องถิ่น และจัดให้มีกิจกรรมในด้านเพื่อเป็นการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างนักท่องเที่ยวและชุมชน รวมอยู่ด้วยจากองค์กรท้องถิ่น องค์กรเอกชน และหน่วยงานภาครัฐ (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2542) และจากการที่รัฐบาลได้ประกาศให้ปี 2541-

2542 เป็นปีที่ท่องเที่ยวไทย (Amazing Thailand) ทุกหน่วยงาน ของภาครัฐมีนโยบาย สนับสนุนกิจกรรมทางการท่องเที่ยว ทำให้เกิดการจัดการท่องเที่ยว ในแหล่งชุมชน และขยายกิจกรรม Home Stay เพิ่มขึ้น เช่น หมู่บ้านวัฒนธรรมผู้ไทยบ้านโคกโก่ง อ.อุบลินารายณ์ จ.กาฬสินธุ์ บ้านทรงไทยปลายโพรงพาง อ.อัมพวา จ.สมุทรสงคราม รวมทั้งพื้นที่ชนกลุ่มน้อย รวมถึงหมู่บ้านชาวเขาก็มียการสนับสนุนการจัดกิจกรรม โฮมสเตย์ ด้วยเช่นกัน

จากแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 ที่เน้นบทบาทการพัฒนาชุมชน และการที่รัฐบาลออกกฎหมาย การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น เป็นแรงผลักดันให้องค์กร ท้องถิ่น และ หน่วยงานต่างๆ ให้ความสำคัญกับการสร้างรายได้ ให้กับชุมชน (<http://www.nesdb.go.th>) โดยใช้ การท่องเที่ยวเป็นจุดขาย จึงทำให้เกิดกิจกรรม การท่องเที่ยว หลายรูปแบบในชุมชน ซึ่งการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและ โฮมสเตย์ ก็เป็นรูปแบบ การท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมมากขึ้นจนถึงในปัจจุบัน การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Ecotourism) ได้รับความนิยมเพิ่มมากขึ้น ทั้งในกลุ่มชาวไทยและ ชาวต่างประเทศ มีการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งชุมชน เพื่อศึกษาเรียนรู้วิถีชีวิต วัฒนธรรมประวัติศาสตร์และ ทัศนกรรมของท้องถิ่น(การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย,2538)

บ้านนุไทรโฮมสเตย์ หมู่บ้านบ้านนุไทร ตำบลไทยสามัคคี อำเภอรังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา มีลักษณะล้อมรอบไปด้วยเทือกเขาเขียวขจีเป็นลักษณะอ่างกระทะ จึงทำให้อำเภอนี้มีอากาศดีตลอดทั้งปี มีอุณหภูมิเฉลี่ยต่อปีไม่เกิน 28 องศา โฮมสเตย์แห่งนี้จัดตั้งขึ้นโดยชาวบ้านกลุ่มอนุรักษ์ต้นน้ำมูล บ้านนุไทร ด้วยการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี นักท่องเที่ยวที่เดินทางไปท่องเที่ยวจะได้สัมผัสกับวิถีชีวิตของชาวบ้านนุไทร ซึ่งเป็นกลุ่มชาวบ้านจากหลากหลาย ท้องถิ่นที่เข้ามาบุกเบิกพื้นที่เพื่อทำมาหากินราว 50 ปีมาแล้วชาวบ้านส่วนใหญ่มีอาชีพการเกษตร ไม่ว่าจะเป็น การปลูกเห็ดหอมสด ดอกเบญจมาศ องุ่น ลำไย และไม้ผลอื่นๆรวมทั้งพืชไร่อีกหลากหลาย ส่วนกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในท้องถิ่น ได้แก่ การเดินป่าเที่ยวธรรมชาติ ดูสัตว์ป่า ดูนก ดูงานทางการเกษตรได้แก่ เกษตรอินทรีย์(ฝัก ไม้ผล)เห็ดหอม การปลูกดอกเบญจมาศ การเล่าการกำเนิดของหมู่บ้านในอดีต การแสดงดนตรีกลุ่มดนตรีพื้นบ้านการทำระบบการเกษตรอินทรีย์ การเพาะเห็ดหอม การแปรรูปเห็ดหอม เที่ยวอุทยานแห่งชาติทับลานที่ 11 และ 17 ป่าภูเขาลวง น้ำตกสวนห้อม เขาแผงม้า แหล่งธรรมชาติบ้านคลองปากั้ง(มีรอยเท้าไดโนเสาร์ กระติง) ฟาร์มเห็ดหอม ไม้ดอกเบญจมาศ หน้าวัว สวนผลไม้อินทรีย์ แปลงองุ่น โรงโม่ จากจำนวนนักท่องเที่ยวที่นิยมเดินทางไปท่องเที่ยวเชิงนิเวศยังบ้านนุไทร โฮมสเตย์มีอัตราสูงชันอย่างต่อเนื่องและยังได้ผ่านการประเมินเป็น โฮมสเตย์มาตรฐานไทยในเดือนกันยายน 2547 จากสำนักพัฒนาการท่องเที่ยวและยังได้รับการยกย่องเป็น 1 ใน 5

โฮมสเตย์ต้นแบบอีกด้วย ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการเดินทางไปท่องเที่ยวเชิงนิเวศ บ้านนุไพรโฮมสเตย์

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางไปท่องเที่ยวเชิงนิเวศ บ้านนุไพรโฮมสเตย์
2. เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้รับไปพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศและโฮมสเตย์อื่นๆ ในพื้นที่จังหวัดต่างๆ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

1.3 สมมุติฐานของการวิจัย

1. ความพึงพอใจบรรยากาศด้านกายภาพส่งผลต่อแรงจูงใจให้นักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางไปท่องเที่ยวที่บ้านนุไพรโฮมสเตย์ แตกต่างไปตามเพศ อายุ การศึกษา และรายได้
2. ความพึงพอใจบรรยากาศด้านจิตใจส่งผลต่อแรงจูงใจให้นักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางไปท่องเที่ยวที่บ้านนุไพรโฮมสเตย์ แตกต่างไปตามเพศ อายุ การศึกษา และรายได้
3. ความพึงพอใจบรรยากาศด้านอื่นๆ ส่งผลต่อแรงจูงใจให้นักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางไปท่องเที่ยวที่บ้านนุไพรโฮมสเตย์ แตกต่างไปตามเพศ อายุ การศึกษา และรายได้

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

1. พื้นที่ของการศึกษาวิจัย ได้แก่ บ้านนุไพรโฮมสเตย์ หมู่บ้านบ้านนุไพร ตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

- 2.1 ประชากร (Population) ได้แก่ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางไปท่องเที่ยว

บ้านบุไทร โสมสเคย์ หมู่บ้านบ้านบุไทร ตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา โดยผู้วิจัยใช้จำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยว ระหว่าง เดือนมกราคม- ธันวาคม ในปี พ.ศ. 2550 มีนักท่องเที่ยวรวมทั้งปี จำนวน 1,792 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ได้แก่ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางไปท่องเที่ยวที่บ้าน

บุไทร โสมสเคย์ หมู่บ้านบ้านบุไทร ตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา โดยในการกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยกำหนดให้ค่าเฉลี่ยของจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางไปท่องเที่ยวที่บ้านบุไทร โสมสเคย์ ระหว่างเดือนมกราคม- ธันวาคม ในปี พ.ศ. 2550 เป็นจำนวน 150 คน ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

3. ตัวแปรในการวิจัย

3.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ได้แก่ ด้านคุณลักษณะส่วนบุคคลของประชากร คือ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้

3.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่ ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการเดินทางไปท่องเที่ยวเชิงนิเวศ บ้านบุไทร โสมสเคย์ แบ่งเป็น 3 ด้านคือ ด้านกายภาพ ด้านจิตใจ และด้านอื่นๆ

4. ผลการวิจัยครั้งนี้ใช้อ้างอิงเฉพาะกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางไปท่องเที่ยวที่บ้านบุไทร โสมสเคย์ หมู่บ้านบ้านบุไทร ตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา พ.ศ. 2550

1.5 คำสำคัญของเรื่องที่ทำการวิจัย

1. ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อแรงจูงใจ (Factors affecting) หมายถึง บรรยากาศด้านกายภาพ บรรยากาศด้านจิตใจและบรรยากาศด้านอื่น ๆ ของบ้านบุไทร โสมสเคย์ หมู่บ้านบ้านบุไทร ตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา

2. นักท่องเที่ยว (Tourists) หมายถึง นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางไปท่องเที่ยวที่บ้านบุไทร โสมสเคย์ หมู่บ้านบ้านบุไทร ตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา ในปี พ.ศ. 2550

3. โสมสเคย์ (Home stay) หมายถึง บ้านพักประเภทหนึ่งที่นักท่องเที่ยวพักผ่อนกันเป็นส่วนตัว

และมีวัตถุประสงค์ที่จะเรียนรู้วัฒนธรรมและวิถีชีวิตของชาวบ้าน ซึ่งเต็มใจที่จะถ่ายทอดวัฒนธรรม แลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน พร้อมทั้งจัดที่พักอาหารให้นักท่องเที่ยว โดยได้รับค่าตอบแทนตามความเหมาะสม

4. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Ecotourism) หมายถึง การเดินทางไปยังสถานที่ท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบในแหล่งท่องเที่ยวที่มีการจัดการรักษาสิ่งแวดล้อมและให้ความรู้กับธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมแก่นักท่องเที่ยวภายใต้การจัดการอย่างมีส่วนร่วมของท้องถิ่น ซึ่งเป็นการท่องเที่ยวที่มุ่งให้เกิดจิตสำนึกต่อการรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนระบบนิเวศ

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจที่ให้นักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางไปท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ณ บ้านบุไทรโฮมสเตย์
2. ผลของการศึกษาวิจัยจะเป็นสารสนเทศสำหรับผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศและโฮมสเตย์ในแหล่งอื่นๆให้เป็นไปในรูปแบบและทิศทางที่ถูกต้องเหมาะสม เพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยรวมอย่างแท้จริง
3. ผลของการศึกษาวิจัยจะเป็นสารสนเทศให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านการท่องเที่ยวใช้ปรับปรุงและพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และโฮมสเตย์อื่นๆในประเทศไทย

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการเดินทางไปท่องเที่ยวเชิงนิเวศ บ้านนุไทรโฮมสเตย์ ครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มาเป็นแนวทางในการทำการศึกษาดังต่อไปนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจในการท่องเที่ยว
2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
3. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์
4. นโยบายการท่องเที่ยวของรัฐบาล
5. สภาพทั่วไปของจังหวัดนครราชสีมาและบ้านนุไทรโฮมสเตย์
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจในการท่องเที่ยว

กัลยา สมมาตย์ (2541 : 12-13) ปัจจัยที่เป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญด้านการท่องเที่ยวมี 4 ประการ ได้แก่

1. สิ่งดึงดูดใจด้านการท่องเที่ยวมีองค์ประกอบที่สำคัญ 4 ประการ ได้แก่

1.1 แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ทุก ๆ พื้นที่ที่มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สวยงาม ประทับใจ ซึ่งเกิดจากลักษณะทางธรรมชาติ เช่น อ่าว แหลม เกาะ หน้าผา โขดหิน ภูมิอากาศและความสวยงามตามธรรมชาติ ซึ่งสภาพเหล่านี้เป็นสิ่งดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางไปยังสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ ภายใต้อิทธิพลของความแตกต่างในเรื่องฉากของธรรมชาติ ความน่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยวอาจเกิดขึ้นได้ 2 ประการ คือ(ชูสิทธิ์ ชูชาติ,2538 : 38-44)

1.1.1 สถานที่ที่น่าสนใจ (place) เช่น ชายหาดที่สวยงาม คือ หาด

ชะอำซึ่งคงสภาพแหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติที่น่าสนใจหรือจังหวัดภูเก็ตมีแหลมพรหมเทพยื่นออกไปจากหน้าผามุ่งสู่ทะเลลึก มีต้นตาลขึ้นปลายแหลมยามดวงอาทิตย์ตกเวลาเย็นจึงเป็นภาพที่สวยงาม สามารถดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวให้อยากมาท่องเที่ยวยังแหล่งนั้น

1.1.2 เหตุการณ์ที่น่าสนใจ (event) ในบางฤดูกาลมีการจัดกิจกรรม

ต่าง ๆ ขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับประเพณี วัฒนธรรมของแต่ละท้องถิ่น กิจกรรมนั้นก็กลายเป็นเหตุการณ์ที่น่าสนใจ ดึงดูดคนมาท่องเที่ยว เช่น การกำหนดงานพระนครคีรีเมืองเพชรบุรี มีการแสดงละครประวัติศาสตร์ การแสดงศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน ซึ่งส่งผลให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวมากขึ้น

1.2 แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม วัฒนธรรมแต่ละพื้นที่ คือ วิถีของคนในเขตพื้นที่นั้นๆ อาจเหมือนกันหรือแตกต่างกัน วัฒนธรรมอาจแสดงออกมาในรูปศาสนา สถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ของประชาชน จารีตประเพณี

1.3 ชาติพันธุ์ เหตุผลอย่างหนึ่งในการเดินทางของประชาชน เพื่อต้องการเยี่ยมชมและเพื่อน คนมีความต้องการที่จะกลับไปเยี่ยมเยือนแผ่นดินเดิมของตนเอง

1.4 แหล่งบันเทิง แหล่งบันเทิงมิใช่ หมายถึง สถานเริงรมย์ยามราตรีเพียงอย่างเดียวแต่อาจหมายถึง สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สนามกีฬา ฯลฯ

2. สิ่งอำนวยความสะดวก เนื่องจากนักท่องเที่ยวเมื่อเดินทางห่างไกลจากบ้านย่อมต้องการสิ่งจำเป็นหลายอย่างในการตอบสนองความต้องการของชีวิต ซึ่งสิ่งอำนวยความสะดวกที่สำคัญในการท่องเที่ยวมี 4 ประการ (Mill อ้างถึงใน กัลยา สมมาตย์, 2541: 14)

2.1 ที่พัก เป็นสิ่งสำคัญในการเดินทาง นักท่องเที่ยวอาจพักกับญาติ หรือเพื่อน แต่อีกส่วนหนึ่งก็ต้องการที่พักซึ่งต้องการเช่าอาศัยชั่วคราว ที่พักอาจมีหลายประเภท เช่น โรงแรม รีสอร์ท เกสต์เฮ้าส์หรือที่พักลักษณะอื่นๆ

2.2 ร้านอาหารเครื่องดื่มเพื่อรองรับความต้องการของนักท่องเที่ยว

2.3 สถานบริการ เช่น ร้านขายของที่ระลึก ร้านซักรีด สถานอาบน้ำนันทนาการ

2.4 ปัจจัยพื้นฐานการท่องเที่ยวที่สำคัญ ได้แก่ ระบบสื่อสาร การคมนาคม สาธารณูปโภคในแหล่งท่องเที่ยว มีความสำคัญอย่างยิ่ง ปัจจัยพื้นฐานดังกล่าว นอกจากอำนวยความสะดวกสบายแก่นักท่องเที่ยวแล้ว ยังทำให้ได้รับความสะดวกสบายขึ้นเนื่องจากการพัฒนาระบบสื่อสาร การคมนาคมและสาธารณูปโภคดังกล่าว

3. การขนส่ง เป็นสิ่งจำเป็นในการนำนักท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวอย่างรวดเร็ว สะดวกสบายและปลอดภัย การเดินทางของประชาชนมิได้วัดในรูปแบบของระยะทางแต่วัดด้วยเวลาของการเดินทาง ถึงแม้ระยะทางจะไกลแต่ถ้าประหยัดเวลาในการเดินทาง ประชาชนก็พร้อมที่จะเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยว ดังนั้นการปรับปรุงยานพาหนะ ถนนและระบบจราจรให้ดีขึ้นจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในการจูงใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาเที่ยวยังแหล่งท่องเที่ยวนั้น

4. การต้อนรับ เป็นสิ่งสำคัญมากเพราะนักท่องเที่ยวที่ต้องการกลับไปยังสถานที่เดิม

เกิดจากความประทับใจการต้อนรับของประชาชน หรือพนักงานบริการในพื้นที่มากกว่าสภาพธรรมชาติของแหล่งท่องเที่ยว ในทางกลับกันถ้าหากนักท่องเที่ยวได้รับการต้อนรับที่ไม่ดีหรือไม่เหมาะสมนอกจากจะไม่รู้สึกประทับใจแล้ว โอกาสที่จะกลับมาท่องเที่ยวที่เดิมจะมีน้อยมาก

เฉลิมเกียรติ เฟื่องแก้ว (2539: 30) ความสามารถในการเดินทางเป็นสิ่งที่นักท่องเที่ยวจะใช้เป็นตัวตัดสินใจในการเดินทางซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. เวลาว่าง (free time) บุคคลที่จัดได้ว่าเป็นนักท่องเที่ยวอย่างน้อยต้องใช้เวลาว่างช่วงหนึ่งเพื่อจุดมุ่งหมายการเดินทางของตนเอง
2. การเงิน (finance) การเดินทางเพื่อการท่องเที่ยว ต้องใช้เงินในการใช้จ่ายเป็นค่าที่พัก ค่าอาหาร ค่าอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ซึ่งผู้เดินทางจะต้องมีความพร้อมในค่าใช้จ่ายส่วนนี้
3. สุขภาพ(health) บางครั้งการเดินทางไปยังสถานที่ท่องเที่ยวที่ไกล หรือมีภูมิอากาศแตกต่างไปจากที่เคยชิน สิ่งเหล่านี้อาจจะเป็นอุปสรรคแก่ผู้คิดจะเดินทางได้ และบางคนสุขภาพอาจจะไม่ดี มีโรคประจำตัวซึ่งจะเป็นปัญหาในการเดินทางได้เช่นกันหรือขณะเดียวกันบางคนก็เดินทางไปยังสถานที่ท่องเที่ยวเพื่อรักษาสุขภาพ
4. อาชีพ (career) การทำงานสำหรับบางคน อาจเป็นอุปสรรคในการเดินทางได้เช่นกัน
5. ระยะทาง (distance) การเดินทางไปยังสถานที่ท่องเที่ยวที่ไกล อาจไม่เอื้ออำนวยและสมดุลกับเวลาว่าง การเงินหรือสุขภาพด้วย

ปานใจ สุมะดินันท์ (2532: 16) ได้จำแนกปัจจัยที่ทำให้มนุษย์เดินทางท่องเที่ยวดังนี้

1. ปัจจัยผลักดัน (Push Factors) เป็นสภาพเงื่อนไขที่กระตุ้นให้เกิดแรงผลักดัน บุคคลให้ตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยว ได้แก่ ความเคร่งเครียดในการทำงาน สุขภาพอนามัยที่ไม่ดี ความแออัดที่เนื่องมาจากจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้น ความอยากรู้อยากเห็นของมนุษย์ในสถานที่แปลกใหม่ ความมีศรัทธาในศาสนา การต้องเดินทางไปเยี่ยมญาติ การไปทำธุรกิจและหน้าที่การงาน รวมทั้งการท่องเที่ยวเพื่อเหตุผลด้านสถานภาพและชื่อเสียงของตน
2. ปัจจัยดึงดูด (Pull Factors) เป็นสภาพเงื่อนไขที่ดึงดูดให้บุคคลเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่
  - 2.1 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ สังคมที่ดีขึ้นของประชากรและประเทศชาติ เช่น รายได้ของประชากรดีขึ้น ความสะดวกของการคมนาคม เป็นต้น

2.2 ปัจจัยด้านแหล่งศิลปวัฒนธรรม เช่น แหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณค่าทางโบราณคดี และประวัติศาสตร์ พิพิธภัณฑ์สถาน สถานที่ทางการเมือง สถานที่ทางการศึกษา สถานที่ทางศาสนาที่น่าสนใจ

2.3 ปัจจัยด้านวัฒนธรรมและประเพณี เทศกาลงานประเพณี เช่น ศิลปะการแสดงดนตรี และภาษา เป็นต้น

2.4 ปัจจัยด้านกายภาพ เช่น สภาพภูมิอากาศ สภาพทัศนียภาพ ชีวิตสัตว์ป่า เป็นต้น

โรบินสัน (1976: 29-44) กล่าวว่า ปัจจัยทางด้านภูมิศาสตร์ที่มีอิทธิพลทำให้มนุษย์เดินทางท่องเที่ยวที่สำคัญสรุปได้ดังนี้

1. ลักษณะภูมิประเทศ ลักษณะภูมิประเทศที่สวยงามและมีทัศนียภาพที่แปลกตา ธรรมชาติสวยงามของบริเวณพื้นที่ เช่น ภูเขา หุบเขา หน้าผา แม่น้ำ ทะเล ทะเลสาบ น้ำตกและพืชพรรณธรรมชาติ จะเป็นสิ่งดึงดูดให้มีการเดินทางมาท่องเที่ยว

2. ลักษณะภูมิอากาศ เป็นปัจจัยที่สำคัญบริเวณที่มีอากาศดีสภาพภูมิอากาศที่เหมาะสมจะเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ

3. ปัจจัยทางด้านประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม บริเวณที่มีแหล่งประวัติศาสตร์ที่สำคัญ และมีชื่อเสียงจะสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้ดีมาก

4. ความสะดวกในการเข้าถึง และการคมนาคม เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการท่องเที่ยวมาก เพราะสถานที่ท่องเที่ยวที่เข้าถึงสะดวกและการคมนาคมที่เดินทางมาเที่ยวมากกว่าสถานที่ท่องเที่ยวที่ตั้งอยู่โดดเดี่ยวเข้าถึงลำบากและการคมนาคมไม่สะดวก

5. การจัดการบริการ ความสะดวกและกิจกรรม ได้แก่ ที่พัก อาหาร กิจกรรมการแสดง และกีฬา เป็นต้น

6. ปัจจัยอื่น ๆ ได้แก่ โรงพยาบาล การต้อนรับ นโยบายของรัฐบาล ภาษาที่ใช้ สถานที่ซื้อหาสินค้าต่าง ๆ เป็นต้น

ม.ล.ดุษฎี ชุมสาย และฉวีพันธ์ พรหมโยธี (2527 : 31) กล่าวว่า การคมนาคมทางบกมีความสำคัญที่สุดในการเดินทางท่องเที่ยวโดยมีถนนและทางหลวง ซึ่งมีโครงข่ายติดต่อกว้างขวาง รวดยนต์เป็นพาหนะที่สามารถบรรทุกผู้โดยสารไปไหนต่อไหนได้ทั่วถึงสะดวกค่าใช้จ่ายถูก และกล่าวถึงการเดินทางเรือว่า ในปัจจุบันนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ใช้เวลาแก่การเดินทางน้อย จึงทำให้ความสำคัญในการเดินทางทางเรือลดลงไป เพราะการเดินทางทางเรื่อนั้นต้องใช้เวลายาวนานทำให้เกิดความล่าช้า เหนื่อยหน่าย แต่ก็ยังคงได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวอยู่ในบางท้องที่ เช่น ทะเล หรือแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นเกาะแก่ง

ประเสริฐ วิทยารัฐ (2530: 2) กล่าวไว้ ว่าการคมนาคมและการเข้าถึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งเสริมให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยว การคมนาคมที่ดีสามารถไปสู่แหล่งท่องเที่ยวได้รวดเร็วปลอดภัยแล้วค่าใช้จ่ายในการเดินทางก็เป็นอีกประการหนึ่งที่เป็นแรงดึงดูดให้นักท่องเที่ยวตัดสินใจเลือกเดินทางเข้ามาท่องเที่ยว

ประเสริฐ วิทยารัฐ (2535: 25) ได้กล่าว ถึงสิ่งที่ช่วยส่งเสริมให้เกิดการท่องเที่ยวว่ามีปัจจัยหลายอย่างได้แก่

1. บรรยากาศด้านกายภาพ
  - 1.1 มีการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้สะดวก
  - 1.2 มีความสะดวกสบาย ปลอดภัย
  - 1.3 มีสิ่งดึงดูดใจทั้งทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม
  - 1.4 สถานที่มีสิ่งที่น่าสนใจ เช่น วิวทิวทัศน์ พระบรมมหาราชวัง ความเป็นใหญ่โตของอาคารสถานที่
2. บรรยากาศด้านจิตใจ
  - 2.1 ความมีมิตรไมตรี
  - 2.2 การต้อนรับขับสู้ มีความพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือ
  - 2.3 ความรู้สึกลดคภัย
  - 2.4 ค่าครองชีพไม่สูงเกินไป
  - 2.5 ความไม่เข้มงวดต่อนักท่องเที่ยว
3. บรรยากาศอื่น ๆ
  - 3.1 การแนะนำประชาสัมพันธ์ที่ดี
  - 3.2 สินค้าที่ระลึกมีคุณภาพ
  - 3.3 การบันเทิงที่นักท่องเที่ยวสนใจ

การที่มนุษย์ต้องประกอบกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อการดำรงชีวิต การพักผ่อนหย่อนใจตามสถานที่ท่องเที่ยวได้มีความจำเป็นสำหรับชีวิตมากขึ้นตามลำดับ ประกอบกับประเทศไทยมีวันหยุดตามเทศกาลต่าง ๆ ตลอดทั้งปี โอกาสเดินทางจึงมีมากขึ้น

สุริรัตน์ เตชะทวิวรรณ (2545 : 73-76) แรงจูงใจที่ทำให้คนเดินทางอาจจำแนกออกเป็น 2 ประเภท คือ

ปัจจัยดึง (Pull factor) หมายถึง ปัจจัยที่อยู่ภายนอกตัวบุคคลซึ่งส่งเสริม หรือดึงดูดให้คนเดินทางไปที่ต่าง ๆ ได้แก่

1. ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ประเทศใดที่มีสภาพเศรษฐกิจที่ค้ำยอเมืออำนาจในคนในประเทศมีอำนาจทางการเมืองสูง และมีโอกาสเดินทางไปยังสถานที่ต่าง ๆ ได้มาก
2. ปัจจัยทางภูมิศาสตร์ นักจิตวิทยา Adler Fedler ได้ให้ข้อคิดทางพฤติกรรมมนุษย์ไว้ว่า “คนมักจะแสวงหาสิ่งที่ตนเองไม่มีหรือแสวงหาสิ่งที่แตกต่างไปเพื่อชดเชยสิ่งที่ตนไม่มี” จากหลักจิตวิทยานี้ อาจกล่าวได้ว่าลักษณะภูมิประเทศที่แตกต่างไปจากประเทศของตนสามารถดึงดูดให้คุณเดินทางได้และข้อคิดดังกล่าวอาจนำมาประยุกต์ใช้กับแนวทางปัจจัยภูมิศาสตร์ได้ว่านักท่องเที่ยวจะนิยมเดินทางไปยังสถานที่ท่องเที่ยวที่มีลักษณะภูมิประเทศที่แตกต่างไปจากของตน เพื่อเรียนรู้ประสบการณ์ที่แตกต่างกันออกไป หรือเพื่อหาสิ่งชดเชยในสิ่งที่ตนไม่มี ลักษณะทางภูมิศาสตร์จึงเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้นักท่องเที่ยวเดินทางไปยังสถานที่ที่มีลักษณะแตกต่างจากประเทศหรือท้องถิ่นของตน
3. ปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรมรูปแบบวัฒนธรรมและบรรทัดฐานของสังคมใดสังคมหนึ่งกำหนดค่านิยมในการเดินทางของคนในสังคมนั้น ในขณะที่เดียวกันวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีงานเทศกาล ประวัติศาสตร์ สามารถเป็นสิ่งดึงดูดที่ทำให้คนในสังคมอื่นเดินทางมายังท้องถิ่นของตนได้
4. ปัจจัยทางการเมือง ประเทศใหนที่มีสภาวะทางการเมืองที่มั่นคงย่อมเอื้ออำนาจให้คนในประเทศอื่นเดินทางมายังประเทศตนได้และขณะเดียวกัน นโยบายของรัฐบาลอาจกั้นหรือส่งเสริมให้คนเดินทางไปยังประเทศอื่นได้เช่นเดียวกัน
5. ปัจจัยทางเทคโนโลยีการพัฒนาเทคโนโลยีด้านการสื่อสารคมนาคมโครงสร้างพื้นฐานถึงอำนวยความสะดวกและสิ่งบันเทิงเป็นปัจจัยที่เอื้ออำนาจให้คนเดินทางได้สะดวกรวดเร็วและปลอดภัยยิ่งขึ้น นอกจากนี้ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีของบางประเทศก็สามารถเป็นสิ่งดึงดูดใจนักท่องเที่ยวได้
6. สื่อ มีอิทธิพลต่อความคิดค่านิยม และการตัดสินใจของคนเนื่องจากสื่อมวลชนจะถ่ายทอดข่าวสารทางการท่องเที่ยวสู่ประชาชนและสามารถสร้างภาพพจน์ของสถานที่แต่ละแห่งได้ ถ้าข่าวสารหรือข้อมูลที่ปรากฏบนสื่อเป็นภาพที่ดีก็สามารถดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวเดินทาง ในทางตรงกันข้ามถ้าข้อมูลปรากฏเชิงลบก็อาจเปลี่ยนแปลงทัศนคติและการตัดสินใจในการเดินทางของนักท่องเที่ยวได้เช่นเดียวกัน

ปัจจัยผลัก (Push factor) หมายถึง ความรู้สึก ความต้องการที่เกิดขึ้นภายในตัวบุคคล และกระตุ้นให้คนมีความต้องการที่จะเดินทาง ซึ่งมาสโลว์ได้กล่าวถึงเรื่องของปัจจัยผลักไว้ว่า “คนมีพฤติกรรมในการแสดงออกต่าง ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง” ดังนั้น ความต้องการที่แตกต่างกันของนักท่องเที่ยวแต่ละคนจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่กำหนดพฤติกรรมการแสดงออกของนักท่องเที่ยว ดังนี้

1. นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ต้องการที่จะพักผ่อนคลายเครียด และได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลิน ความบันเทิง ซึ่งเป็นการตอบสนองความต้องการของร่างกาย
2. นักท่องเที่ยวต้องการพาหนะเดินทาง ที่พัก สถานที่ท่องเที่ยว ร้านอาหารที่ปลอดภัยและสะอาด ผู้บริการที่จริงใจ ข้อมูลต่าง ๆ ที่ถูกต้องซึ่งจะทำให้นักท่องเที่ยวรู้สึกปลอดภัยและมั่นคง
3. นักท่องเที่ยวคาดหวังที่จะให้ผู้บริการทักทายหรือให้ความสำคัญกับการปรากฏตัวของตน อยู่เสมอและคาดหวังให้ผู้บริการจดจำชื่อ นามสกุล ข้อมูลส่วนตัวของตนได้อย่างถูกต้องเพราะแสดงถึงการเป็นที่ยกย่องยอมรับนับถือในสังคมนั้น ๆ
4. นักท่องเที่ยวบางคนเดินทางท่องเที่ยวเพื่อให้เห็น ได้ยิน ได้ลองสิ่งแปลกใหม่ของสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ และได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการที่มีคุณภาพเพื่อสะสมประสบการณ์ที่เสริมสร้างความเชื่อมั่นและศักดิ์ศรีของตนเอง
5. นักท่องเที่ยวบางคนนิยมเดินทางและสำรวจท้องถิ่นต่าง ๆ ด้วยตนเอง โดยไม่สนใจว่าท้องถิ่นนั้นจะมีสิ่งอำนวยความสะดวกและอยู่ใกล้เมืองหรือไม่ นักท่องเที่ยวกลุ่มนี้เรียนรู้หรือพยายามทำความรู้จักเข้าใจวัฒนธรรมและวิถีความเป็นอยู่ของคนในท้องถิ่น และมักจดจำหรือบันทึกสิ่งที่ตนได้พบเห็นเพื่อเป็นการบันทึกประสบการณ์และความสำเร็จของตน นักท่องเที่ยวบางคนมีพฤติกรรมไม่เหมือนกันและนักท่องเที่ยวก่อนหนึ่งก็อาจมีพฤติกรรมหลากหลายทั้งนี้ขึ้นอยู่กับระดับความต้องการของแต่ละบุคคล

2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2538) ได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศไว้ว่าเป็นการเดินทางไปยังสถานที่ท่องเที่ยวแห่งใดแห่งหนึ่งโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาชื่นชมและเพลิดเพลินไปกับทัศนียภาพ สภาพธรรมชาติ สังคม วัฒนธรรม วิถีชีวิตของคนในท้องถิ่นบนพื้นฐานของความรู้และความรับผิดชอบต่อระบบนิเวศ

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2542) กล่าวว่า การท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นรูปแบบหนึ่งของการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน หมายถึง การท่องเที่ยวที่ก่อให้เกิดผลทางเศรษฐกิจ โดยการใช้ทรัพยากรการท่องเที่ยวอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้การท่องเที่ยวมีความมั่นคง ยั่งยืน อยู่คู่สังคมมนุษย์ และก่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดียิ่งขึ้น

พจนานุกรม (2541 :33-39) ได้กล่าวถึงการบริหารจัดการและการกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ว่าต้องมี ที่พัก อาหาร การเดินทาง กิจกรรม การให้ความรู้ การกำหนดราคา และผู้ให้ความช่วยเหลือด้านโครงการ

ยศ สันตสมบัติ (2542) ให้นิยามการท่องเที่ยวเชิงนิเวศว่า หมายถึง การเดินทางไปยังสถานที่ท่องเที่ยวแห่งใดแห่งหนึ่ง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเรียนรู้ ทำความเข้าใจกับพัฒนาการทางวัฒนธรรมและสภาพแวดล้อมด้วยความระมัดระวัง ไม่ให้เกิดความเสียหายต่อระบบนิเวศ และในขณะเดียวกัน ก็ช่วยสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจ เพื่อให้ชาวบ้านในท้องถิ่นได้รับประโยชน์โดยตรงจากการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ธนกร ตีรทานนท์ (2541) ได้ให้ความหมายว่าเป็นการท่องเที่ยวไปยังแหล่งธรรมชาติ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อชื่นชมศึกษาเรียนรู้ และเพลิดเพลินไปกับทัศนียภาพ พืชพรรณและสัตว์ป่า ตลอดจนลักษณะทางวัฒนธรรม ที่ปรากฏในแหล่งธรรมชาตินั้น

สุรเชษฐ์ (2547) กล่าวว่า การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เป็นการท่องเที่ยวที่อาศัยธรรมชาติเป็นฐาน (nature - based tourism) เช่น แหล่งท่องเที่ยวประเภท อุทยาน วนอุทยาน เกาะแก่ง และชายทะเล เป็นต้น แต่อาจหมายรวมถึง ศิลปวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ และวิถีชีวิตของคนท้องถิ่น หากสิ่งเหล่านี้ปรากฏอยู่ในหรือเกี่ยวข้องกับระบบนิเวศธรรมชาติ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เป็นการท่องเที่ยวที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อระบบนิเวศน้อยหรือต่ำ หรือ ไม่มีผลกระทบต่อ วิถีทางธรรมชาติและวัฒนธรรมท้องถิ่น จนทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางลบ เพราะฉะนั้น การป้องกัน และ ควบคุมผลกระทบอันเกิดจากการท่องเที่ยว จึงเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารจัดการ เช่น ไม่เน้นปริมาณนักท่องเที่ยว ไม่สนับสนุนให้มีการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกเกินความจำเป็นเน้นธรรมชาติและ องค์ประกอบของธรรมชาติ เป็นสิ่งดึงดูด เป็นต้น การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เป็นการท่องเที่ยวที่เปิดโอกาสให้ผู้มาเยือนได้สัมผัส เรียนรู้ และเข้าใจ ธรรมชาติและ องค์ ประกอบธรรมชาติ รวมทั้งศิลปวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ และวิถีชีวิตของคนท้องถิ่น ตลอดจนผลกระทบของมนุษย์ที่มีต่อ ระบบนิเวศ เพื่อให้นักท่องเที่ยวมีพฤติกรรมด้านสิ่งแวดล้อม ในเชิงบวก เพราะฉะนั้น การจัดระบบบริการข้อมูล และ การ สื่อความหมายธรรมชาติ รวมทั้งการเพิ่มพูนศักยภาพของมัคคุเทศก์ จึงเป็นเรื่องสำคัญลำดับต้น ที่ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เป็นการท่องเที่ยวที่สนับสนุน ให้ชุมชนท้องถิ่นเข้ามามีบทบาทในการคิด วางแผน การปฏิบัติหรือดำเนินการ และการติดตามตรวจสอบประเมินผล ร่วมกับผู้เกี่ยวข้องส่วนอื่น ๆ ทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน พร้อมได้รับผลตอบแทน ในเชิงเศรษฐกิจ เพื่อยกระดับรายได้ และคุณภาพชีวิตของท้องถิ่นด้วยความเหมาะสมเป็นธรรม จากลักษณะดังกล่าวข้างต้น อาจสรุปความหมายของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้ดังนี้ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวไปตามแหล่งธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์ และมีการอนุรักษ์สภาพแวดล้อม โดยมีการควบคุมผลกระทบ และสร้างบรรยากาศของการศึกษาเรียนรู้ ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พร้อมให้ชุมชนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วม และ ได้รับประโยชน์เพื่อเพิ่มพูนคุณภาพชีวิต

3. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์

ในอดีตที่ผ่านมาการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ในไทย รู้จักในชื่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม (Agro tourism) โดยกล่าวถึงแนวคิดและทฤษฎีไว้ดังนี้

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2542) ได้กล่าวถึงการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบโฮมสเตย์ว่าเป็นการพัฒนาการท่องเที่ยวในชนบทซึ่งจะให้ประโยชน์อย่างมากขึ้นในอนาคต การท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์นี้เป็นการท่องเที่ยวแนวใหม่ ที่ดำเนินการบนแนวคิดของการท่องเที่ยวเพื่อรักษาระบบนิเวศ นอกเหนือจากลักษณะรูปธรรมด้านอื่น ๆ เช่น การดำเนินา เดินป่า ฯลฯ การท่องเที่ยวโฮมสเตย์นี้สามารถตอบสนองความต้องการใหม่ ๆ ของนักท่องเที่ยวได้อย่างเหมาะสม เป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพมากกว่าปริมาณ ให้คุณค่าแก่วัฒนธรรมและระบบนิเวศในชุมชนได้มากกว่า โดยชุมชนจะมีบทบาทเกี่ยวข้องอย่างชัดเจนตั้งแต่การดำเนินกิจกรรม การควบคุมจำนวนนักท่องเที่ยว การเตรียมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อนักท่องเที่ยวจนถึงการพัฒนาชุมชนในที่สุดดังนั้นการจัดการจึงเป็นเรื่องที่ค่อนข้างซับซ้อน และพิจารณาได้หลายความหมายเช่น

1. เป็นความคิดรวบยอด (concept) ในการจัดการท่องเที่ยวแสดงให้เห็นผลได้ 2 ด้านพร้อม ๆ กัน คือ การปรับปรุงคุณภาพของสวัสดิการชุมชน และปรับปรุงสภาพแวดล้อมไปด้วย
2. เป็นปรากฏการณ์ (phenomenon) ในการพัฒนาชนบทที่เป้าหมายเกิดจากปฏิภิกิริยสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ เช่น ทรัพยากรบุคคล เทคโนโลยีและงบประมาณ
3. เป็นกลยุทธ์ (strategy) การจัดทำแผนที่ที่ดีที่สุดเพื่อให้ประโยชน์ตกแก่สังคมมากที่สุดด้วยความร่วมมือระหว่างเจ้าบ้าน นักท่องเที่ยว และความสอดคล้องของสิ่งแวดล้อม
4. เป็นวิชาการ (discipline) เป็นที่รวบรวมของสหวิชาการต่าง ๆ วิทยาการด้านการจัดการท่องเที่ยว การจัดการการตลาด วิชาการด้านภูมิศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ และเกษตรศาสตร์ ซึ่งได้นำมาประยุกต์ใช้ประสานกันจากการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ สภาพแวดล้อมในชุมชนตลอดจนศิลปวัฒนธรรมอื่น ๆ ของชุมชน และความเป็นกันเองหรือความเป็นมิตรสามารถนำมาใช้เป็นจุดขายด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบโฮมสเตย์ได้ เช่นเกี่ยวกับการกล่าวของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2542) ได้ระบุถึงทรัพยากรการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ว่าประกอบด้วย

1. ทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่น
  - 1.1 ด้านการตลาด ได้แก่ ประเพณี และวัฒนธรรมของชุมชน หรือหมู่บ้านที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว
  - 1.2 สิ่งอำนวยความสะดวกได้แก่
    - 1) ที่พักและอาหาร จะจัดให้นักท่องเที่ยวได้พักค้างคืนในสถานที่ที่จัดไว้ใน

หมู่บ้านของชาวบ้าน โดยนักท่องเที่ยวจะรวมกิจกรรมและวิถีชีวิตเดียวกับชาวบ้านตั้งแต่วัฒนธรรมการบริโภคอาหาร การพักผ่อนนอนหลับ จนถึงการทำมาหากิน

2) ศูนย์ข่าวสารการท่องเที่ยวจะใช้ยานพาหนะต่าง ๆ เช่นเดียวกับชาวบ้าน ยกเว้นกรณีจำเป็น การเดินทางมาและจากไปอาจจะจำเป็นต้องใช้ยานพาหนะที่รวดเร็วและสะดวกสบายมากกว่า

1.3 สิ่งดึงดูดเชิงจิตวิทยา ได้แก่ อรรถาศัยไมตรี การต้อนรับอย่างอบอุ่นตามแบบประเพณีของไทย

2. ทรรศนะที่มุ่งเน้นการดำเนินการ ประกอบด้วย

2.1 การวางแผนและการกำหนดกิจกรรม เช่นการเรียนรู้การทำอาหารไทย การเรียนรู้การทำเกษตรผสมผสาน การเรียนรู้วิถีชีวิตประจำวันของชาวบ้าน

2.2 ระบบขนส่ง เช่น การปรับสภาพภูมิทัศน์ ภายในหมู่บ้านให้มีความงามอย่างธรรมชาติดูแลรักษาความสะอาดของถนนในหมู่บ้าน จัดระบบการคมนาคมระหว่างตัวเมืองกับหมู่บ้าน

2.3 เครื่องอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เช่น มีน้ำดื่ม น้ำใช้ที่สะอาด มีระบบประปาหรือไฟฟ้าที่มีความปลอดภัยในการบริโภค

2.4 ระบบสนับสนุนอุตสาหกรรม เช่น ที่ศูนย์อนามัย มีระบบรักษาความปลอดภัย มีแหล่งผลิตอาหารตามธรรมชาติของหมู่บ้าน

2.5 ระบบแรงงาน เช่น การฝึกอบรม และฝึกทักษะการบริการเท่าที่จำเป็น

2.6 เงินทุน การจัดการของโฮมสเตย์ไม่จำเป็นต้องใช้เงินทุนในการดำเนินการมากนัก การจัดหาหรือสร้างสิ่งแปลกปลอม ในวัฒนธรรมพื้นบ้านเป็นสิ่งจำเป็นที่ไม่พึงกระทำในการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2542) เห็นว่าการท่องเที่ยวแบบนี้เป็นการจัดการการเรียนรู้แบบหนึ่งของธุรกิจที่พักแรม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งขององค์ประกอบธุรกิจท่องเที่ยวเท่านั้น และมีความเห็นคล้ายกับผู้อื่นว่าปกติมักให้บริการแก่นักท่องเที่ยวที่ต้องการเรียนรู้วิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของพื้นบ้าน อย่างไรก็ตามแนวคิดการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ปัจจุบันได้ปรับรูปแบบเพิ่มขึ้น กล่าวคือ มิได้มีกรอบจำกัดอยู่เฉพาะชุมชนเกษตรกรรมเท่านั้น สามารถสร้างรูปแบบท่องเที่ยวดังกล่าวได้ในหลายพื้นที่ ดังเช่น พื้นที่ที่เป็นธรรมชาติดังปรากฏในอำเภออุ้มผาง จังหวัดตาก และพื้นที่ที่มีแหล่งโบราณสถาน ที่บ้านปราสาท ตำบลธารปราสาท อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2542) โดยที่แนวคิดของโฮมสเตย์นี้ได้ถูกอธิบายให้มีขอบเขตความหมายกว้างมากกว่าการท่องเที่ยวในแหล่งเกษตรกรรม แต่พื้นที่ด้านวัตถุประสงค์ ด้านการจัดการไม่แตกต่างกัน กล่าวคือ การท่องเที่ยวนี้เป็นส่วนหนึ่งของการ

จัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศทั่วไป คือ เจ้าของบ้านในแหล่งท่องเที่ยวจะจัดสรรห้องส่วนหนึ่งไว้ให้บริการพักแรมแก่นักท่องเที่ยว แต่รูปแบบการพักผ่อนของนักท่องเที่ยวได้รับจะแตกต่างจากการพักผ่อนในโรงแรม รีสอร์ทหรือเกสต์เฮาส์ เพราะการพักผ่อนอยู่กับเจ้าของบ้านนี้ทั้งสองฝ่ายคือ เจ้าบ้านและนักท่องเที่ยวต่างเปิดใจที่จะเรียนรู้วิถีชีวิตความเป็นอยู่ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และวัฒนธรรมซึ่งกันและกัน นักท่องเที่ยวจะได้รับประสบการณ์ที่แปลกใหม่ที่เป็นมิตร อย่างไรก็ตาม การรับนักท่องเที่ยวมาค้างคืนในบ้านนั้น นักท่องเที่ยวและเจ้าของบ้านหรือทั้งสองฝ่ายต้องมีความพึงพอใจและทราบรายละเอียดของกันและกันก่อน (รำไพพรรณ แก้วสุริยะ, 2541) อย่างไรก็ตาม การท่องเที่ยวแบบ

โฮมสเตย์นี้ถือว่าการท่องเที่ยวที่ถูกพัฒนาไปสู่อีกรูปแบบหนึ่งซึ่งดำเนินการบนแนวคิดของการท่องเที่ยวได้อย่างเหมาะสม รูปแบบการท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพมากกว่าปริมาณให้คุณค่าแก่วัฒนธรรมและระบบนิเวศในชุมชนได้มากกว่า โดยชุมชนจะมีบทบาทเกี่ยวข้องอย่างชัดเจนตั้งแต่การดำเนินกิจกรรม การควบคุมจำนวนนักท่องเที่ยว การเตรียมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อนักท่องเที่ยว ตลอดจนการพัฒนาชุมชนในที่สุด (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2542)

รำไพพรรณ แก้วสุริยะ (2541) ได้กล่าวถึงความคิดพื้นฐานของโครงการ โฮมสเตย์ของกรมการท่องเที่ยว (Department tourism) แห่งประเทศฟิลิปปินส์ไว้ว่า ปัจจุบันกำลังมุ่งไปสู่การจัดการทางเลือกของที่พักสำหรับคนฟิลิปปินส์และนักท่องเที่ยวต่างชาติโดยการจัดบ้านพักส่วนตัวของชาวฟิลิปปินส์ในพื้นที่เฉพาะของประเทศ กรมการท่องเที่ยวจะจัดการท่องเที่ยวแบบประหยัดสำหรับตลาดภายในประเทศโดยผ่านโครงการโฮมสเตย์หรือโครงการอื่น ๆ โดยรวมแล้ว โครงการโฮมสเตย์จะขยายโอกาสสำหรับนักท่องเที่ยวในประเทศและต่างชาติที่มีงบประมาณจำกัด การเปิดบ้านในพื้นที่ซึ่งมีความต้องการที่พักในราคาเหมาะสมจะเป็นประโยชน์ต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยวและต่อเศรษฐกิจท้องถิ่น

อย่างไรก็ตาม พื้นที่ของโครงการ โฮมสเตย์จะถูกคัดเลือกจากพื้นฐานความต้องการของนักท่องเที่ยว ความน่าสนใจ สิ่งอำนวยความสะดวก และเส้นทางเข้าถึงได้ง่ายและความสามารถของเจ้าของบ้านในการให้บริการพื้นฐานผ่านความเรียบง่ายและเป็นมิตรที่มีต่อนักท่องเที่ยว นอกจากนี้โครงการโฮมสเตย์ได้กำหนดแนวทางการให้บริการที่มีต่อนักท่องเที่ยวรวมถึงที่พักราคาประหยัดและความเป็นเอกลักษณ์ของฟิลิปปินส์ บริการที่พักจะถูกจัดให้พอเทียบกับมาตรฐานความเป็นอยู่ของการพักผ่อนทั่วไป ไม่ว่าจะเป็นความเงียบสงบ ไม่พลุกพล่าน ประหยัด สะอาดและเตียงนอนที่สะดวกสบายหรืออาหารพื้นเมืองดี ๆ ตามความต้องการของแขก ดังนั้นสิ่งที่ใช้ในการดึงดูดนักท่องเที่ยวอาจไม่ได้ขึ้นอยู่กับราคาค่าใช้จ่าย แต่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของการแบ่งปันส่วนของชาวฟิลิปปินส์ที่ประกอบด้วยความเป็นมิตร การมีวัฒนธรรม ความเป็นพื้นเมือง ความสะดวกควบคู่กับความประหยัด

จากรายละเอียดดังกล่าว จะเห็นว่า การใช้ทรัพยากรธรรมชาติ สภาพแวดล้อมในชุมชน ตลอดจนศิลปวัฒนธรรมอื่น ๆ ของชุมชน และความเป็นกันเองหรือความเป็นมิตรสามารถนำมาใช้เป็น จุดขายด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบโฮมสเตย์ได้

สร้อยศรี อาสาสมัครพกิจ (2542) ได้กล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแบบเกษตรกรรมว่าเป็น ความต้องการให้มีการกระจายรายได้ไปยังท้องถิ่นอย่างแท้จริง ด้วยการนำนักท่องเที่ยวเข้าไปในชุมชน ภาคเกษตรกรรม และศึกษาหาประสบการณ์ความรู้ในขณะที่นักท่องเที่ยวได้ประโยชน์จากการเรียนรู้ วิถีชีวิตของชุมชนด้านเกษตรกรรม

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2550) ได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินคุณภาพ มาตรฐานที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชนบท (Home stay) ไว้ดังนี้

1. คณะกรรมการที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานโฮมสเตย์

1.1 คณะกรรมการอำนวยการประเมินมาตรฐานโฮมสเตย์ไทยระดับชาติ

สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว ได้ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการประเมินมาตรฐาน โฮมสเตย์ไทยระดับชาติ ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้เชี่ยวชาญด้านโฮมสเตย์ โดยมีผู้อำนวยการ สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นประธานกรรมการ และผู้อำนวยการสำนักพัฒนาบริการท่องเที่ยวเป็น กรรมการและเลขานุการ โดยตำแหน่ง ทำหน้าที่เผยแพร่ดัชนีชี้วัดมาตรฐาน ส่งเสริมและสนับสนุนการ จัดโฮมสเตย์ทั่วประเทศ จัดระดับมาตรฐานการบริการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ให้เป็นไปตามดัชนีชี้วัด มาตรฐานตรวจสอบและติดตามการดำเนินงาน โฮมสเตย์ที่ได้รับการรับรองและพิจารณาเพิกถอน โฮมสเตย์ที่ไม่เป็นไปตามดัชนีชี้วัดมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย

1.2 คณะกรรมการตรวจประเมินโฮมสเตย์

สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยวจะประสานงานไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดที่มีหมู่บ้านที่ประสงค์จะยื่นขอรับ การประเมินโฮมสเตย์ เพื่อแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจประเมินประจำจังหวัดประกอบด้วยผู้ว่าราชการ จังหวัดหรือผู้แทนเป็นประธาน หน่วยงานของรัฐสาขาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับโฮมสเตย์ ตัวแทนจาก คณะกรรมการอำนวยการประเมินมาตรฐานโฮมสเตย์ และตัวแทนจากสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว รวม จำนวน 9 คน ทำหน้าที่ประเมินโฮมสเตย์ในจังหวัด

2. กำหนดระยะเวลาการยื่นขอรับการประเมินและการประเมินมาตรฐานโฮมสเตย์

2.1 หมู่บ้านที่ประสงค์จะขอการรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ขอรับแบบฟอร์มและยื่นแสดง ความจำนงขอรับการประเมินมาตรฐานโฮมสเตย์ได้ที่สำนักงานการท่องเที่ยว กีฬา และนันทนาการประจำ จังหวัดที่เป็นที่ตั้งของโฮมสเตย์ หรือที่สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว กระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา ระหว่าง เดือนตุลาคม ถึงมีนาคม ของทุกปี

2.2 คณะกรรมการตรวจประเมินโฮมสเตย์ประจำจังหวัดจะดำเนินการตรวจประเมินปีละ

1 ครั้งประมาณเดือนเมษายน ถึงเดือนสิงหาคม และส่งผลการประเมินไปยังสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว กระทรวงท่องเที่ยวและกีฬาภายในเดือนสิงหาคม ของทุกปี 2.3 จำนวนกรรมการตรวจประเมินจะต้องมีจำนวนไม่น้อยกว่า ร้อยละ 75 ของจำนวนกรรมการทั้งหมด (7 คน)

3. วิธีการประเมินคุณภาพมาตรฐานโฮมสเตย์

3.1 เครื่องมือในการประเมิน

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินคุณภาพมาตรฐานโฮมสเตย์ครั้งนี้ ใช้เนื้อหาตามกรอบดัชนีชี้วัดคุณภาพมาตรฐานโฮมสเตย์ 8 เกณฑ์มาตรฐาน 42 ตัวชี้วัด โดยใช้ในการประเมินแบบสเกลความสำคัญ (Rating Scale) ซึ่งผู้ประเมินจะให้ความสำคัญในแต่ละตัวชี้วัด โดยอาศัยมาตรวัดเจตคติแบบลิเคิร์ต (Likert Scale) ต่อการจัดลำดับความสำคัญของปัจจัย 6 ระดับ ดังนี้

ระดับความสำคัญ	คะแนน
มากที่สุด	5 คะแนน
มาก	4 คะแนน
ปานกลาง	3 คะแนน
น้อย	2 คะแนน
น้อยที่สุด	1 คะแนน
ไม่มี/ไม่ทำ	0 คะแนน

3.2 วิธีการหาข้อมูลเพื่อการวัดผลที่พิกสัมพันธ์วัฒนธรรมชนบท (Home stay)

คณะกรรมการตรวจประเมินสามารถหาข้อมูลได้อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ดังนี้คือ

1. ศึกษาจากเอกสาร เช่นจากรายงานทางวิชาการ
2. ศึกษา/ ค้นหาหลักฐานในชุมชน เช่น จากสมุดเยี่ยม โบราณสถาน
แบบประเมินผล
3. สอบถามผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องกับโฮมสเตย์ และคนในชุมชนที่
ไม่เกี่ยวข้องกัโฮมสเตย์
4. สังเกตเช่นจากสภาพแวดล้อม
5. สัมภาษณ์ เช่นการสัมภาษณ์เจ้าของที่พักผู้เฒ่าผู้แก่
6. วิเคราะห์ สังเคราะห์ ประมวลผลข้อมูล

3.3 ขั้นตอนการประเมินคุณภาพมาตรฐานโฮมสเตย์

3.3.1 เลขานุการคณะกรรมการตรวจประเมินประจำจังหวัดประสานงานกับคณะกรรมการตรวจประเมินทุกคน เพื่อทราบกำหนดการ และนัดหมายการตรวจประเมิน

3.3.2 คณะกรรมการตรวจประเมินพบกันที่จุดนัดพบ และประชุมซักซ้อมความเข้าใจในการตรวจประเมิน

3.3.3 คณะกรรมการตรวจประเมินเดินทางไปยังหมู่บ้านที่ยื่นขอประเมิน และจัดประชุมเพื่อขอข้อมูลจากกลุ่มโฮมสเตย์ และจากกลุ่มที่ไม่เกี่ยวข้องกับโฮมสเตย์ในหมู่บ้าน

3.3.4 คณะกรรมการตรวจประเมินทุกคนออกตรวจเยี่ยมบ้านที่ขอรับการประเมินทุกหลังพร้อมกัน และเยี่ยมชมกิจกรรม หรือแหล่งท่องเที่ยวในชุมชน พร้อมถ่ายภาพหมู่บ้าน

3.3.5 คณะกรรมการแยกย้ายกันไปพักค้างคืนในบ้านที่ยื่นขอรับการประเมิน โดยทำกิจกรรมร่วมกับเจ้าของบ้าน เช่นรับประทานอาหารร่วมกัน และแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิถีชีวิต พร้อมทั้งหาข้อมูลจากชาวบ้านทั่วไป

3.3.6 คณะกรรมการประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และข้อมูลกัน

3.3.7 คณะกรรมการให้คะแนนในแบบประเมิน

3.3.8 คณะกรรมการประชุมพิจารณาคะแนน เลขานุการคณะกรรมการตรวจประเมินรวบรวมแบบฟอร์มคะแนนส่งผู้เกี่ยวข้องในการคำนวณคะแนน โดยให้ถ่ายสำเนาคะแนนมอบให้กรรมการแต่ละคนไว้เป็นหลักฐาน

3.3.9 เลขานุการคณะกรรมการตรวจประเมิน ตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ของแบบประเมินก่อนส่งคะแนนให้ผู้รับผิดชอบดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ตามวิธีการที่กำหนดไว้ ใน ข้อ 4. การวิเคราะห์ข้อมูล

3.3.10 นำผลการวิเคราะห์ข้อมูล เสนอต่อประธานคณะกรรมการประเมิน เพื่อส่งไปยังสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ต่อไป โดยเอกสารที่ส่งประกอบด้วย ผลของการประเมินของคณะกรรมการทุกท่าน และสรุปผลการประเมิน

3.3.11 สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ตรวจสอบความถูกต้องของผลการประเมิน แล้วนำเสนอในที่ประชุมคณะกรรมการอำนวยการประเมินมาตรฐานโฮมสเตย์ไทยระดับชาติพิจารณา และรับรองผลการประเมิน ต่อจากนั้นจึงแจ้งให้กลุ่มโฮมสเตย์ที่ยื่นขอประเมินรับทราบผลการประเมิน

3.3.12 แจ้งผลการประเมินให้ชุมชนที่ขอเข้ารับการประเมินทราบผล โดยแจ้งผ่านจังหวัดที่โฮมสเตย์ตั้งอยู่

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การประมวลผลข้อมูล

การวางแผนวิเคราะห์ข้อมูล คณะทำงานจะรวบรวมแบบประเมินมาตรวจสอบความ

สมบูรณ์ของการประเมินอีกครั้งหนึ่ง ก่อนที่จะนำมาลงรหัส (Coding) เพื่อทำการบันทึกลงในเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ SPSS for Windows ในการประมวลผล

4.2 หลักวิธีการคิดวิเคราะห์

ในตัวชี้วัดมาตรฐานที่พิกัดสัมพันธ์วัฒนธรรมชนบทแต่ละข้อมีค่าน้ำหนักที่ไม่เท่ากัน ขึ้นอยู่กับความจำเป็นและความสำคัญของแต่ละตัวชี้วัด ดังรายละเอียดดังนี้คือเรื่องที่ทำให้ความสำคัญมากที่สุด คือ การบริหารจัดการ ให้ค่าน้ำหนักที่ 20 % เนื่องจากเป็นปัจจัยสำคัญในการส่งเสริมการสร้างฐานของชุมชนให้เข้มแข็งและพร้อมในการให้บริการแก่นักท่องเที่ยวเรื่องที่ทำให้ความสำคัญรองลงมา ประกอบด้วย ที่พัก กิจกรรมการท่องเที่ยว และสภาพแวดล้อม ให้ค่าน้ำหนักตัวชี้วัดละ 15 % เนื่องจากเป็นส่วนที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิต ค่านิยม และความเป็นอยู่ของชุมชนที่มีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมของชุมชนที่จะนำสู่สายตานักท่องเที่ยวส่วนเรื่องของอาหาร และโภชนาการ ความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวและมูลค่าเพิ่ม ให้ค่าน้ำหนักตัวชี้วัดละ 10 % และ เรื่องการส่งเสริมการตลาด ให้ค่าน้ำหนักตัวชี้วัด 5 %

4.3 เกณฑ์การผ่านประเมิน

โฮมสเตย์ที่ผ่านการประเมินมาตรฐาน จะต้องได้รับ ค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก ตั้งแต่ 70 % ขึ้นไป โฮมสเตย์ที่ได้รับคะแนนการประเมินต่ำกว่า 70 % ให้ถือว่ายังมีคุณภาพไม่ถึงเกณฑ์มาตรฐาน ให้ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการประเมิน และยื่นขอรับการประเมินตามกำหนดเวลาในปีถัดไป

4. นโยบายการท่องเที่ยวของรัฐบาล

วิระพงษ์ แสงจันทร์ และคณะ(2545) ได้รายงานว่ารัฐบาลได้กำหนดเป้าหมายด้านการท่องเที่ยวให้มีรายได้เพิ่มปีละ 5 หมื่นล้านบาท จากปัจจุบันมีรายได้ประมาณ 3 แสนล้านบาท โดยได้กำหนดนโยบายด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวในซึ่งมีประเด็นสำคัญดังนี้ 1) ให้มีการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน 2) การบริหารการท่องเที่ยวให้เกิดการกระจายด้านเศรษฐกิจไปยังชุมชนต่างๆเกิดการเชื่อมโยงกับนโยบายตำบลผลิตภัณท์ 3) ส่งเสริมและสนับสนุนให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม 4) เพิ่มความหลากหลายของการท่องเที่ยวรูปแบบต่างๆ ทั้งการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ เชิงสุขภาพ เชิงกีฬา และเชิงเกษตร เป็นต้น

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2529:22) ได้จำแนกทรัพยากรการท่องเที่ยวออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. ทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ หมายถึง สภาพทางกายภาพของธรรมชาติที่มีความสวยงามหรือน่าสนใจ เช่น ภูเขา แม่น้ำ น้ำตก ลำธาร ทะเลสาบ ทะเลทราย ทะเล เกาะแก่งต่าง ๆ เป็นต้น

2. ทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทประวัติศาสตร์ โบราณวัตถุ โบราณสถาน และศาสนา หมายถึง สิ่งที่มีมนุษย์สร้างสรรค์ขึ้นตามวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์ของมนุษย์ทั้งที่เป็นมรดกในอดีต และสร้างขึ้นในปัจจุบันซึ่งมีลักษณะเป็นวัตถุ พื้นที่ หรือสิ่งก่อสร้าง แต่มีผลดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว อาทิ อนุสรณ์สถาน เมืองโบราณ ศาสนสถาน พระราชวังโบราณ วัตถุสถาน พิพิธภัณฑสถาน เป็นต้น

3. ทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทศิลปวัฒนธรรม ประเพณีและกิจกรรม หมายถึง รูปแบบการดำเนินชีวิตของผู้คนในสังคมและการประพฤติปฏิบัติที่ยึดถือสืบต่อกันมา ตลอดจนกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีผลต่อการดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว อาทิ สภาพชีวิตริมแม่น้ำ ลำคลอง เรือนแพ หมู่บ้านชาวเขา ศูนย์วัฒนธรรม สวนสนุก งานเทศกาล ประเพณีต่าง ๆ การแข่งขันเรือยาว การพ่อน้ำ และศิลปะการแสดงต่าง ๆ เป็นต้น

5. สภาพทั่วไปของจังหวัดนครราชสีมาและบ้านบุไทรโฮมสเตย์

5.1 สภาพทั่วไปของ จังหวัดนครราชสีมา (<http://www.tat.or.th>) กล่าวถึงข้อมูลต่างๆ ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไป จังหวัดนครราชสีมา หรือที่เรียกว่า “โคราช” อยู่ห่างจากกรุงเทพฯ ประมาณ 259 กิโลเมตร เป็นที่ราบสูงที่อุดมด้วยทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวกิจกรรมท่องเที่ยวที่หลากหลาย เช่น การเดินป่า พักผ่อนหย่อนใจริมอ่างเก็บน้ำ ชมอารยธรรม ขอมโบราณ และเรียนรู้วัฒนธรรมพื้นบ้าน รวมถึงอาหารอีสานต้นตำรับ จังหวัดนครราชสีมา มีพื้นที่ประมาณ 20,494 ตารางกิโลเมตร แบ่งการปกครองออกเป็น 32 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองนครราชสีมา ปากช่อง สีคิ้ว สูงเนิน ขามทะเลสอ ด่านขุนทด โนนไทย โนนสูง ขามสะแกแสง พิมาย คง โนนแดง ประทาย ชุมพวง บัวใหญ่ แก้งสนามนาง บ้านเหลื่อม จักราช ห้วยแถลง ปักธงชัย โชคชัย ครบุรี เสิงสาง หนองบุญนาค วังน้ำเขียว เฉลิมพระเกียรติ เมืองยาง เทพารักษ์ ลำทะเมนชัย พระทองคำ บัวลายและสีดา

2. อาณาเขต

- 2.1 ทิศเหนือ ติดกับ จังหวัดชัยภูมิและขอนแก่น
- 2.2 ทิศใต้ ติดกับ จังหวัดนครนายกและปราจีนบุรี
- 2.3 ทิศตะวันออก ติดกับ ติดกับจังหวัดบุรีรัมย์
- 2.4 ทิศตะวันตก ติดกับ จังหวัดชัยภูมิ และสระบุรี

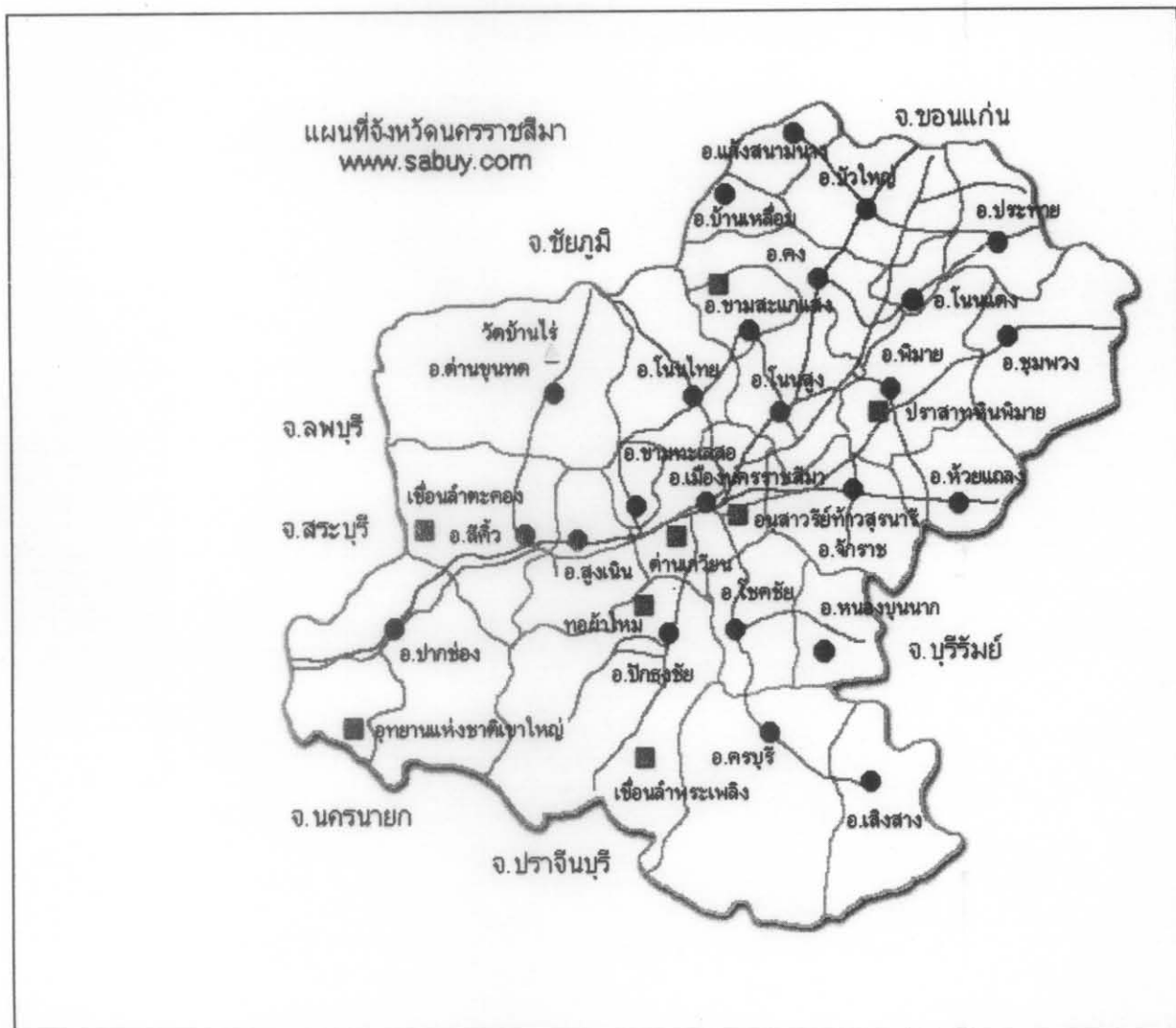
3. การเดินทาง

3.1 ทางรถยนต์ จากกรุงเทพฯ ใช้ทางหลวงหมายเลข 1 (พหลโยธิน) แยกเข้าทางหลวงหมายเลข 2 (มิตรภาพ) ที่สระบุรี ไปจนถึงนครราชสีมา รวมระยะทางประมาณ 259 กิโลเมตร อีกเส้นทางคือ จากกรุงเทพฯ ผ่านมีนบุรี ฉะเชิงเทรา พนมสารคาม กบินทร์บุรี ปักธงชัย ถึงนครราชสีมา รวมระยะทางประมาณ 273 กิโลเมตร หรืออาจเลือกใช้เส้นทางรังสิต-นครนายก ค่อยทางหลวงหมายเลข 33 ไปกบินทร์บุรี แล้วแยกเข้าทางหลวงหมายเลข 304 ผ่านวังน้ำเขียว ปักธงชัยเข้านครราชสีมา

3.2 ทางรถไฟ มีรถไฟออกจากสถานีรถไฟกรุงเทพฯ (หัวลำโพง) ไปนครราชสีมาทุกวัน ติดต่อสอบถามรายละเอียดได้ที่หน่วยบริการเดินทาง การรถไฟแห่งประเทศไทย โทร. 1690, 0 2223 7010, 0 2223 7020 หรือที่ www.railway.co.th

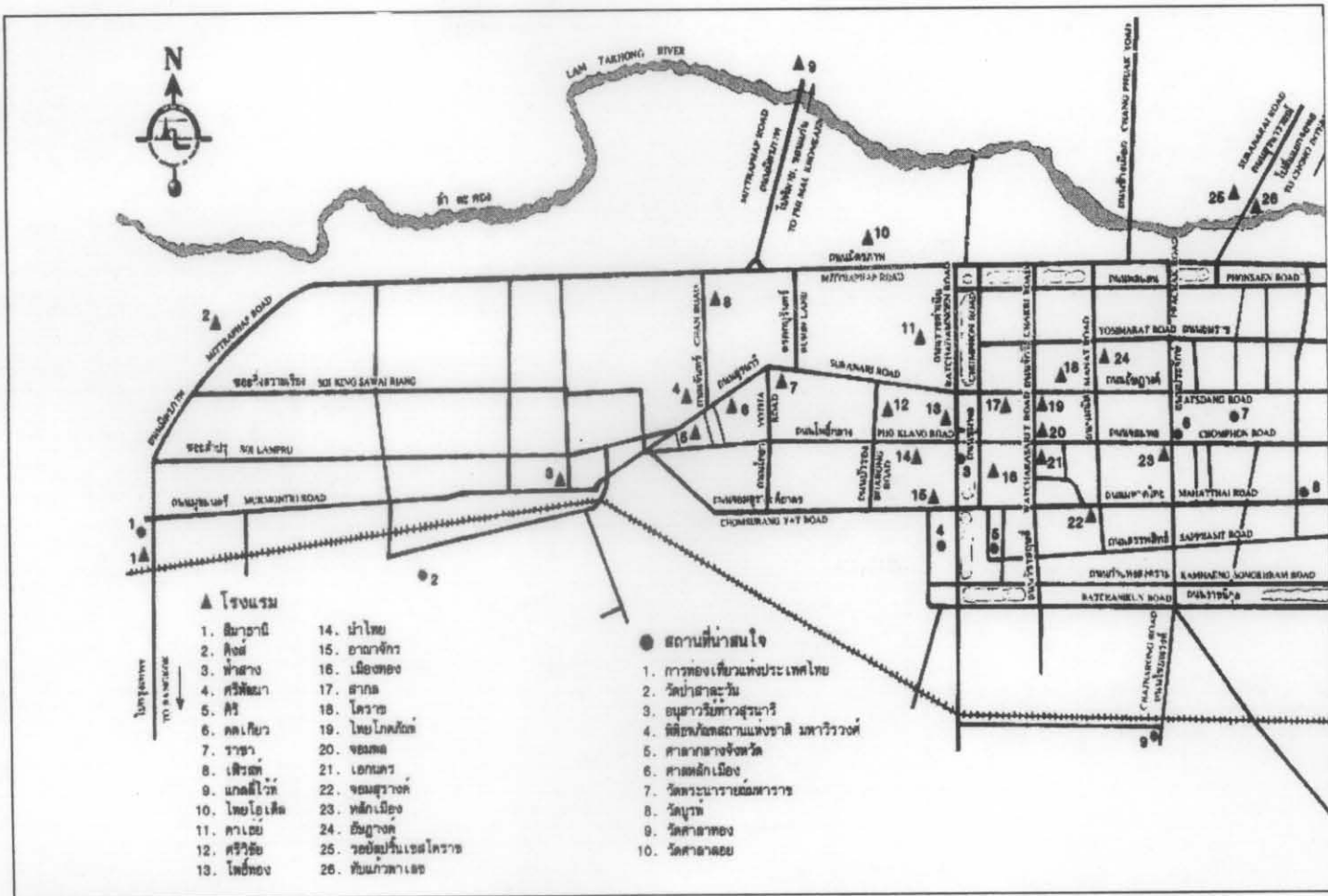
3.3 ทางรถโดยสารประจำทาง บริษัทขนส่ง จำกัด มีบริการเดินรถจากสถานีขนส่งหมอชิต 2 ถนนกำแพงเพชร สอบถามรายละเอียดได้ที่ โทร. 0 2936 1880, 0 2936 0657, 0 2936 2852-66 และบริษัทเอกชน คือ บริษัทราชสีมาทัวร์ โทร. 0 44 24 5443, 0 2936 1615 และบริษัทแอร์โคราช โทร. 0 44 25 2999 , 0 2936 2252 ภายจังหวัดมีสถานีขนส่งสองแห่งคือ ถนนบูรินทร์ โทร. 0 44 24 2899, 0 4426 8899 และ ถนนมิตรภาพ-ขอนแก่น โทร. 0 44 25 6006-9 ต่อ 175, 176, 178 หรือที่ www.transport.co.th

แผนภาพ ที่ 1 แผนที่จังหวัดนครราชสีมา

แผนภาพ ที่ 2 แผนที่ตัวเมืองจังหวัดนครราชสีมา

5.2 บ้านบุไทรโฮมสเตย์ (<http://www.nmt.or.th>) กล่าวถึงข้อมูลต่างๆ ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไป บุไทรโฮมสเตย์เริ่มมาจากการเมื่อปี 2543 โดยมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีได้จัดทำโครงการพัฒนาการผลิตเห็ดหอมเพื่อการค้าให้กับกลุ่มเกษตรกรบ้านสุขสมบูรณ์ ตำบลไทยสามัคคี อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา ต่อมาทางโครงการได้มองเห็นศักยภาพทางด้านธรรมชาติ การเกษตร และการท่องเที่ยวของตำบลไทยสามัคคี อำเภอลำทะเมนชัย จึงได้เลือกตำบลไทย

สามัคคีเป็นพื้นที่เป้าหมายในโครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและเศรษฐกิจฐานราก ของประเทศตามนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล ในปี 2545

โครงการพัฒนาการท่องเที่ยว ตำบลไทยสามัคคี เริ่มต้นขึ้นในปี 2545 ด้วยการทำงานร่วมกันระหว่างชุมชนกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง โดยจัดให้มีการสัมมนาวิเคราะห์หลังพื้นที่จริงเพื่อเก็บข้อมูลเพิ่มเติม และจัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยว ซึ่งทางจังหวัดได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานโครงการพัฒนาการท่องเที่ยวตำบลไทยสามัคคี ในระหว่างปี 2546 โครงการฯ ได้จัดอบรมด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวรวม 3 หลักสูตร และดูงานด้านโฮมสเตย์ 2 แห่ง เพื่อเสริมความรู้รวมถึงประสบการณ์ให้แก่ชุมชน และจากการศึกษาศักยภาพด้านการท่องเที่ยว และความต้องการของชุมชน พบว่า การให้บริการท่องเที่ยวยังขาดการบริการที่พิถีพิถันแบบโฮมสเตย์ที่จัดการโดยชุมชน ซึ่งกำลังเป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยว และสามารถเพิ่มรายได้ให้แก่ชาวบ้าน ส่งผลให้กลุ่มชุมชนสนใจให้บริการดังกล่าว ในที่สุดบ้านพักจำนวน 10 หลังคาเรือน ของกลุ่มอนุรักษ์ต้นน้ำมูลบ้านบุไทร ได้รับการปรับปรุงภายใต้การสนับสนุนของโครงการ จนกลายเป็นเรือนพักโฮมสเตย์ โดยมีวัตถุประสงค์ (1) ให้บริการที่พักแก่นักท่องเที่ยวในการสัมผัสวิถีชีวิตและวัฒนธรรมชนบท (2) เป็นการดำเนินการเพื่อให้เกิดรายได้เสริมแก่ชุมชน (3) เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของชุมชนในชนบท (4) เพื่อส่งเสริมและประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของอำเภอวังน้ำเขียว (5) เพื่อดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นให้ยั่งยืน และ (6) เพื่อพัฒนาคนโดยใช้การรวมกลุ่มเป็นสื่อในการปลูกฝังให้มีคุณธรรมและสร้างธรรมรัฐให้เกิดในท้องถิ่น นักท่องเที่ยวที่เข้าพักมีบริการนำชม และสัมผัสบรรยากาศ และ วิถีชีวิตเรียบง่ายในชนบท โดย รถอีแต๋น (น้องรถอีแต๋น) เรียนรู้อาชีพเกษตรแบบยั่งยืน เช่น เพาะเห็ดหอม ปลูก เบญจมาศเพื่อการส่งออก และ ผักเมืองหนาวปลอดสารพิษ บ้านบุไทรโฮมสเตย์เป็นที่พักแบบชนบท ที่เรียบง่าย สะดวก และ ปลอดภัย โดยเปิดรับรองแขกครั้งแรกซึ่งเป็นชาวอาเซียนจำนวน 40 คน

ปัจจุบันบุไทรโฮมสเตย์เป็นหนึ่งในโฮมสเตย์ 16 แห่ง ที่มีคุณภาพตามตัวชี้วัด และได้รับตราสัญลักษณ์มาตรฐานโฮมสเตย์ไทย ปี 2548-2549 นอกจากนี้ ยังได้รับการยกย่องเป็น 1 ใน 5 โฮมสเตย์ต้นแบบ และได้มีการพัฒนาขึ้นตามหลักวิชาการ โดยอิงดัชนีชี้วัดคุณภาพมาตรฐานโฮมสเตย์จากสำนักพัฒนาการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ปี 2546 ดังนี้

- ด้านที่พัก เป็นบ้านพักของชาวบ้านที่ได้ผ่านการตรวจประเมินมาตรฐานจำนวนทั้งสิ้น 10 หลังคาเรือน ส่วนใหญ่จัดห้องนอนส่วนตัวให้เป็นห้องนอนของนักท่องเที่ยว ซึ่งมีการดูแลเครื่องนอนเป็นอย่างดี แบ่งได้ 3 แบบ ได้แก่ บ้านไม้ทั้งหลัง บ้านครึ่งปูนครึ่งไม้ และบ้านปูนทั้งหลัง
- ด้านอาหารและโภชนาการ เข้าบ้านแต่ละหลังจะเป็นผู้จัดเตรียมอาหารบริการให้กับ

นักท่องเที่ยว กรณีนักท่องเที่ยวที่เป็นกลุ่มใหญ่มีการจัดเตรียมอาหารในงานเลี้ยงได้ 3 วิธี ได้แก่ เข้าบ้าน
ปรุงเอง กลุ่มแม่บ้านหรือร้านค้ารับเหมา และ กลุ่มแม่บ้านโฮมสเตย์ โดยเป็นอาหารเพื่อสุขภาพและ
ปลอดภัย ได้จากพืชที่เก็บจากธรรมชาติในท้องถิ่น และนำจากถิ่นอื่นมาปลูก เช่น ผักกูด บอน ผัก
สลัด แครอท

- ด้านความปลอดภัย มีการดูแลจัดระบบความปลอดภัยโดยจัดให้มีเวรยาม มีหมายเลข
โทรศัพท์ติดต่อสถานีตำรวจและรถพยาบาล มีอาสาสมัครประจำบ้าน มีการอบรมการปฐมพยาบาล
เบื้องต้น บริการรับฝากสิ่งของในตู้ล็อกโดยมีแบบฟอร์มรับฝาก และกรณีสิ่งของมีค่าไว้ มีค่าการนำ
ส่งคืนโดยทางไปรษณีย์

- ด้านการจัดการ ได้จัดตั้งคณะกรรมการบริหาร โดยแบ่งหน้าที่ให้สมาชิกมีส่วนร่วม
และปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับของกลุ่ม เช่น คุณสมบัติของสมาชิก อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ
 เป็นต้น

- ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว เป็นการท่องเที่ยวเชิงเกษตรนิเวศ เช่น การเยี่ยมชมแปลงปลูก
เบญจมาศหลากหลายสายพันธุ์ สวนดอกหน้าวัว การประกอบการเกษตรอินทรีย์ ได้แก่ การปลูกผักและ
การทำสวนผลไม้อินทรีย์ การเพาะเห็ดหอม สวนองุ่น และการเฝ้าดูกระทิงที่เขาแผงม้า โดยมีอัตรา
ค่าบริการดังนี้

- 1) อาสาสมัครนำเที่ยว 300 บาท/คน
- 2) คนตรีพื้นเมือง 200 บาท
- 3) การแสดงฟ้อนรำ ชุดละ 500 บาท
- 4) การเล่าประวัติหมู่บ้าน 100 บาท
- 5) ค่านั่งรถอีแต๊กชมการเกษตรในหมู่บ้าน 100 บาท/เที่ยว
- 6) ค่าที่พัก คนละ 150 บาท/คืน
- 7) ค่าอาหาร คนละ 50-75 บาท/มื้อ และอาหารว่าง คนละ 25 บาท/มื้อ

- ด้านสภาพแวดล้อม มีการรักษาบริเวณบ้านให้สะอาด เรียบร้อย ปลูกต้นไม้ร่มรื่น รวมทั้ง
ไม้ดอกไม้ใบ และผักสวนครัว รั้วกินได้ ทำการตัดหญ้าตามริมถนนให้ดูเรียบร้อยอยู่เสมอ ส่วนการ
กำจัดขยะจะจัดให้มีถังไว้ที่หน้าบ้านเพื่อคัดแยกขยะรีไซเคิล

- ด้านมูลค่าเพิ่ม การสร้างมูลค่าเพิ่มจากการจำหน่ายของฝาก จากผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร
แก่นักท่องเที่ยว เช่น ดอกเบญจมาศ ผลไม้ ผักปลอดสารพิษ เห็ดยานางิ เห็ดหอมสด ผลิตภัณฑ์แปรรูป
จากเห็ด เป็นต้น ซึ่งมีผลทำให้เกษตรกรจำหน่ายสินค้าเกษตรได้สูงขึ้น โดยไม่ต้องมีค่าขนส่งและพ่อค้า
คนกลาง

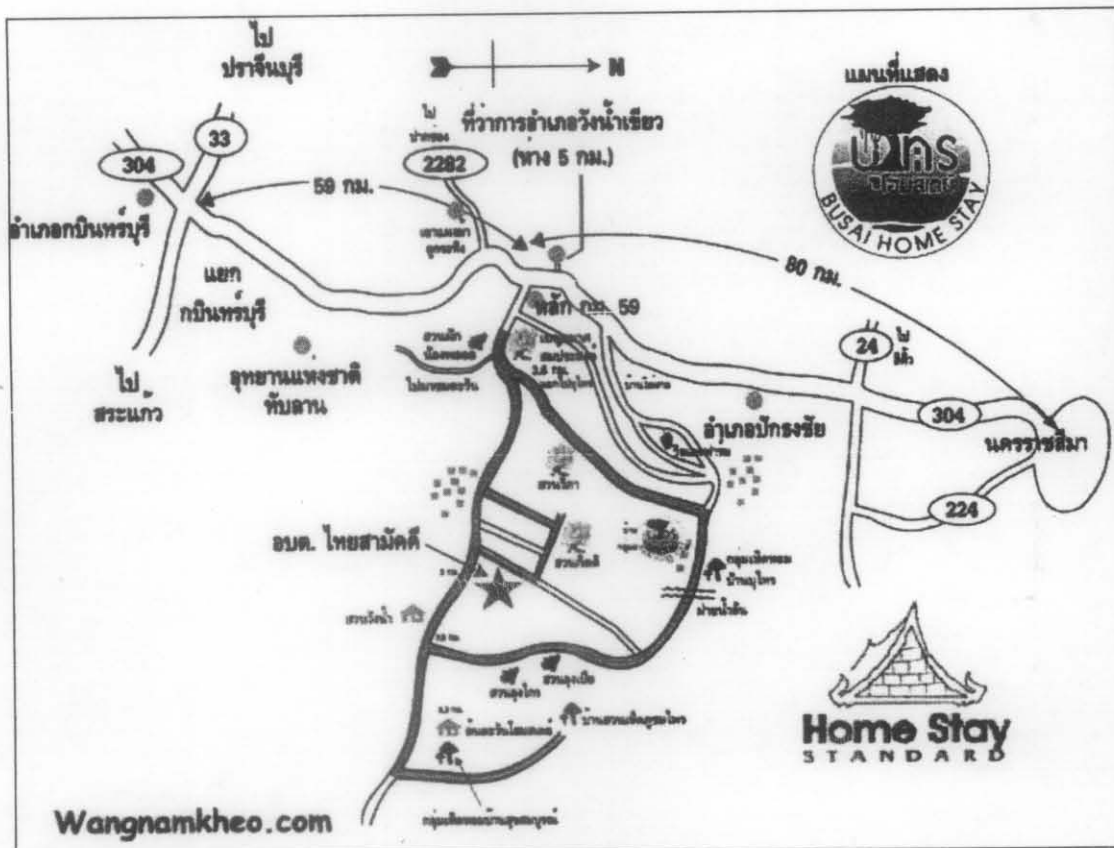
- ด้านส่งเสริมการตลาดและประชาสัมพันธ์ โดยผ่านเว็บไซต์วังน้ำเขียว คอทคอม (www.wangnamkheo.com) แผ่นปลิวที่นำเผยแพร่ตามร้านจำหน่ายอาหาร ที่พักของอำเภอวังน้ำเขียว ราชการ โทรทัศน์ วารสาร หนังสือพิมพ์ต่าง ๆ ที่มีสื่อมวลชนเข้ามาถ่ายทำและเขียนเรื่อง รวมถึงการพูด ปากต่อปากโดยกลุ่มเป้าหมาย เช่น กลุ่มเกษตรกร นักศึกษา

2. การเดินทาง

2.1 เส้นทางที่ 1 จากกรุงเทพฯ ใช้เส้นทางองครักษ์-นครนายก-ปราจีนบุรี ระยะทางรวมประมาณ 200 กิโลเมตร ถึงสี่แยกบึงนารางใหม่ ไปตามทางหลวงหมายเลข 304 (กบินทร์บุรี-วังน้ำเขียว - นครราชสีมา) อีกประมาณ 55 กิโลเมตร ก็จะถึงตลาดศาลเจ้าพ่อ (ตลาด 79) อำเภอวังน้ำเขียว เลี้ยวอีก 4 กิโลเมตร ที่หลักกิโลเมตร 59 ให้แยกขวาเข้า บ้านนุไผ่ และ ไทยสามัคคี ห่างจากถนน 304 ประมาณ 3 กิโลเมตร ก็จะมีทางแยกซ้ายเข้า บ้านนุไทร ก่อนถึง อบต. ไทยสามัคคี ขับขึ้น สะดวกสบายตลอดเส้นทาง

2.2 เส้นทางที่ 2 จากนครราชสีมาใช้เส้นทางปักธงชัย - วังน้ำเขียว ตามถนนสาย 304 ระยะทาง 80 กิโลเมตร หลังจากผ่านที่ทำการของอำเภอ และ โรงพยาบาลวังน้ำเขียว มา ที่หลักกิโลเมตร 59 ให้แยกซ้าย เข้า บ้านนุไผ่ และ อบต.ไทยสามัคคี ห่างจากถนน 304 ประมาณ 3 กิโลเมตร ก็จะมีทางแยกซ้ายเข้า บ้านนุไทร ก่อนถึง อบต. ไทยสามัคคี เส้นทางสะดวกขับสบายตลอดเส้นทาง

แผนภาพ ที่ 3 บ้านบุไทรโฮมสเตย์

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

มัสติกา เกื้อปัญญา (2542: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดสภาพแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว หมู่บ้านชาวเขาเผ่าม้ง ในส่วนของความคาดหวังพบว่า ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวต่อการจัดสภาพแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวหมู่บ้านชาวเขาเผ่าม้งอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อแยกพิจารณาแต่ละด้านก็พบว่า นักท่องเที่ยวมีความคาดหวังแต่ละด้านอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกันและจากการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดสภาพแวดล้อม ในแหล่งท่องเที่ยวหมู่บ้านชาวเขาเผ่าม้งพบว่า

1. เพศ โดยภาพรวมไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ เมื่อแยกพิจารณาแต่ละด้านพบว่า ด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม ด้านสาธารณูปโภค มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่

ระดับ 0.05

2. อายุและภูมิลำเนาแต่ละด้าน ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
3. อาชีพโดยภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ เมื่อแยกพิจารณาแต่ด้านพบว่า ด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม ด้านสาธารณูปโภค ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ขณะที่ด้านความหนาแน่นของธุรกิจการขายสินค้า และด้านสวัสดิภาพและความปลอดภัยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
4. ระดับการศึกษา โดยภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ เมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่า ด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม ด้านความหนาแน่นของธุรกิจการขายสินค้า ด้านสวัสดิภาพและความปลอดภัย มีความคาดหวังไม่แตกต่างกัน ขณะที่ด้านสาธารณูปโภค ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ทัศนีย์ สุดจะหา (2548 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่ใช้บริการโฮมสเตย์บางเจ้าฉ่า โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยภูมิหลัง คือ สถานภาพสมรส อาชีพ และรายได้ที่มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่ใช้บริการ และศึกษาให้ทราบถึงระดับความพึงพอใจต่าง ๆ ของนักท่องเที่ยวที่ใช้บริการ โฮมสเตย์บางเจ้าฉ่า ได้แก่ ด้านการจัดการ ด้านการบริการ ด้านสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวในที่พัก และด้านการคมนาคมเข้าถึงที่พัก จากกลุ่มประชากรที่เป็นนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเยือนและพักแรมในโฮมสเตย์บางเจ้าฉ่าจำนวน 130 คน โดยการวิเคราะห์ข้อมูล ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test และ One-Way ANOVA พบว่าส่วนมากเป็นเพศชาย ที่มีสถานภาพสมรส อาชีพรับบริการและมีรายได้ ต่ำกว่า 20,000 บาท โดยมีความพึงพอใจในด้านการบริการมากที่สุด ส่วนด้านการจัดการ ด้านสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านการคมนาคมเข้าถึงที่พัก มีความพึงพอใจในระดับมาก ส่วนปัจจัยภูมิหลังเพศและสถานภาพสมรส ไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว ส่วนด้านอาชีพและรายได้มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว โดยอาชีพกลุ่มแม่บ้าน และผู้มีรายได้ต่ำกว่า 20,000 มีความพึงพอใจมากที่สุด นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ยินดีที่จะกลับมาเที่ยวอีกและนักท่องเที่ยวยินดีที่จะแนะนำผู้อื่นมาเที่ยวโฮมสเตย์บางเจ้าฉ่า

สุานนท์ สุขศรี (2536 : 95-96) กล่าวว่า การพิจารณาในการเดินทางไปท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว นั้น ลักษณะภูมิประเทศ ระยะทาง ความรวดเร็ว ค่าใช้จ่ายจะเป็นสิ่งที่ใช้พิจารณาคัดสนใจในการเดินทาง ลักษณะทางกายภาพของพื้นที่ เช่น ภูเขา แม่น้ำ ชายฝั่ง จะเป็นสิ่งที่กำหนดรูปแบบของเส้นทางคมนาคม ส่วนระยะทาง ความรวดเร็ว ค่าใช้จ่ายในการเดินทางเป็นสิ่งที่ใช้ในการตัดสินใจเลือกพาหนะในการเดินทาง การเลือกใช้พาหนะในการเดินทาง (Choice of Transportation Mode) นั้นนักเดินทางท่องเที่ยวในยุคปัจจุบันนี้มีโอกาสเลือกพาหนะในการเดินทาง เพื่อไปยังแหล่ง

ท่องเที่ยวต่าง ๆ โดยปกติแล้วการตัดสินใจเลือกพาหนะในการเดินทางขึ้นอยู่กับองค์ประกอบสำคัญ 3 ด้าน คือ ระยะเวลาของการเดินทาง จำนวนคนในกลุ่มที่เดินทางมีผลต่องบประมาณในการเดินทาง และเงินสำรองที่มีอยู่เพื่อการเดินทาง องค์ประกอบอื่นๆ ที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวขึ้นอยู่กับองค์ประกอบรวมเหล่านี้ คือ

1. ความสะดวกสบายของพาหนะในการเดินทาง เช่น หาง่าย
2. เวลาที่ใช้ในการเดินทางถึงจุดหมายของยานพาหนะต่าง ๆ
3. สิ่งอำนวยความสะดวกในพาหนะที่ใช้เดินทาง
4. บริเวณหรือสถานที่อำนวยความสะดวกแก่ผู้โดยสารมีความพร้อม
5. ความรู้สึกด้านสถานภาพและเกียรติภูมิ

อุดมศักดิ์ แนวจิตร (2547: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดสภาพแวดล้อม เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ: กรณีอุทยานแห่งชาติแจ้ซ้อน พบว่า นักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวชมอุทยานแห่งชาติแจ้ซ้อนส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31-40 ปีซึ่งส่วนใหญ่เป็นนักเรียน/นักศึกษาที่จบศึกษาในระดับปริญญาตรี รองลงมาคือกลุ่มข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ ซึ่งมีภูมิลำเนาในจังหวัดลำปางมากที่สุด นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในระดับมากที่สุด โดยกลุ่มตัวอย่างมีความคาดหวังและความพึงพอใจต่อการจัดสภาพแวดล้อมอุทยานฯ ด้านพื้นที่และการมีส่วนร่วมในระดับมาก แต่กลับมีความคาดหวังและความพึงพอใจเพียงปานกลางต่อการจัดการรวมทุกด้าน และต่อกิจกรรมเพื่อการศึกษาธรรมชาติ ผลการศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ภูมิลำเนาและความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ไม่มีผลแต่อย่างใดต่อความคาดหวังและความพึงพอใจ ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังกับความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างต่อการจัดการสภาพแวดล้อมต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศทั้งด้านพื้นที่ ด้านการจัดการ ด้านกิจกรรมเพื่อการศึกษาธรรมชาติ และด้านการมีส่วนร่วม พบว่า ความคาดหวัง กับความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างมีความสัมพันธ์กันเชิงบวก หรือเป็นไปในทิศทางเดียวกันทั้ง 4 ด้าน

Martin R. Fluker and Linsay W. Turner (2000: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาถึงแรงจูงใจและความคาดหวัง ที่มีต่อการท่องเที่ยวล่องแก่ง Whitewater ของนักท่องเที่ยวที่เคยมีประสบการณ์และไม่มีประสบการณ์ในการท่องเที่ยวมาก่อน มีการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างทั้งก่อนและหลังการท่องเที่ยว โดยได้วิเคราะห์ความแตกต่างของนักท่องเที่ยว ผลการวิจัยพบว่าความแตกต่างของความต้องการ แรงจูงใจของนักท่องเที่ยวทั้ง 2 กลุ่ม โดยกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ไม่เคยมีประสบการณ์มาก่อนจะมีความต้องการหาประสบการณ์ใหม่ๆ จากการท่องเที่ยวแบบผจญภัย ในขณะที่นักท่องเที่ยวที่เคยมีประสบการณ์มาก่อน จะต้องการได้รับการพักผ่อนจากการท่องเที่ยวมากกว่า และคาดหวังในสิ่งที่เป็นจริง และยังคงคำนึงถึง

ผลประโยชน์อื่นๆที่ได้รับจากการท่องเที่ยว เช่นสัมผัสธรรมชาติ พบเพื่อนใหม่ เป็นต้น และไม่มี ความแตกต่างในความคาดหวังของนักท่องเที่ยวทั้ง 2 กลุ่ม

จากการศึกษาการวิจัยเกี่ยวข้องข้างต้นพบว่าปัจจัยที่ทำให้บุคคลตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยว ประกอบด้วยหลายปัจจัยและมีความสำคัญในการตัดสินใจท่องเที่ยว และยังส่งผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวให้แตกต่างกันไปและเป็นตัวกำหนดทิศทางและขนาดของพฤติกรรมการท่องเที่ยวให้แตกต่างกันออกไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการเดินทางไปท่องเที่ยวเชิงนิเวศ บ้านนุไทรโฮมสเตย์ ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามที่มีโครงสร้างแน่นอน ผู้ศึกษาค้นคว้าวิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าตามลำดับของวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. วิธีการดำเนินการวิจัย
2. ข้อมูลและแหล่งข้อมูล
3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
4. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิธีการดำเนินการวิจัย

การกำหนดรูปแบบการวิจัยการวิจัย คณะผู้วิจัยได้กำหนดตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

3.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ได้แก่ ด้านคุณลักษณะส่วนบุคคลของประชากร คือ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้

3.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่ ปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการเดินทางไปท่องเที่ยวเชิงนิเวศ บ้านนุไทรโฮมสเตย์ แบ่งเป็น 3 ด้านคือ ด้านกายภาพ ด้านจิตใจ และด้านอื่นๆ

2. ข้อมูลและแหล่งข้อมูล

2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ในแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ดังนี้

- 2.1.1 สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- 2.1.2 การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
- 2.1.3 สำนักพัฒนาการท่องเที่ยว

2.2 ศึกษาภาคสนามเพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับนักท่องเที่ยวที่เดินทางไปท่องเที่ยวที่บ้านนุไพร โสมสเคย์ มีวิธีการศึกษาโดยใช้วิธีสัมภาษณ์จากแบบสัมภาษณ์นักท่องเที่ยวที่เดินทางไปท่องเที่ยวที่บ้านนุไพร โสมสเคย์

3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

3.1 ประชากร (Population) ได้แก่ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางไปท่องเที่ยวที่บ้านนุไพร โสมสเคย์ หมู่บ้านบ้านนุไพร ตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา โดยผู้วิจัยใช้จำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยว ระหว่าง เดือนมกราคม- ธันวาคม ในปี พ.ศ. 2550 มีนักท่องเที่ยวรวมทั้งปี จำนวน 1,792 คน

3.2 กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ได้แก่ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางไปท่องเที่ยวที่บ้านนุไพร โสมสเคย์ หมู่บ้านบ้านนุไพร ตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา โดยในการกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยกำหนดให้ค่าเฉลี่ยของจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางไปท่องเที่ยวที่บ้านนุไพร โสมสเคย์ ระหว่างเดือนมกราคม- ธันวาคม ในปี พ.ศ. 2550 เป็นจำนวน 150 คน ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

4. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นการรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) และข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data)

4.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้างซึ่งได้เตรียมไว้ เหตุผลที่ต้องใช้แบบสัมภาษณ์เพราะผู้วิจัยต้องการกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย ที่เดินทางไปท่องเที่ยวที่บ้านนุไพร ตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา และไม่สะดวกในการตอบแบบสอบถามจึงใช้วิธีการสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้างทั้งนี้การสัมภาษณ์ไม่เจาะจงสัมภาษณ์นักท่องเที่ยวเพียงกลุ่มเดียวแต่จะสัมภาษณ์นักท่องเที่ยวแบบครอบคลุมแบบกลุ่ม แบบเดี่ยว เพื่อความหลากหลายของ ข้อมูลในการวิจัย

4.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการ วารสาร นิตยสาร รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ รายงานประจำปี เพื่อใช้ประกอบการวิจัย

4.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสัมภาษณ์ซึ่งคณะผู้วิจัยได้สร้างและศึกษาค้นคว้าขึ้นมาเองโดยการปรึกษากับผู้เชี่ยวชาญ ลักษณะของแบบสัมภาษณ์ใช้แบบปลายปิดและปลายเปิด ประกอบด้วย 2 ส่วน ครอบคลุมประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ได้แก่ เพศ อายุ สถานะภาพ การศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน และจำนวนครั้งโดยเฉลี่ยที่มาท่องเที่ยว

ส่วนที่ 2 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบจัดลำดับคะแนน

(Rating Scale) ได้แก่

1. ด้านกายภาพ จำนวน 10 ข้อ
2. ด้านจิตใจ จำนวน 12 ข้อ
3. ด้านอื่น ๆ จำนวน 8 ข้อ

4.4 การทดสอบแบบสัมภาษณ์

เพื่อให้งานวิจัยครั้งนี้มีความสมบูรณ์ คณะผู้วิจัยมีการสร้างแบบสัมภาษณ์เพื่อการทดลองใช้ (Pretest) จำนวน 10% ของกลุ่มตัวอย่าง แล้วทดลองใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่างที่เคยเดินทางไปท่องเที่ยวบ้านนุไทรโฮมสเตย์ เพื่อนำผลการทดลองใช้มาแก้ไขข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นและปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ให้เหมาะสมตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

4.5 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ Chi Square เพื่ออธิบายลักษณะของข้อมูล

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถามมาแปรสัญลักษณ์ตัวเลขค่าตัวแปรต่างๆ ทำการลงรหัส และนำไปประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for Social Science) วิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

5.5.1 วิเคราะห์ลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ของประชากรโดยใช้วิธีการประมวลผลทางหลักสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ด้วยการหาค่าร้อยละ (Percentage)

5.5.2 วิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวด้วยค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ในการแปลความหมาย กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด. 2543: 100) ดังนี้

1.00 – 1.50	หมายถึง	เห็นด้วยระดับน้อยที่สุด
1.51 – 2.00	หมายถึง	เห็นด้วยระดับน้อย
2.01 – 3.50	หมายถึง	เห็นด้วยระดับปานกลาง
3.51 – 4.50	หมายถึง	เห็นด้วยระดับมาก
4.51 – 5.00	หมายถึง	เห็นด้วยระดับมากที่สุด

5.5.3 ทดสอบสมมติฐาน โดยใช้ Chi Square

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลงานวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการเดินทางไปท่องเที่ยวเชิงนิเวศ บ้านบุไทร โขมสเดย์ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
df	แทน	ระดับขั้นของความเป็นอิสระ (Degrees of Freedom)
p-value	แทน	ระดับนัยสำคัญ (Significance)

การวิเคราะห์ในระดับของการนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการ โดยการหาค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 100) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น
1.00 – 1.50 หมายถึง	เห็นด้วยระดับน้อยที่สุด
1.51 – 2.00 หมายถึง	เห็นด้วยระดับน้อย
2.01 – 3.50 หมายถึง	เห็นด้วยระดับปานกลาง
3.51 – 4.50 หมายถึง	เห็นด้วยระดับมาก
4.51 – 5.00 หมายถึง	เห็นด้วยระดับมากที่สุด

2. ลำดับขั้นในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ตามลำดับต่อไปนี้

- ตอนที่ 1 ข้อมูลสภาพทั่วไป
- ตอนที่ 2 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว
- ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
- ตอนที่ 4 การทดสอบสมมติฐาน

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ข้อมูลทั่วไปจากการสอบถามนักท่องเที่ยวชาวไทยที่การเดินทางไปท่องเที่ยวเชิงนิเวศบ้านนุไพร โสมสเคย์ จากการสุ่มตัวอย่างจำนวน 150 ราย ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏผลดังนี้

1.1 เพศและอายุของนักท่องเที่ยว

ตารางที่ 1 แสดงเพศและอายุของนักท่องเที่ยวที่การเดินทางไปท่องเที่ยวเชิงนิเวศ บ้านนุไพร โสมสเคย์

อายุ	เพศ				รวม	
	ชาย		หญิง			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
15-24 ปี	12	20.7	28	30.4	40	26.7
25-34 ปี	32	55.2	54	58.7	86	57.3
35-44 ปี	12	20.7	9	9.8	21	14.0
45-54 ปี	2	3.4	1	1.1	3	2.0
55 ปีขึ้นไป	-	-	-	-	-	-
รวม	58	38.7	92	61.3	150	100

จากตารางที่ 1 พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่การเดินทางไปท่องเที่ยวเชิงนิเวศบ้านนุไพร โสมสเคย์ จากการสุ่มตัวอย่างจำนวน 150 ราย เป็นเพศหญิง จำนวน 92 คน (ร้อยละ 61.3) และเพศชาย จำนวน 58 คน (ร้อยละ 38.7) ในจำนวนนี้มีอายุระหว่าง 25-34 ปี จำนวน 86 คน (ร้อยละ 57.3) ที่นิยมเดินทางท่องเที่ยวมากที่สุดรองลงมาอายุ 15-24 ปี จำนวน 40 คน (ร้อยละ 26.7) อายุ 35-44 ปี จำนวน 21 คน (ร้อยละ 14.0) และอายุ 45-54 ปี จำนวน 3 คน (ร้อยละ 2.0)

1.2 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 2 แสดงสถานภาพของนักท่องเที่ยวที่การเดินทางไปท่องเที่ยวเชิงนิเวศ บ้านนุไพร โสมสเคย์

สถานภาพ	เพศ				รวม	
	ชาย		หญิง			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
โสด	41	70.7	80	87.0	121	80.7
สมรส	16	27.6	11	12.0	27	18.0
หย่า/หม้าย	1	1.7	1	1.1	2	1.3
รวม	58	38.7	92	61.3	150	100

จากตารางที่ 2 สถานภาพของนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด คือ จำนวน 121 คน (ร้อยละ 80.7) รองลงมา สมรส จำนวน 27 คน (ร้อยละ 18.0) และหย่า/หม้าย จำนวน 2 คน (ร้อยละ 1.3)

1.3 ระดับการศึกษาของนักท่องเที่ยว

ตารางที่ 3 แสดงระดับการศึกษาของนักท่องเที่ยวที่การเดินทางไปท่องเที่ยวเชิงนิเวศ บ้านบุไทร โฮมสเตย์

ระดับการศึกษา	เพศ				รวม	
	ชาย		หญิง			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ได้รับการศึกษา	-	-	-	-	-	-
ประถมศึกษา	-	-	-	-	-	-
มัธยมศึกษาตอนต้น	-	-	-	-	-	-
มัธยมศึกษาตอนปลาย	3	5.2	4	4.3	7	4.7
ปวช / ปวส / ปวท / อนุปริญญา	6	10.3	2	2.2	8	5.3
ปริญญาตรี	40	69.0	84	91.3	124	82.7
สูงกว่าปริญญาตรี	9	15.5	2	2.2	11	7.3
รวม	58	38.7	92	61.3	150	100

จากตารางที่ 3 ระดับการศึกษา พบว่า นักท่องเที่ยว ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 124 คน (ร้อยละ 82.7) รองลงมา จบการศึกษา สูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 11 คน (ร้อยละ 7.3) ส่วนที่ จบปวช/ปวส/ ปวท /อนุปริญญา และมัธยมศึกษาตอนปลายมีค่าใกล้เคียงกันคือ จำนวน 8 คน (ร้อยละ 5.3) และ 7 คน (ร้อยละ 4.7) ตามลำดับ

1.4 อาชีพของนักท่องเที่ยว

ตารางที่ 4 แสดงอาชีพของนักท่องเที่ยวที่การเดินทางไปท่องเที่ยวเชิงนิเวศ บ้านบุไทร โสมสเดย์

อาชีพ	เพศ				รวม	
	ชาย		หญิง			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	24	41.4	37	40.2	61	40.7
พนักงานราชการ/ลูกจ้างเอกชน	29	50.0	50	54.3	79	52.7
ค้าขาย/ประกอบธุรกิจส่วนตัว	1	1.7	1	1.1	2	1.3
เกษตรกร	-	-	-	-	-	-
รับจ้างทั่วไป/กรรมกร	-	-	-	-	-	-
นักเรียน/นักศึกษา	4	6.9	4	4.3	8	5.3
แม่บ้าน/ไม่ได้ประกอบอาชีพ	-	-	-	-	-	-
รวม	58	38.7	92	61.3	150	100

จากตารางที่ 4 เมื่อสอบถามเกี่ยวกับอาชีพของนักท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวเป็น พนักงานราชการ/ลูกจ้างเอกชน จำนวน 79 คน (ร้อยละ 52.7) รองลงมาคือ ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 61 คน (ร้อยละ 40.7) นักเรียน/นักศึกษา จำนวน 8 คน (ร้อยละ 5.3) และค้าขาย/ประกอบธุรกิจส่วนตัว จำนวน 2 คน (ร้อยละ 1.3)

1.5 รายได้ของนักท่องเที่ยว

ตารางที่ 5 แสดงรายได้ของนักท่องเที่ยวที่การเดินทางไปท่องเที่ยวเชิงนิเวศ บ้านบุไทร โสมสเดย์

รายได้	เพศ				รวม	
	ชาย		หญิง			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 10,000 บาท	9	15.5	17	18.5	26	17.3
10,001 – 20,000 บาท	18	31.0	52	56.5	70	46.7
20,001 – 30,000 บาท	22	37.9	22	23.9	44	29.3
30,001 – 40,000 บาท	6	10.3	1	1.1	7	4.7
40,001 – 50,000 บาท	3	5.2	0	-	3	2.0
50,001 บาท ขึ้นไป	-	-	-	-	-	-
รวม	58	38.7	92	61.3	150	100

จากตารางที่ 5 เมื่อสอบถามเกี่ยวกับรายได้ของนักท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีรายได้ 10,001–20,000 บาท จำนวน 70 คน (ร้อยละ 46.7) รองลงมา มีรายได้ 20,001 – 30,000 บาท จำนวน 44 คน (ร้อยละ 29.3) รายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท จำนวน 26 คน (ร้อยละ 17.3) รายได้ 30,001 – 40,000 บาท จำนวน 7 คน (ร้อยละ 4.7) และ 40,001 – 50,000 บาท จำนวน 3 คน (ร้อยละ 2.0)

1.6 จำนวนครั้งโดยเฉลี่ยที่นักท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว

ตารางที่ 6 แสดงจำนวนครั้งโดยเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวที่การเดินทางไปท่องเที่ยวเชิงนิเวศบ้านบุญไพร โสมสเคย์

จำนวนครั้งโดยเฉลี่ยที่นักท่องเที่ยว	เพศ				รวม	
	ชาย		หญิง			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ครั้งแรก	53	91.4	86	93.5	139	92.7
2-3 ครั้ง	5	8.6	6	6.5	11	7.3
4-5 ครั้ง	-	-	-	-	-	-
6 ครั้งขึ้นไป	-	-	-	-	-	-
รวม	58	38.7	92	61.3	150	100

จากตารางที่ 6 เมื่อสอบถามนักท่องเที่ยวถึงการมาเที่ยวบ้านบุญไพร พบว่าส่วนใหญ่ที่นักท่องเที่ยวมาเที่ยวเป็นครั้งแรก คือจำนวน 139 คน (ร้อยละ 92.7) มีเพียง 11 คน (ร้อยละ 7.3) เท่านั้นที่เคยมาเที่ยวโดยเฉลี่ย 2-3 ครั้ง

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่เดินทางไปท่องเที่ยวเชิงนิเวศ บ้านบุญไพรโสมสเคย์

ตารางที่ 7 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวที่เดินทางไปท่องเที่ยวเชิงนิเวศ บ้านบุญไพร โสมสเคย์โดยรวมและเป็นรายด้าน

ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านกายภาพ	3.83	0.52	มาก
2. ด้านจิตใจ	3.83	0.48	มาก
3. ด้านอื่นๆ	3.86	0.59	มาก
โดยรวม	3.84	0.46	มาก

จากตารางที่ 7 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงงูใจของนักท่องเที่ยวโดยรวมมีความสำคัญที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเดินทางไปท่องเที่ยวเชิงนิเวศ บ้านบุไทร โสมสเคย์อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านมีความสำคัญอยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านอื่นๆ ($\bar{X} = 3.86$) ด้านกายภาพ และด้านจิตใจ มีค่าเท่ากัน ($\bar{X} = 3.83$)

ตารางที่ 8 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงงูใจของนักท่องเที่ยวที่เดินทางไปท่องเที่ยวเชิงนิเวศ บ้านบุไทร โสมสเคย์ ด้านกายภาพ จำแนกเป็นรายชื่อ

ด้านกายภาพ	n = 150		ระดับ
	$\bar{X}$	S.D.	
1.1 การเดินทางมายังหมู่บ้านมีความสะดวก/ปลอดภัย/มีป้ายสัญลักษณ์บอกทางชัดเจน	3.70	0.73	มาก
1.2 บ้านพักมีความมั่นคงและแข็งแรง	3.99	0.71	มาก
1.3 บ้านพักมีความสะอาด อากาศถ่ายเทได้สะดวก และแสงสว่างส่องเข้าถึง ไม่มีกลิ่นอับ	4.05	0.79	มาก
1.4 ความสะอาด/สะดวกต่อการใช้งานของห้องน้ำห้องส้วม	3.83	0.78	มาก
1.5 มีเครื่องใช้ไฟฟ้าอำนวยความสะดวก	3.83	0.73	มาก
1.6 มีการดูแลสภาพแวดล้อมบริเวณบ้าน เช่นสวนหย่อม สวนครัว ต้นไม้ และการกำจัดขยะอย่างถูกวิธี	4.13	0.74	มาก
1.7 บริเวณใกล้เคียง มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ โบราณสถาน และแหล่งท่องเที่ยวชุมชนเพียงพอ	4.07	0.74	มาก
1.8 สภาพพื้นที่ยังคงสภาพเดิมของชุมชน และยังรักษาวัฒนธรรม และประเพณีของตน	4.29	0.67	มาก
1.9 มีสถานพยาบาล ไปรษณีย์ ธนาคาร อยู่ใกล้เคียง	2.91	0.91	ปานกลาง
1.10 มีสถานที่จอดรถเพียงพอ เหมาะสม สะดวก ปลอดภัย	3.47	0.79	ปานกลาง
โดยรวม	3.83	0.52	มาก

จากตารางที่ 8 พบว่า ปัจจัยด้านกายภาพ ที่มีอิทธิพลต่อแรงงูใจของนักท่องเที่ยวโดยรวมมีความสำคัญที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเดินทางไปท่องเที่ยวเชิงนิเวศ บ้านบุไทร โสมสเคย์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$) และ เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก มีเพียง 2 ข้อที่อยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 1.8 สภาพพื้นที่ยังคงสภาพเดิมของชุมชน และยังรักษาวัฒนธรรม และ ประเพณีของตน ($\bar{X} = 4.29$) รองลงมาคือ ข้อ 1.6 มีการดูแลสภาพแวดล้อมบริเวณบ้าน เช่นสวนหย่อม

สวนครัว ต้นไม้ และการกำจัดขยะอย่างถูกวิธี ($\bar{X} = 4.13$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 1.9 มีสถานพยาบาล ไปรษณีย์ ธนาคาร อยู่ใกล้เคียง ($\bar{X} = 2.91$)

ตารางที่ 9 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวที่เดินทางไปท่องเที่ยวเชิงนิเวศ บ้านบุไทรโฮมสเตย์ ด้านจิตใจ จำแนกเป็นรายชื่อ

ด้านจิตใจ	n = 150		ระดับ
	$\bar{X}$	S.D.	
2.1 เจ้าหน้าที่ให้รายละเอียดเกี่ยวกับค่าธรรมเนียมและบริการต่างๆ รวมทั้งข้อมูลกิจกรรมท่องเที่ยว	3.89	0.74	มาก
2.2 เจ้าหน้าที่ให้บริการด้วยความสุภาพ ดูแลเอาใจใส่ กระตือรือร้น และเต็มใจให้บริการ	4.42	0.77	มาก
2.3 เจ้าหน้าที่ให้บริการด้วยความสะอาด รวดเร็ว และให้คำแนะนำ หรือตอบข้อซักถามเป็นอย่างดี	4.40	0.75	มาก
2.4 ชาวบ้านมีความเป็นกันเองและเป็นมิตร	4.66	0.53	มากที่สุด
2.5 บ้านพักมีราคาเหมาะสม	4.31	0.69	มาก
2.6 ร้านอาหารอร่อย เครื่องดื่ม และของที่ระลึกมีจำนวนเพียงพอ / ราคาเหมาะสม / สะอาด / มีคุณภาพ	3.59	0.78	มาก
2.7 มีน้ำดื่มและน้ำใช้ที่สะอาด	3.63	0.71	มาก
2.8 มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	3.76	0.64	มาก
2.9 มีการตกแต่งนักท่องเที่ยวกับการเก็บรักษาทรัพย์สิน	3.47	0.77	มาก
2.10 มีการดูแลและซ่อมแซมที่พักเพื่อความปลอดภัย	3.55	0.62	มาก
2.11 มีเครื่องมือสื่อสารกับเจ้าหน้าที่เมื่อเกิดเหตุร้าย	3.16	0.75	ปานกลาง
2.12 การเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับการปฐมพยาบาล	3.17	0.73	ปานกลาง
โดยรวม	3.83	0.48	มาก

จากตารางที่ 9 พบว่า ปัจจัยด้านจิตใจ ที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวโดยรวมมีความสำคัญที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเดินทางไปท่องเที่ยวเชิงนิเวศ บ้านบุไทรโฮมสเตย์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$) และ เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ส่วนที่อยู่ในระดับมากที่สุด และระดับปานกลาง มีเพียง 1 ข้อ และ 2 ข้อ ตามลำดับ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 2.4 ชาวบ้านมีความเป็นกันเองและเป็นมิตร ($\bar{X} = 4.66$) รองลงมาคือ ข้อ 2.2 เจ้าหน้าที่ให้บริการด้วยความสุภาพ ดูแลเอาใจใส่

กระตือรือร้น และเต็มใจให้บริการ ($\bar{X} = 4.42$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 2.11 มีเครื่องมือสื่อสารกับเจ้าหน้าที่เมื่อเกิดเหตุร้าย ($\bar{X} = 3.16$)

ตารางที่ 10 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวที่เดินทางไปท่องเที่ยวเชิงนิเวศ บ้านบุไทร โขมสเคย์ ด้านอื่นๆ จำแนกเป็นรายข้อ

ด้านอื่นๆ	n = 150		ระดับ
	$\bar{X}$	S.D.	
3.1 ผลผลิต ผลิตภัณฑ์ โดยชาวบ้านและใช้วัตถุดิบท้องถิ่น	4.33	0.81	มาก
3.2 กิจกรรมต้อนรับตามประเพณีท้องถิ่น เช่น บายศรีสู่ขวัญ, รับประทานอาหารร่วมกัน ฯลฯ	4.38	0.66	มาก
3.3 กิจกรรมท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ตามสภาพพื้นที่และภูมิประเทศ เช่น ว่ายน้ำ , ขี่จักรยาน, นำชมสถานที่ต่างๆ ฯลฯ	3.82	0.83	มาก
3.4 กิจกรรมท่องเที่ยวแบบวิถีชีวิตชาวบ้าน เช่น ชมสาธิตอาชีพ, ชมกิจกรรมของชาวบ้านทั่วไป ฯลฯ	3.89	0.79	มาก
3.5 กิจกรรมฝึกหัดศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านให้นักท่องเที่ยว เช่น จักสาน ทอผ้า ฯลฯ	3.52	0.81	มาก
3.6 กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระหว่าง นักท่องเที่ยวกับ เจ้าของบ้าน เช่น ตักบาตร การปลูกป่า การทำอาหาร ฯลฯ	3.60	0.78	มาก
3.7 กิจกรรมด้านบันเทิงที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชน	4.07	0.79	มาก
3.8 มีกิจกรรมท่องเที่ยวทางโบราณสถาน เช่น นำชมวัดและ โบราณสถาน ฯลฯ	3.33	0.83	ปานกลาง
โดยรวม	3.86	0.59	มาก

จากตารางที่ 10 พบว่า ปัจจัยด้านอื่นๆ ที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวโดยรวม มีความสำคัญที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเดินทางไปท่องเที่ยวเชิงนิเวศ บ้านบุไทร โขมสเคย์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.86$) และ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก มีเพียง 1 ข้อที่อยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 3.2 กิจกรรมต้อนรับตามประเพณีท้องถิ่น เช่น บายศรีสู่ขวัญ, รับประทานอาหารร่วมกัน ฯลฯ ($\bar{X} = 4.38$) รองลงมาคือ ข้อ 3.1 ผลผลิต ผลิตภัณฑ์ โดยชาวบ้านและใช้วัตถุดิบท้องถิ่น ($\bar{X} = 4.33$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 3.8 มีกิจกรรมท่องเที่ยวทางโบราณสถาน เช่น นำชมวัดและ โบราณสถาน ฯลฯ ($\bar{X} = 3.33$)

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

ตารางที่ 11 แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยว

แผนการท่องเที่ยวในอนาคต	จำนวน	ร้อยละ
มาเที่ยวบ้านบุญไทร	141	94.0
- การให้บริการเป็นกันเอง	17	11.3
- บ้านพักมีความสะอาดสบาย	2	1.3
- อากาศบริสุทธิ์และยังคงสภาพเดิมของชุมชน	28	18.7
- ชอบธรรมชาติและการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	17	11.3
- ได้สัมผัสชีวิตวิถีชาวบ้าน	9	6.0
- ไม่ระบุสาเหตุ	68	45.3
ไม่มาเที่ยวบ้านบุญไทร	9	6.0
- มีกิจกรรมน้อย	3	2.0
- น้ำใช้ไม่สะอาด มีสีเหลืองขุ่น	4	2.7
- ต้องการไปเที่ยวสถานที่อื่นๆ	2	1.3
รวม	150	100.0

จากตารางที่ 11 พบว่านักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวบ้านบุญไทร โสมสเดย์ จำนวน 141 คน (ร้อยละ 94.0) จะกลับมาเที่ยวบ้านบุญไทรอีกในอนาคต ซึ่งในจำนวนนี้มีนักท่องเที่ยว จำนวน 73 คน (ร้อยละ 48.7) เห็นว่าบ้านบุญไทรมีอากาศบริสุทธิ์และยังคงสภาพเดิมของชุมชน (ร้อยละ 18.7) รองลงมาเห็นว่าชาวบ้านให้บริการเป็นกันเองและชอบธรรมชาติและการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (ร้อยละ 11.3) ได้สัมผัสชีวิตวิถีชาวบ้าน (ร้อยละ 6.0) และ บ้านพักมีความสะอาดสบาย (ร้อยละ 1.3) มีเพียง 9 คนเท่านั้น (ร้อยละ 6.0) ที่เห็นว่าจะไม่มาเที่ยวอีก โดยเห็นว่าน้ำที่ใช้ไม่สะอาด มีสีเหลืองขุ่น (ร้อยละ 2.7) รองลงมาเห็นว่ามีกิจกรรมน้อย (ร้อยละ 2.0) และต้องการไปเที่ยวสถานที่อื่นๆ (ร้อยละ 1.3)

จากการสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ พบว่ามีนักท่องเที่ยวเพียงบางส่วนได้ให้ข้อเสนอแนะคือ ควรปรับปรุงถนน หนทางให้มีความสะดวกในการเดินทางมาที่บ้านบุญไทร โสมสเดย์ รวมทั้งป้ายบอกทางควรจะมีชัดเจน สังกัดง่าย ในส่วนของบ้านพักควรเพิ่มห้องน้ำ ห้องส้วมให้มากขึ้นและควรคำนึงถึงความสะอาดของน้ำดื่ม น้ำใช้ และบริเวณบ้าน ควรเพิ่มกิจกรรมสำหรับบริการนักท่องเที่ยวให้มากขึ้นโดยเน้นให้นักท่องเที่ยวมีส่วนร่วม เช่นการปั่นจักรยาน การปลูกเบญจมาศ และการปลูกเห็ดหอม เป็นต้น

ตอนที่ 4 การสมมุติฐานการวิจัย

สมมุติฐานข้อ 1

ความพึงพอใจบรรยากาศด้านกายภาพมีอิทธิพลต่อแรงจูงใจให้นักท่องเที่ยวชาวไทย
เดินทางไป ท่องเที่ยวบ้านนุ ไทรโฮมสเตย์แตกต่างกันไปตามเพศ อายุ การศึกษา และรายได้

H_0 : เพศไม่มีความแตกต่างกันในระดับความพึงพอใจด้านกายภาพ

H_1 : เพศมีความแตกต่างกันในระดับความพึงพอใจด้านกายภาพ

ตารางที่ 12 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเพศและความพึงพอใจด้านกายภาพ

	Value	df	Asymp.Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	24.580 ^a	23	.372
Likelihood Ratio	28.770	23	.188
Linear-by-Linear Association	.002	1	.965
N of Valid Cases	150		

a. 38 cells (79.2%) have expected count less than 5. The minimum expected count is .39.

จากตารางที่ 12 เมื่อทำการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับความพึงพอใจด้านกายภาพ ด้วย
Chi-Square Tests พบว่าค่า Pearson Chi-Square = 24.580 และค่า Asymp.Sig. (2-sided) = 0.372
ดังนั้นจึงยอมรับ H_0 ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

H_0 : อายุไม่มีความแตกต่างกันในระดับความพึงพอใจด้านกายภาพ

H_1 : อายุมีความแตกต่างกันในระดับความพึงพอใจด้านกายภาพ

ตารางที่ 13 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอายุและความพึงพอใจด้านกายภาพ

	Value	df	Asymp.Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	66.400 ^a	69	.566
Likelihood Ratio	65.691	69	.591
Linear-by-Linear Association	.048	1	.826
N of Valid Cases	150		

a. 88 cells (91.7%) have expected count less than 5. The minimum expected count is .02.

จากตารางที่ 13 เมื่อทำการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับความพึงพอใจด้านกายภาพ ด้วย Chi-Square Tests พบว่า ค่า Pearson Chi-Square = 66.400 และค่า Asymp.Sig. (2-sided) = 0.566 ดังนั้นจึง ยอมรับ H_0 ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

H_0 : การศึกษาไม่มีความแตกต่างกันในระดับความพึงพอใจด้านกายภาพ

H_1 : การศึกษามีความแตกต่างกันในระดับความพึงพอใจด้านกายภาพ

ตารางที่ 14 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษากับความพึงพอใจด้านกายภาพ

	Value	df	Asymp.Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	60.721 ^a	69	.751
Likelihood Ratio	58.085	69	.823
Linear-by-Linear Association	.193	1	.660
N of Valid Cases	150		

a. 87 cells (90.6%) have expected count less than 5. The minimum expected count is .05.

จากตารางที่ 14 เมื่อทำการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษากับความพึงพอใจด้านกายภาพ ด้วย Chi-Square Tests พบว่า ค่า Pearson Chi-Square = 60.721 และค่า Asymp.Sig. (2-sided) = 0.751 ดังนั้นจึง ยอมรับ H_0 ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

H_0 : รายได้ไม่มีความแตกต่างกันในระดับความพึงพอใจด้านกายภาพ

H_1 : รายได้มีความแตกต่างกันในระดับความพึงพอใจด้านกายภาพ

ตารางที่ 15 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างรายได้กับความพึงพอใจด้านกายภาพ

	Value	df	Asymp.Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	100.447 ^a	92	.257
Likelihood Ratio	88.231	92	.592
Linear-by-Linear Association	.553	1	.457
N of Valid Cases	150		

a. 115 cells (95.8%) have expected count less than 5. The minimum expected count is .02.

จากตารางที่ 15 เมื่อทำการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างรายได้กับความพึงพอใจด้านกายภาพ ด้วย Chi-Square Tests พบว่า ค่า Pearson Chi-Square = 100.447 และค่า Asymp.Sig. (2-sided) = 0.257 ดังนั้นจึง ยอมรับ H_0 ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

การแปลความหมาย จากผลลัพธ์ที่แสดงว่า ระดับความพึงพอใจด้านกายภาพมีอิทธิพลต่อแรงจูงใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางไปที่ท่องเที่ยวบ้านบุไทรโฮมสเตย์ ไม่มีความแตกต่างกันด้านเพศ อายุ การศึกษา และรายได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมุติฐานข้อ 2

ความพึงพอใจบรรยากาศด้านจิตใจมีอิทธิพลต่อแรงจูงใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางไปที่ท่องเที่ยวบ้านบุไทรโฮมสเตย์ แตกต่างไปตามเพศ อายุ การศึกษา และรายได้

H_0 : เพศไม่มีความแตกต่างกันในระดับความพึงพอใจด้านจิตใจ

H_1 : เพศมีความแตกต่างกันในระดับความพึงพอใจด้านจิตใจ

ตารางที่ 16 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเพศและความพึงพอใจด้านจิตใจ

	Value	df	Asymp.Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	27.665 ^a	27	.428
Likelihood Ratio	33.397	27	.184
Linear-by-Linear Association	.002	1	.968
N of Valid Cases	150		

a. 47 cells (83.9%) have expected count less than 5. The minimum expected count is .39.

จากตารางที่ 16 เมื่อทำการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับความพึงพอใจด้านจิตใจ ด้วย Chi-Square Tests พบว่า ค่า Pearson Chi-Square = 27.665 และค่า Asymp.Sig. (2-sided) = 0.428 ดังนั้นจึง ยอมรับ H_0 ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

H_0 : อายุไม่มีความแตกต่างกันในระดับความพึงพอใจด้านจิตใจ

H_1 : อายุมีความแตกต่างกันในระดับความพึงพอใจด้านจิตใจ

ตารางที่ 17 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอายุและความพึงพอใจด้านจิตใจ

	Value	df	Asymp.Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	69.721 ^a	81	.810
Likelihood Ratio	76.053	81	.635
Linear-by-Linear Association	.105	1	.745
N of Valid Cases	150		

a. 105 cells (93.8%) have expected count less than 5. The minimum expected count is .02.

จากตารางที่ 17 เมื่อทำการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับความพึงพอใจด้านจิตใจ ด้วย Chi-Square Tests พบว่าค่า Pearson Chi-Square = 69.721 และค่า Asymp.Sig. (2-sided) = 0.810 ดังนั้นจึงยอมรับ H_0 ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

H_0 : การศึกษาไม่มีความแตกต่างกันในระดับความพึงพอใจด้านจิตใจ

H_1 : การศึกษามีความแตกต่างกันในระดับความพึงพอใจด้านจิตใจ

ตารางที่ 18 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษากับความพึงพอใจด้านจิตใจ

	Value	df	Asymp.Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	96.396 ^a	81	.117
Likelihood Ratio	68.839	81	.830
Linear-by-Linear Association	.625	1	.429
N of Valid Cases	150		

a. 102 cells (91.1%) have expected count less than 5. The minimum expected count is .05.

จากตารางที่ 18 เมื่อทำการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษากับความพึงพอใจด้านจิตใจ ด้วย Chi-Square Tests พบว่าค่า Pearson Chi-Square = 96.396 และค่า Asymp.Sig. (2-sided) = 0.117 ดังนั้นจึงยอมรับ H_0 ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

H_0 : รายได้ไม่มีความแตกต่างกันในระดับความพึงพอใจด้านจิตใจ

H_1 : รายได้มีความแตกต่างกันในระดับความพึงพอใจด้านจิตใจ

ตารางที่ 19 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างรายได้และความพึงพอใจด้านจิตใจ

	Value	df	Asymp.Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	105.004 ^a	108	.564
Likelihood Ratio	105.645	108	.546
Linear-by-Linear Association	.001	1	.971
N of Valid Cases	150		

a. 137 cells (97.9%) have expected count less than 5. The minimum expected count is .02.

จากตารางที่ 19 เมื่อทำการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างรายได้กับความพึงพอใจด้านจิตใจด้วย Chi-Square Tests พบว่าค่า Pearson Chi-Square = 105.004 และค่า Asymp.Sig. (2-sided) = 0.564 ดังนั้นจึงยอมรับ H_0 ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

การแปลความหมาย จากผลลัพธ์แสดงว่า ระดับความพึงพอใจด้านจิตใจมีอิทธิพลต่อแรงจูงใจให้นักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางไปท่องเที่ยวบ้านบุไทรโฮมสเตย์ ไม่มีความแตกต่างกันด้านเพศ อายุ การศึกษา และรายได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมุติฐานข้อ 3

ความพึงพอใจบรรยากาศด้านอื่นๆ มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจให้นักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางไปท่องเที่ยวบ้านบุไทรโฮมสเตย์ แตกต่างไปตามเพศ อายุ การศึกษาและรายได้

H_0 : เพศไม่มีความแตกต่างกันในระดับความพึงพอใจด้านอื่นๆ

H_1 : เพศมีความแตกต่างกันในระดับความพึงพอใจด้านอื่นๆ

ตารางที่ 20 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเพศและความพึงพอใจด้านอื่นๆ

	Value	df	Asymp.Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	18.869 ^a	22	.653
Likelihood Ratio	22.040	22	.458
Linear-by-Linear Association	.483	1	.487
N of Valid Cases	150		

a. 38 cells (82.6%) have expected count less than 5. The minimum expected count is .39.

จากตารางที่ 20 เมื่อทำการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับความพึงพอใจด้านอื่นๆ ด้วย Chi-Square Tests พบว่า ค่า Pearson Chi-Square = 18.869 และค่า Asymp.Sig. (2-sided) = 0.653 ดังนั้นจึง ขอมรับ H_0 ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

H_0 : อายุไม่มีความแตกต่างกันในระดับความพึงพอใจด้านอื่นๆ

H_1 : อายุมีความแตกต่างกันในระดับความพึงพอใจด้านอื่นๆ

ตารางที่ 21 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอายุและความพึงพอใจด้านอื่นๆ

	Value	df	Asymp.Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	45.644 ^a	66	.974
Likelihood Ratio	54.749	66	.837
Linear-by-Linear Association	1.100	1	.294
N of Valid Cases	150		

a. .85 cells (92.4%) have expected count less than 5. The minimum expected count is .02.

จากตารางที่ 21 เมื่อทำการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับความพึงพอใจด้านอื่นๆ ด้วย Chi-Square Tests พบว่า ค่า Pearson Chi-Square = 45.644 และค่า Asymp.Sig. (2-sided) = 0.974 ดังนั้นจึง ขอมรับ H_0 ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

H_0 : การศึกษาไม่มีความแตกต่างกันในระดับความพึงพอใจด้านอื่นๆ

H_1 : การศึกษามีความแตกต่างกันในระดับความพึงพอใจด้านอื่นๆ

ตารางที่ 22 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษากับความพึงพอใจด้านอื่นๆ

	Value	df	Asymp.Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	40.516 ^a	66	.994
Likelihood Ratio	45.161	66	.977
Linear-by-Linear Association	.272	1	.602
N of Valid Cases	150		

a. 84 cells (91.3%) have expected count less than 5. The minimum expected count is .05.

จากตารางที่ 22 เมื่อทำการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษากับความพึงพอใจด้านอื่นๆด้วย Chi-Square Tests พบว่าค่า Pearson Chi-Square = 40.516 และค่า Asymp.Sig. (2-sided) = 0.994 ดังนั้นจึงยอมรับ H_0 ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

H_0 : รายได้ไม่มีความแตกต่างกันในระดับความพึงพอใจด้านอื่นๆ

H_1 : รายได้มีความแตกต่างกันในระดับความพึงพอใจด้านอื่นๆ

ตารางที่ 23 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างรายได้และความพึงพอใจด้านอื่นๆ

	Value	df	Asymp.Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	69.249 ^a	88	.930
Likelihood Ratio	77.952	88	.770
Linear-by-Linear Association	.201	1	.654
N of Valid Cases	150		

a. 109 cells (94.8%) have expected count less than 5. The minimum expected count is .02.

จากตารางที่ 23 เมื่อทำการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างรายได้กับความพึงพอใจด้านอื่นๆด้วย Chi-Square Tests พบว่าค่า Pearson Chi-Square = 69.249 และค่า Asymp.Sig. (2-sided) = 0.930 ดังนั้นจึงยอมรับ H_0 ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

การแปลความหมาย จากผลลัพธ์ที่แสดงว่า ระดับความพึงพอใจด้านอื่นๆมีอิทธิพลต่อแรงจูงใจให้นักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางไปท่องเที่ยวบ้านบุไทรโฮมสเตย์ ไม่มีความแตกต่างกันด้านเพศ อายุ การศึกษา และรายได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-dept Interview)

ตารางที่ 24 จำนวนและร้อยละผู้ตอบแบบสัมภาษณ์แบบเจาะลึก

ที่	ประเภทผู้ตอบแบบสัมภาษณ์แบบเจาะลึก	จำนวน	ร้อยละ
1	หัวหน้าหรือประธาน	1	2.5
2	รองหัวหน้าหรือรองประธาน	1	2.5
3	เลขานุการ	1	2.5
4	เหรียญก	1	2.5
5	คณะกรรมการ (สมาชิกของโฮมสเตย์)	21	52.5
6	ชาวบ้านนุไทร	15	37.5
รวม		40	100.0

จากการเก็บข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-dept Interview) พบว่าผู้ตอบสัมภาษณ์เกินกว่าครึ่งหนึ่งของจำนวนทั้งหมด เป็นคณะกรรมการ หรือสมาชิกของบ้านนุไทร โฮมสเตย์ จำนวน 21 คน คิดเป็น ร้อยละ 52.5 รองลงมาเป็นชาวบ้านนุไทร จำนวน 15 คน คิดเป็น ร้อยละ 37.5 และคณะผู้บริหาร (ประธาน รองประธาน เลขานุการ และเหรียญก) จำนวนเท่ากัน คือ 1 คน คิดเป็นร้อยละ 2.5 (ตารางที่ 21)

หลักฐานที่ปรากฏจากการสัมภาษณ์แสดงให้เห็นว่าปัจจัยด้านกายภาพ ด้านจิตใจ และด้านอื่นๆ มีอิทธิพลให้นักท่องเที่ยวเดินทางไปที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่บ้านนุไทร โฮมสเตย์ ดังแสดงในตารางที่ 25

ตารางที่ 25 การสัมภาษณ์

ที่	คำถามสัมภาษณ์	บทสัมภาษณ์
1	ข้อมูลทั่วไป	
	- อาชีพเดิม	เกษตรกร
	- จำนวนสมาชิก	มีสมาชิกทั้งหมด 21 หลัง
	- สมาชิกในกลุ่มเป็นใครมาจากไหน	เป็นคนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านนุไทร
	- การสมัครเข้าเป็นสมาชิก	การเข้าเป็นสมาชิกต้องถือหุ้น 500 บาทขึ้นไป โดยทดลองปฏิบัติงาน 3 เดือนและต้องผ่านมาตรฐานโฮมสเตย์
	- รายได้ของสมาชิก	200 บาท/คน/วัน
	- การประชุมและรับทราบการดำเนินงาน	สมาชิกจะมีการประชุมเดือนละ 1 ครั้ง
	- มีเจ้าหน้าที่ภาครัฐใดเข้ามาให้คำแนะนำ	มหาวิทยาลัย และ ททท.
	- ผลการดำเนินงาน ปี 2549	ประมาณ 1 ล้านบาท
- การศึกษาดูงานโฮมสเตย์อื่นๆ	มีการศึกษาดูงานที่โฮมสเตย์ บางน้ำผึ้ง จ.สมุทรปราการ	
2	ด้านกายภาพ	
	- การดูแลบ้านพัก	คณะกรรมการจะมีการตรวจสอบมาตรฐานโฮมสเตย์อย่างสม่ำเสมอ
	- กิจกรรมที่มีไว้บริการนักท่องเที่ยวในอนาคต	ชมการทำหัตถกรรมของชาวบ้าน การเพาะเห็ดหอม และการทำไม้กวาด เป็นต้น.
	- กิจกรรมตอนเย็นมีอะไรบ้าง	กิจกรรมขายศรี รำ 2 ชุด และรับประทานอาหารร่วมกัน
- ราคาที่พัก	300 บาท/คน/วัน รวมอาหารเช้า	

ตารางที่ 25 การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (ต่อ)

ที่	คำถามสัมภาษณ์แบบเจาะลึก	คำตอบ
3	ด้านจิตใจ - การรักษาความปลอดภัย	มีเวรยามรักษาความปลอดภัยตลอดคืน
	- การดูแลนักท่องเที่ยว	จัดเตรียมที่นอน รวมทั้งอาหารเช้า และน้ำดื่มที่สะอาด แก่นักท่องเที่ยว
4	ด้านอื่นๆ - การประชาสัมพันธ์	บ้านบุญไทร โฮมสเตย์มีการประชาสัมพันธ์ทั้งแผ่นพับ เว็บไซต์ และปากต่อปาก
	- ประโยชน์ที่ได้จากการทำบ้านบุญไทรโฮมสเตย์	ชาวบ้านมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการขายผลผลิตทางการเกษตร และผลิตภัณฑ์จากวัสดุในท้องถิ่น

บทที่ 5

สรุปอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการเดินทางไปท่องเที่ยวเชิงนิเวศ บ้านนุไทรโฮมสเตย์ ผู้ศึกษาวิจัยมีประเด็นสำคัญในการนำเสนอ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. สมมุติฐานการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล
7. อภิปรายผล
8. ข้อเสนอแนะ

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1 เพื่อศึกษาวิจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวเดินทางไปท่องเที่ยวเชิงนิเวศ บ้านนุไทรโฮมสเตย์

1.2 เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้รับไปพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศและ โฮมสเตย์อื่นๆในพื้นที่จังหวัดต่างๆในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2. สมมุติฐานการวิจัย

2.1 ความพึงพอใจบรรยากาศด้านกายภาพส่งผลต่อแรงจูงใจให้นักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางไป ท่องเที่ยวบ้านนุไทรโฮมสเตย์ แตกต่างไปตามเพศ อายุ การศึกษา และรายได้

2.2 ความพึงพอใจบรรยากาศด้านจิตใจส่งผลต่อแรงจูงใจให้นักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางไปท่องเที่ยวบ้านนุไทรโฮมสเตย์ แตกต่างไปตามเพศ อายุ การศึกษา และรายได้

2.3 ความพึงพอใจบรรยากาศด้านอื่นๆ ส่งผลต่อแรงจูงใจให้นักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางไปท่องเที่ยวบ้านนุไทรโฮมสเตย์ แตกต่างไปตามเพศ อายุ การศึกษา และรายได้

3. วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1 ประชากร (Population) ได้แก่ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางไปท่องเที่ยวที่บ้านนุไพร โฮมสเตย์ หมู่บ้านบ้านนุไพร ตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา โดยผู้วิจัยใช้จำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยว ระหว่างเดือนมกราคม- ธันวาคม ในปี พ.ศ. 2550 มีนักท่องเที่ยวรวมทั้งปี จำนวน 1,792 คน

3.2 กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ได้แก่ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางไปท่องเที่ยวที่บ้านนุไพร โฮมสเตย์ หมู่บ้านบ้านนุไพร ตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา โดยในการกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยกำหนดให้ค่าเฉลี่ยของจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางไปท่องเที่ยวที่บ้านนุไพร โฮมสเตย์ ระหว่างเดือนมกราคม- ธันวาคม ในปี พ.ศ. 2550 เป็นจำนวน 150 คน ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสัมภาษณ์ซึ่งคณะผู้วิจัยได้สร้างและศึกษาค้นคว้าขึ้นมาเองโดยการปรึกษากับผู้เชี่ยวชาญ ลักษณะของแบบสัมภาษณ์ใช้แบบปลายเปิดและปลายปิด ประกอบด้วย 2 ส่วน ครอบคลุมประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ได้แก่ เพศ อายุ สถานะภาพ การศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน และจำนวนครั้งโดยเฉลี่ยที่มาท่องเที่ยว

ส่วนที่ 2 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบจัดลำดับคะแนน (Rating Scale) ได้แก่

1. ด้านกายภาพ จำนวน 10 ข้อ
2. ด้านจิตใจ จำนวน 12 ข้อ
3. ด้านอื่น ๆ จำนวน 8 ข้อ

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้ ผู้ศึกษาค้นคว้าวิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for Social Science) วิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

5.1 วิเคราะห์ลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ของประชากร โดยใช้วิธีการประมวลผลทางหลักสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ด้วยการหาค่าร้อยละ (Percentage)

5.2 วิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวด้วยค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ในการแปลความหมาย กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย

(บุญชม ศรีสะอาด. 2543: 100) ดังนี้

1.00 – 1.50	หมายถึง	เห็นด้วยระดับน้อยที่สุด
1.51 – 2.00	หมายถึง	เห็นด้วยระดับน้อย
2.01 – 3.50	หมายถึง	เห็นด้วยระดับปานกลาง
3.51 – 4.50	หมายถึง	เห็นด้วยระดับมาก
4.51 – 5.00	หมายถึง	เห็นด้วยระดับมากที่สุด

5.3 ทดสอบสมมุติฐาน โดยใช้ Chi Square

6. สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการเดินทางไปที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ บ้านนุไทร โสมสเดย์ สรุปผลได้ดังนี้

1. ลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

จากการสอบถามกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวชาวไทยที่การเดินทางไปที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ บ้านนุไทร โสมสเดย์ จำนวน 150 ราย พบว่า เป็นเพศหญิง จำนวน 92 คน (ร้อยละ 61.3) และ เพศชาย จำนวน 58 คน (ร้อยละ 38.7) ในจำนวนนี้มีอายุระหว่าง 25-34 ปีมากที่สุด จำนวน 86 คน (ร้อยละ 57.3) และส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด คือ จำนวน 121 คน (ร้อยละ 80.7)

ในส่วนของระดับการศึกษา พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 124 คน (ร้อยละ 82.7) เมื่อสอบถามเกี่ยวกับอาชีพของนักท่องเที่ยว พบว่า เป็นพนักงานราชการ/ลูกจ้างเอกชนมากที่สุดมี จำนวน 79 คน (ร้อยละ 52.7)

ส่วนด้านรายได้ของนักท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีรายได้ 10,001–20,000 บาท จำนวน 70 คน (ร้อยละ 46.7) เมื่อสอบถามนักท่องเที่ยวถึงการมาเที่ยวบ้านนุไทร พบว่าส่วนใหญ่ นักท่องเที่ยวมาเที่ยวเป็นครั้งแรก คือจำนวน 139 คน (ร้อยละ 92.7) มีเพียง 11 คน (ร้อยละ 7.3) เท่านั้นที่เคยมาเที่ยวโดยเฉลี่ย 2-3 ครั้ง

2. ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่เดินทางไปท่องเที่ยวเชิงนิเวศ บ้านนุไทร โสมสเดย์

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวที่เดินทางไปท่องเที่ยวเชิงนิเวศ บ้านนุไทร โสมสเดย์โดยรวมและเป็นรายด้าน พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวโดยรวม มีความสำคัญที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเดินทางไปท่องเที่ยวเชิงนิเวศ บ้านนุไทร โสมสเดย์อยู่ใน

ระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านมีความสำคัญอยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านอื่นๆ ($\bar{X} = 3.86$) ด้านกายภาพ และด้านจิตใจ มีค่าเท่ากัน ($\bar{X} = 3.83$) เมื่อพิจารณาจำแนกเป็นรายชื่อของแต่ละด้าน สรุปประเด็นได้ดังนี้

2.1 ปัจจัยด้านกายภาพ ที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวโดยรวม มีความสำคัญที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเดินทางไปท่องเที่ยวเชิงนิเวศ บ้านบุไทรโฮมสเตย์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$) และ เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก มีเพียง 2 ข้อที่อยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 1.8 สภาพพื้นที่ยังคงสภาพเดิมของชุมชน และ ยังรักษาวัฒนธรรม และ ประเพณีของตน ($\bar{X} = 4.29$) รองลงมาคือ ข้อ 1.6 มีการดูแลสภาพแวดล้อมบริเวณบ้าน เช่นสวนหย่อม สวนครัว ต้นไม้ และการกำจัดขยะอย่างถูกวิธี ($\bar{X} = 4.13$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 1.9 มีสถานพยาบาล ไพรณิย์ ธาราคาร อยู่ใกล้เคียง ($\bar{X} = 2.91$) ซึ่งแสดงว่าระดับความพึงพอใจด้านกายภาพมีอิทธิพลต่อแรงจูงใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางไปท่องเที่ยวที่บ้านบุไทรโฮมสเตย์ไม่มีความแตกต่างกันด้านเพศ อายุ การศึกษา และรายได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 ปัจจัยด้านจิตใจ ที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวโดยรวมมีความสำคัญที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเดินทางไปท่องเที่ยวเชิงนิเวศ บ้านบุไทรโฮมสเตย์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$) และ เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ส่วนที่อยู่ในระดับมากที่สุด และระดับปานกลาง มีเพียง 1 ข้อ และ 2 ข้อ ตามลำดับ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 2.4 ชาวบ้านมีความเป็นกันเองและเป็นมิตร ($\bar{X} = 4.66$) รองลงมาคือ ข้อ 2.2 เจ้าหน้าที่ให้บริการด้วยความสุภาพดูแลเอาใจใส่ กระตือรือร้น และเต็มใจให้บริการ ($\bar{X} = 4.42$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 2.11 มีเครื่องมือสื่อสารกับเจ้าหน้าที่เมื่อเกิดเหตุร้าย ($\bar{X} = 3.16$) ซึ่งแสดงว่า ระดับความพึงพอใจด้านจิตใจมีอิทธิพลต่อแรงจูงใจให้นักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางไป ท่องเที่ยวที่บ้านบุไทรโฮมสเตย์ ไม่มีความแตกต่างกันด้านเพศ อายุ การศึกษา และรายได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.3 ปัจจัยด้านอื่นๆ ที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวโดยรวม มีความสำคัญที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเดินทางไปท่องเที่ยวเชิงนิเวศ บ้านบุไทรโฮมสเตย์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.86$) และ เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก มีเพียง 1 ข้อที่อยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 3.2 กิจกรรมต้อนรับตามประเพณีท้องถิ่น เช่น บายศรีสู่ขวัญ, รับประทานอาหารร่วมกัน ฯลฯ ($\bar{X} = 4.38$) รองลงมาคือ ข้อ 3.1 ผลผลิต ผลิตภัณฑ์ โดยชาวบ้านและใช้วัตถุดิบท้องถิ่น ($\bar{X} = 4.33$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 3.8 มีกิจกรรมท่องเที่ยวทางโบราณสถาน เช่น นำชมวัดและโบราณสถาน ฯลฯ ($\bar{X} = 3.33$) ซึ่งแสดงว่า ระดับความพึงพอใจด้านอื่นๆ มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจให้นักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางไป ท่องเที่ยวที่บ้านบุไทรโฮมสเตย์ ไม่มีความแตกต่างกันด้านเพศ อายุ การศึกษา และรายได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

นักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวบ้านบุไทรโฮมสเตย์ จำนวน 141 คน (ร้อยละ 94.0) จะกลับมาเที่ยวบ้านบุไทรอีกในอนาคต ซึ่งในจำนวนนี้มีนักท่องเที่ยว จำนวน 73 คน (ร้อยละ 48.7) เห็นว่าบ้านบุไทรมีอากาศบริสุทธิ์และยังคงสภาพเดิมของชุมชน (ร้อยละ 18.7) มีเพียง 9 คนเท่านั้น (ร้อยละ 6.0) ที่เห็นว่าจะไม่มาเที่ยวอีกโดยเห็นว่าน้ำที่ใช้ไม่สะอาด มีสีเหลืองขุ่น (ร้อยละ 2.7)

จากการสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ พบว่ามีนักท่องเที่ยวเพียงบางส่วนได้ให้ข้อเสนอแนะคือ ควรปรับปรุงถนน หนทางให้มีความสะดวกในการเดินทางมาที่บ้านบุไทรโฮมสเตย์ รวมทั้งป้ายบอกทางควรจะมีชัดเจน สังกะง่าย ในส่วนของบ้านพักควรเพิ่มห้องน้ำห้องส้วมให้มากขึ้นและควรคำนึงถึงความสะดวกของน้ำดื่ม น้ำใช้ และบริเวณบ้าน ควรเพิ่มกิจกรรมสำหรับบริการนักท่องเที่ยวให้มากขึ้น โดยเน้นให้นักท่องเที่ยวมีส่วนร่วม เช่น การปั่นจักรยาน การปลูกเบญจมาศ และการปลูกเห็ดหอม เป็นต้น

7. อภิปรายผล

จากผลการวิจัยมีประเด็นที่สำคัญนำมาอภิปรายผล ดังนี้

สมมุติฐานที่ 1 ความพึงพอใจบรรยากาศด้านกายภาพส่งผลต่อแรงจูงใจให้นักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางไป ท่องเที่ยวบ้านบุไทรโฮมสเตย์ แตกต่างไปตามเพศ อายุ การศึกษา และรายได้ ผลการวิจัยปรากฏว่า เพศ อายุ การศึกษา และรายได้ ไม่มีความแตกต่างกันต่อระดับความพึงพอใจด้านกายภาพ หรือ เพศ อายุ การศึกษา และรายได้ ไม่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางไปท่องเที่ยวบ้านบุไทรโฮมสเตย์ ดังนั้นผลการวิจัยนี้จึงไม่สอดคล้องตามสมมุติฐาน ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากสังคมไทยยังต้องมีความสัมพันธ์กันในระหว่างเครือญาติซึ่งต้องไปมาหาสู่กันต้องใช้ชีวิตร่วมกันในครอบครัวซึ่งสอดคล้องกับ คำกล่าวของ กัลยา สมมาตย์ (2541 : 12-13) เกี่ยวกับปัจจัยที่เป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญด้านการท่องเที่ยว ได้แก่ ชาติพันธุ์ เหตุผลอย่างหนึ่งในการเดินทางของประชาชน เพื่อต้องการเยี่ยมญาติและเพื่อน คนมีความต้องการที่จะกลับไปเยี่ยมเยือนแผ่นดินเดิมของตนเอง และยังสอดคล้องกับคำกล่าวของ ฉลองศรี พิมลสมพงษ์ (2531 : 88) กล่าวว่า ตัวกระตุ้นทางวัฒนธรรมทำให้เกิดการเรียนรู้ด้านวัฒนธรรม ความเป็นอยู่ของคนในสถานการณ์ต่าง ๆ ต้องการกระตุ้นทางความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลเป็นตัวกระตุ้น ทำให้เกิดความต้องการเพื่อเยี่ยมญาติพี่น้องซึ่งเป็นสาเหตุของการท่องเที่ยว และยังสอดคล้องกับ อุคมศักดิ์ ยืนวจิตร (2547: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ: กรณีอุทยานแห่งชาติแจ้ซ้อนผลการศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ

ระดับการศึกษา อาชีพ ภูมิฐานะและความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ไม่มีผลแต่อย่างใดต่อความคาดหวังและความพึงพอใจ

สมมุติฐานที่ 2 ความพึงพอใจบรรยากาศด้านจิตใจส่งผลต่อแรงจูงใจให้นักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางไปท่องเที่ยวบ้านบุไทรโฮมสเตย์แตกต่างกันไปตามเพศ อายุ การศึกษา และรายได้

ผลการวิจัยปรากฏว่า เพศ อายุ การศึกษา และรายได้ ไม่มีความแตกต่างกันต่อระดับความพึงพอใจด้านจิตใจหรือ เพศ อายุ การศึกษา และรายได้ ไม่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางไปท่องเที่ยวบ้านบุไทรโฮมสเตย์ ดังนั้นผลการวิจัยนี้จึงไม่สอดคล้องตามสมมุติฐาน ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ต้องการที่จะพักผ่อนคลายเครียด และได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลิน ความบันเทิง ซึ่งเป็นการตอบสนองความต้องการของร่างกาย สอดคล้องกับ

สุรรัตน์ เตชะทวิวรรณ (2545 : 73-76) ที่กล่าวถึงแรงจูงใจที่ทำให้คนเดินทางด้านปัจจัยหลัก (Push factor) หมายถึง ความรู้สึก ความต้องการที่เกิดขึ้นภายในตัวบุคคล และกระตุ้นให้คนมีความต้องการที่จะเดินทาง ความต้องการที่แตกต่างกันของนักท่องเที่ยวแต่ละคนจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่กำหนดพฤติกรรมการแสดงออกของนักท่องเที่ยว และยังสอดคล้องกับ นุปผา ส่งเสริม (2544 : 96-97) ศึกษาเรื่องปัจจัยทางจิตวิทยาที่พยากรณ์พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะทางประชากร ด้านอายุ และระดับการศึกษานั้นไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสำคัญทางสถิติกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ แสดงให้เห็นว่า อายุและระดับการศึกษามีได้เป็นตัวชี้วัดพฤติกรรมการท่องเที่ยวของบุคคล ไม่ว่าจะการศึกษาสูงหรือต่ำ อายุมากหรือน้อยก็สามารถมีกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และมีพฤติกรรมที่มีคุณภาพได้

สมมุติฐานที่ 3 ความพึงพอใจบรรยากาศด้านอื่นๆ ส่งผลต่อแรงจูงใจให้นักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางไปท่องเที่ยวบ้านบุไทรโฮมสเตย์แตกต่างกันไปตามเพศ อายุ การศึกษา และรายได้

ผลการวิจัยปรากฏว่า เพศ อายุ การศึกษา และรายได้ ไม่มีความแตกต่างกันต่อระดับความพึงพอใจด้านอื่น ๆ หรือ เพศ อายุ การศึกษา และรายได้ ไม่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางไปท่องเที่ยวบ้านบุไทรโฮมสเตย์ ดังนั้นผลการวิจัยนี้จึงไม่สอดคล้องตามสมมุติฐานที่เป็นเช่นนี้ เนื่องจากความต้องการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในสถานที่แห่งใดนั้น ตามธรรมชาติของมนุษย์นั้นมักคาดหวัง และคิดฝัน จินตนาการถึงเรื่องที่จะท่องเที่ยว ได้เห็นความสวยงาม ได้พบความแปลกใหม่ ได้สัมผัสบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่ดี เป็นไปตามทฤษฎีและแนวคิดปัจจัยผลักดัน (Push factor) ของมาสโลว์ (อ้างถึงใน สุรรัตน์ เตชะทวิวรรณ, 2545) ได้กล่าวถึงเรื่องของปัจจัยผลักดันไว้ว่า “คนมีพฤติกรรมในการแสดงออกต่าง ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง” ดังนั้น ความต้องการที่แตกต่างกันของนักท่องเที่ยวแต่ละคนจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่กำหนดพฤติกรรมการแสดงออกของนักท่องเที่ยวคือความรู้สึกความต้องการที่เกิดขึ้นภายในตัวบุคคล และกระตุ้นให้คนมี

ความต้องการที่จะเดินทางบาง คนเดินทางท่องเที่ยวเพื่อให้เห็น ได้ยิน ได้ลองสิ่งแปลกใหม่ของ สถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ และได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการที่มีคุณภาพเพื่อสะสม ประสบการณ์ที่เสริมสร้างความเชื่อมั่นและศักดิ์ศรีของตนเอง บางคนนิยมเดินทางและสำรวจ ท้องถิ่นต่าง ๆ ด้วยตนเอง โดยไม่สนใจว่า ท้องถิ่นนั้นจะมีสิ่งอำนวยความสะดวกและอยู่ใกล้เมือง หรือไม่ นักท่องเที่ยวกลุ่มนี้เรียนรู้หรือพยายามทำความรู้จักเข้าใจวัฒนธรรมและวิถีความเป็นอยู่ ของคนในท้องถิ่น และมีกจดจำหรือบันทึกสิ่งที่ตนได้พบเห็นเพื่อเป็นการบันทึกประสบการณ์และ ความสำเร็จของตน นักท่องเที่ยวบางคนมีพฤติกรรมไม่เหมือนกันและนักท่องเที่ยวคนหนึ่งก็อาจมี พฤติกรรมหลากหลายทั้งนี้ขึ้นอยู่กับระดับความต้องการของแต่ละบุคคล สอดคล้องกับ ประเสริฐ วิทยารัฐ (2535: 25) ได้กล่าวว่า มนุษย์ต้องประกอบกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อการดำรงชีวิต การพักผ่อน หย่อนใจตามสถานที่ท่องเที่ยวได้มีความจำเป็นสำหรับชีวิตมากขึ้นตามลำดับ ประกอบกับประเทศ ไทยมีวันหยุดตามเทศกาลต่าง ๆ ตลอดทั้งปี โอกาสเดินทางจึงมีมากขึ้น ไม่สอดคล้องกับ เฉลิมเกียรติ เฟื่องแก้ว (2539: 30) ที่กล่าวถึงความสามารถในการเดินทางเป็นสิ่งที่นักท่องเที่ยวจะใช้ เป็นตัวตัดสินใจในการเดินทาง คือ เวลาว่าง (free time) บุคคลที่จัดได้ว่าเป็นนักท่องเที่ยวอย่างน้อย ต้องใช้เวลาว่างช่วงหนึ่งเพื่อจุดมุ่งหมายการเดินทางของตนเอง การเงิน (finance) การเดินทางเพื่อ การท่องเที่ยว ต้องใช้เงินในการใช้จ่ายต่าง ๆ ซึ่งผู้เดินทางจะต้องมีความพร้อมในค่าใช้จ่ายส่วนนี้ สุขภาพ(health) บางครั้งการเดินทางไปยังสถานที่ท่องเที่ยวที่ไกล หรือมีภูมิอากาศแตกต่างไปจากที่ เคยชิน สิ่งเหล่านี้ อาจจะเป็นอุปสรรคแก่ผู้คิดจะเดินทางได้ อาชีพ (career) การทำงานสำหรับบางคน อาจเป็นอุปสรรคในการเดินทางได้ และระยะทาง (distance) การเดินทางไปยังสถานที่ท่องเที่ยวที่ ไกล อาจไม่เอื้ออำนวยและสอดคล้องกับเวลาว่าง การเงินหรือสุขภาพด้วย

8. ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการเดินทาง ไปท่องเที่ยวเชิงนิเวศ บ้านบุ ไทร โสมสเคย์ ผลการวิจัยที่ได้นำเสนอไว้ยังมีประเด็นสำคัญที่ผู้วิจัย ต้องการจะเสนอแนะเพิ่มเติมดังนี้

1. ข้อเสนอแนะที่ควรนำไปใช้

1.1 ปัจจัยด้านกายภาพ เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการเดินทาง ไปท่องเที่ยว ดังนั้นผู้เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านนี้ โดยมีการจัด สถานบริการที่มีมาตรฐานและใกล้ที่พักไว้ให้บริการ เช่น สถานพยาบาล ไปรษณีย์ ธนาคาร เพื่อ รองรับนักท่องเที่ยวจากสถานที่ต่าง ๆ ให้เพียงพอกับจำนวนนักท่องเที่ยว เพื่อให้นักท่องเที่ยวรู้สึก สะดวกสบายในการท่องเที่ยวครั้งนี้

1.2 ปัจจัยด้านจิตใจ เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ในการเดินทางไปท่องเที่ยวมากขึ้น โดยปกติแล้วการที่นักท่องเที่ยวตัดสินใจจะเดินทางไปยังบริเวณใดบริเวณหนึ่ง สิ่งที่จะต้องคำนึงถึง คือ ความปลอดภัยซึ่งเป็นปัจจัยด้านจิตใจ ดังนั้นผู้เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านนี้ โดยมีเครื่องมือสื่อสารกับเจ้าหน้าที่เมื่อเกิดเหตุร้าย และการเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับการปฐมพยาบาล ที่จะทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความมั่นใจและความประทับใจเมื่อมาใช้บริการที่พัก

1.3 ปัจจัยด้านอื่นๆ เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ในการเดินทางไปท่องเที่ยว ดังนั้นผู้เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านนี้ โดยมีการจัดกิจกรรมที่มีความหลากหลายให้กับนักท่องเที่ยว เช่น จัดรถนำเที่ยวพิเศษเฉพาะกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีความสนใจทางโบราณสถาน เช่น นำชมวัดและ โบราณสถาน ฯลฯ เพื่อให้นักท่องเที่ยวแต่ละกลุ่มมีความพึงพอใจมากยิ่งขึ้น และอยากกลับมาเที่ยวอีกครั้ง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การศึกษาได้กำหนดขอบเขตกลุ่มประชากรเฉพาะนักท่องเที่ยวชาวไทยเท่านั้น อาจทำให้ผลการศึกษาที่ได้สามารถนำมาใช้ได้อย่างจำกัด ควรทำการศึกษานักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ เพื่อให้ทราบปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวในการเดินทางไปท่องเที่ยว มาเปรียบเทียบกับข้อมูลของนักท่องเที่ยวชาวไทย และวิเคราะห์ระดับปัญหา เพื่อนำมาปรับปรุงโฮมสเตย์ ที่สร้างรายได้ให้แก่ชุมชนและประเทศต่อไป

2.2 การศึกษาปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวในการเดินทางไปท่องเที่ยว ในครั้งต่อไปควรทำการศึกษาปัจจัยอื่นๆ ที่สำคัญมาวิเคราะห์ เพื่อที่จะได้ทราบถึงลำดับความสำคัญของปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวในการเดินทางไปท่องเที่ยว

2.3 การศึกษาครั้งต่อไป ควรทำการศึกษาโดยให้มีการกระจายข้อมูลที่เหมาะสม คือ เก็บข้อมูลในแต่ละช่วงเวลา เพื่อให้ได้ข้อมูลนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพการศึกษาที่วิเคราะห์ได้เป็นประโยชน์มากที่สุด

บรรณานุกรม

- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.(2544).แผนปฏิบัติการ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศแห่งชาติ. กรุงเทพฯ:อัลชา จำกัด
กัลยา สมมาตย์. **ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจเลือกท่องเที่ยวชายทะเลในเขตจังหวัดเพชรบุรี.**
วิทยานิพนธ์ บช.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2541.
- ฉลองศรี พิมพ์สมพงษ์. **“ปัจจัยเบื้องต้นของความต้องการท่องเที่ยว”**, จุลสารการท่องเที่ยว 7(1) : 88-90 :
มกราคม, 2531.
- เฉลิมเกียรติ เพ็ญแก้ว. (2539). **องค์ประกอบของการเดินทางเพื่อการท่องเที่ยว.** กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- สุทธิธิ์ ชูชาติ. **“องค์ประกอบพื้นฐานด้านการท่องเที่ยว”**, จุลสารการท่องเที่ยว 14(4): 38-44: ตุลาคม-
ธันวาคม, 2538.
- ดุษฎี ชุมสาย, ม.ล. และณิพนัน พรหม โยธี. **จิตวิทยาแห่งการจัดการตลาดเพื่อส่งเสริมวิสาหกิจการท่องเที่ยว.**
กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2527.
- ทัศนีย์ สุดจะหา. (2548). **การศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่ใช้บริการโฮมสเตย์บางเจ้าฉ่า จังหวัด
อ่างทอง.** กรุงเทพฯ: คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา.(2542). **การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน.** เชียงใหม่: คณะมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (อัดสำเนา).
- บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา.(2542). **การวางแผนการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน.** เชียงใหม่: คณะมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- บุปผา ส่งเสริม. **ปัจจัยทางจิตวิทยาที่พยากรณ์พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวในจังหวัด
เชียงใหม่.** วิทยานิพนธ์ วท.ม (จิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ) . เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่,
2544.
- ปานใจ สุมะดินันท์. **ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านเศรษฐกิจสังคมกับระยะทางของนักท่องเที่ยวใน
ประเทศ : ศึกษากรณีเขื่อนศรีนครินทร์ จังหวัดกาญจนบุรี.** วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย. 2532.
- ประเสริฐ วิทยารัฐ. **ภูมิศาสตร์ปักษ์ใต้.** กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2535.
- พจนานา สงวนศรี.(2541). **“โครงการท่องเที่ยวเพื่อชีวิตและธรรมชาติ”**. จุลสารการท่องเที่ยว 17(1): 33-39
- มนัส สุวรรณ.(2545). **ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์.การสัมมนาภูมิศาสตร์แห่งชาติครั้งที่8ประจำปี
2545[ม.ป.ท.:ม.ป.พ.]: 2545.**

- มัลลิกา เกื้อปัญญา. ความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว หมู่บ้านชาวเขาเผ่าม้ง. วิทยานิพนธ์ วท.ม (การจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม) . เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2542.
- ยศ สันตสมบัติปัญญา.(2542).การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (2). กรุงเทพฯ:ธุรกิจ.
- ธรรมากร ตีรกานนท์. “การท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อการพัฒนาชุมชน”, จุลสารการท่องเที่ยว 17(2): 38-49: เมษายน-มิถุนายน, 2541.
- รำไพพรรณ แก้วสุริยะ. (2543). การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ. เอกสารประกอบการสัมมนา เรื่อง มาตรฐานการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ. กรุงเทพฯ:[ม.ป.พ.]; 2543.
- รัตนชัย คงมัน. การวิเคราะห์โครงสร้างการจัดการของการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ในจังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ ศ.ม . เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2548.
- สุธีรัตน์ เตชะทวิวรรณ. พฤติกรรมนักท่องเที่ยว. เอกสารประกอบการสอนคณะวิทยาการจัดการ. มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2545.
- सानนท์ สุขศรี. การศึกษาถึงปัจจัยทางภูมิศาสตร์บางประการที่มีอิทธิพลต่อนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศในจังหวัดสงขลา. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม . กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536.
- สร้อยสวัสดิ์ อาสาสรรพกิจ. การศึกษาเพื่อหาปัจจัยในการกำหนดความพร้อมของผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวเชิงนิเวศในภาคเหนือตอนบน. ปรินญาณิพนธ์ ศ.ม. (การจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม) เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2542.
- สร้อยสวัสดิ์ อาสาสรรพกิจ. การวิเคราะห์โครงสร้างการจัดการของการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ในจังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ ศ.ม. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2548.
- อุดมศักดิ์ แนวจิตร. ความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว ต่อการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ : กรณีอุทยานแห่งชาติแจ้ซ้อน. ปรินญาณิพนธ์ ศ.ม . เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2544.
- Kotler, Phillip; Bowen John and Makens, James. **Marketing for Hospitality and Tourism**. New jersey: Prentice Hall. 1996
- Martin R. Fluker, Lindsay W. Turner. **Need, Motivation and Expectation of a commercial White water Rafting Experience**. Journal of Travel Research. Vol.38[n.p.]:2000
- Robinson, H.A. **Geography of Tourism**, London : Macdonald and Evans, 1976
- www.nesdb.go.th

ภาคผนวก ก
แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

เรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการเดินทางไป
ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ บ้านนุไทรโฮมสเตย์ ”

คำชี้แจง

แบบสอบถามชุดนี้ เป็นแบบสอบถามเพื่อการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการเดินทางไปท่องเที่ยวเชิงนิเวศ บ้านนุไทรโฮมสเตย์ เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจที่ทำให้นักท่องเที่ยวเดินทางไปท่องเที่ยวเชิงนิเวศ บ้านนุไทรโฮมสเตย์ และนำผลการวิจัยที่ได้รับไปพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และโฮมสเตย์อื่นๆในพื้นที่จังหวัดต่างๆใน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

แบบสอบถามข้อมูลชุดนี้ แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ส่วนที่ 2 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยใคร่ขอความอนุเคราะห์และขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจากท่านผู้ตอบแบบสอบถามโปรดให้ข้อมูลในการตอบแบบสอบถามให้ครบทุกคำถาม และตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด

ขอขอบพระคุณอย่างสูง ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

นายพงศ์พันธุ์ ศรีธธาภิพย์ (หัวหน้าโครงการ)

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าข้อความที่ตรงกับข้อมูลส่วนตัวของท่าน

1. เพศ ชาย หญิง A1
2. อายุ A2
 15-24 ปี 25-34 ปี 35-44 ปี
 45-54 ปี 55 ปีขึ้นไป
3. สถานะภาพ A3
 โสด สมรส หย่า/หม้าย แยกกันอยู่
4. ระดับการศึกษา A4
 ไม่ได้รับการศึกษา ประถมศึกษา
 มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย
 ปวช / ปวส / ปวท / อนุปริญญา ปริญญาตรี
 สูงกว่าปริญญาตรี
5. อาชีพ A5
 ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ พนักงานราชการ/ลูกจ้างเอกชน
 ค้าขาย/ประกอบธุรกิจส่วนตัว เกษตรกร
 รับจ้างทั่วไป/กรรมกร นักเรียน/นักศึกษา
 แม่บ้าน/ไม่ได้ประกอบอาชีพ
6. รายได้ต่อเดือน A6
 ต่ำกว่า 10,000 บาท 10,001 – 20,000 บาท
 20,001 – 30,000 บาท 30,001 – 40,000 บาท
 40,001 – 50,000 บาท 50,001 บาท ขึ้นไป
7. จำนวนครั้งโดยเฉลี่ยที่มาท่องเที่ยว A7
 ครั้งแรก 2-3 ครั้ง
 4-5 ครั้ง 6 ครั้งขึ้นไป

ส่วนที่ 2 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว

คำชี้แจง ให้ผู้ตอบแบบสอบถามทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความพึงพอใจ ของท่านให้มากที่สุด

ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ด้านกายภาพ					
1.1 การเดินทางมายังหมู่บ้านมีความสะดวก/ปลอดภัย/มีป้ายสัญลักษณ์บอกทางชัดเจน					B1 ☐
1.2 บ้านพักมีความมั่นคงและแข็งแรง					B2 ☐
1.3 บ้านพักมีความสะอาด อากาศถ่ายเทได้สะดวก และแสงสว่างส่องเข้าถึง ไม่มีกลิ่นอับ					B3 ☐
1.4 ความสะอาด/สะดวกต่อการใช้งานของห้องน้ำห้องส้วม					B4 ☐
1.5 มีเครื่องใช้ไฟฟ้าอำนวยความสะดวก					B5 ☐
1.6 มีการดูแลสภาพแวดล้อมบริเวณบ้าน เช่นสวนหย่อม สวนครัว ต้นไม้ และการกำจัดขยะอย่างถูกวิธี					B6 ☐
1.7 บริเวณใกล้เคียง มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ โบราณสถาน และแหล่งท่องเที่ยวชุมชนเพียงพอ					B7 ☐
1.8 สภาพพื้นที่ยังคงสภาพเดิมของชุมชน และยังรักษาวัฒนธรรม และประเพณีของตน					B8 ☐
1.9 มีสถานพยาบาล ไปรษณีย์ ธนาคาร อยู่ใกล้เคียง					B9 ☐
1.10 มีสถานที่จอดรถเพียงพอ เหมาะสม สะดวก ปลอดภัย					B10 ☐
2. ด้านจิตใจ					
2.1 เจ้าหน้าที่ให้รายละเอียดเกี่ยวกับค่าธรรมเนียมและบริการต่างๆ รวมทั้งข้อมูลกิจกรรมท่องเที่ยว					C1 ☐
2.2 เจ้าหน้าที่ให้บริการด้วยความสุภาพ ดูแลเอาใจใส่ กระตือรือร้น และเต็มใจให้บริการ					C2 ☐
2.3 เจ้าหน้าที่ให้บริการด้วยความสะดวก รวดเร็ว และให้คำแนะนำ หรือตอบข้อซักถามเป็นอย่างดี					C3 ☐
2.4 ชาวบ้านมีความเป็นกันเองและเป็นมิตร					C4 ☐

2.5 บ้านพักมีราคาเหมาะสม						C5
2.6 ร้านจำหน่ายอาหารเครื่องดื่ม และของที่ระลึกมีจำนวนเพียงพอ / ราคาเหมาะสม / สะอาด / มีคุณภาพ						C6
ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว	ระดับความพึงพอใจ					
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
2.7 มีน้ำดื่มและน้ำใช้ที่สะอาด						C7 ☐
2.8 มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน						C8 ☐
2.9 มีการตกแต่งนักท่องเที่ยว กับการเก็บรักษาทรัพย์สิน						C9 ☐
2.10 มีการดูแลและซ่อมแซมที่พักเพื่อความปลอดภัย						C10 ☐
2.11 มีเครื่องมือสื่อสารกับเจ้าหน้าที่เมื่อเกิดเหตุร้าย						C11 ☐
2.12 การเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับการปฐมพยาบาล						C12 ☐
3. ด้านอื่นๆ						
3.1 ผลผลิต ผลิตภัณฑ์ โดยชาวบ้านและใช้วัตถุดิบท้องถิ่น						D1 ☐
3.2 กิจกรรมต้อนรับตามประเพณีท้องถิ่น เช่น บายศรีสู่ขวัญ, รับประทานอาหารร่วมกัน ฯลฯ						D2 ☐
3.3 กิจกรรมท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ตามสภาพพื้นที่และภูมิประเทศ เช่น ว่ายน้ำ, จักรยาน, นำชมสถานที่ต่างๆ ฯลฯ						D3 ☐
3.4 กิจกรรมท่องเที่ยวแบบวิถีชีวิตชาวบ้าน เช่น ชมสาธิตอาชีพ, ชมกิจกรรมของชาวบ้านทั่วไป ฯลฯ						D4 ☐
3.5 กิจกรรมฝึกหัดศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านให้นักท่องเที่ยว เช่น จักสาน ทอผ้า ฯลฯ						D5 ☐
3.6 กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระหว่าง นักท่องเที่ยวกับเจ้าของบ้าน เช่น ตักบาตร การปลูกป่า การทำอาหาร ฯลฯ						D6 ☐
3.7 กิจกรรมด้านบันเทิงที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชน						D7 ☐
3.8 มีกิจกรรมท่องเที่ยวทางโบราณสถาน เช่น นำชมวัดและโบราณสถาน ฯลฯ						D8 ☐

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

1. ในอนาคตท่านจะกลับมาเที่ยวบ้านบุญไทร โอมสเคย์อีกหรือไม่

มา เพราะ.....

ไม่มา เพราะ.....

E1

2.ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

.....

.....

 ขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ภาคผนวก ข
แบบฟอร์มการประเมินมาตรฐานโฮมสเตย์

แบบฟอร์มการประเมินมาตรฐานโฮมสเตย์ ปี พ.ศ. 2550

1. ชื่อโฮมสเตย์..... วันที่ประเมิน.....

เกณฑ์มาตรฐาน	ลำดับที่	ตัวชี้วัด	วิธีการวัด / ประเมิน	น้ำหนัก	ระดับคุณภาพ						เกณฑ์การให้คะแนน / วิธีการให้คะแนน
					5	4	3	2	1	0	
1. ด้านที่พัก	1	1.1 โครงสร้างบ้านพักมีความมั่นคง	• โครงสร้างบ้านมีความมั่นคงหมายถึง ลักษณะสำคัญ 2 ประการ คือ 1) ตัวบ้านต้องมั่นคงแข็งแรง ไม่อยู่ในสภาพชำรุด และเสี่ยงต่ออันตรายจากการใช้สอย 2) วัสดุที่ใช้ก่อสร้างบ้านแข็งแรงซึ่งไม่ควรใช้ไม้ไผ่ หรือฝาขัดแตะ หรือไม้ ไม้เป็นวัสดุ เว้นแต่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะท้องถิ่น ซึ่งจะต้องอยู่ในสภาพที่แข็งแรง • เป็นบ้านที่เจ้าของบ้านแบ่งปันที่นอนหรือห้องนอน อย่างเป็นสัดส่วนหรืออาจปรับปรุงต่อเติมที่พัก ที่ติดกับบ้านเดิม	3							เกณฑ์มาตรฐานที่ 1 ด้านที่พัก (ใช้วัดค่าตั้งแต่ 1-7) ให้คะแนนตามจำนวนบ้านที่มีลักษณะตามรายละเอียดในวิธีการวัด/ประเมินดังนี้คือ 5 = จำนวนบ้านทุกหลัง 4 = จำนวน 75 % ของบ้านที่ประเมิน 3 = จำนวน 50 % ของบ้านที่ประเมิน 2 = จำนวน 25 % ของบ้านที่ประเมิน 1 = จำนวนน้อยกว่า 25% ของบ้านที่ประเมิน 0 = ไม่มี / ไม่ปฏิบัติ

เกณฑ์มาตรฐาน	ลำดับที่	ตัวชี้วัด	วิธีการวัด / ประเมิน	น้ำหนัก	ระดับคุณภาพ					เกณฑ์การให้คะแนน / วิธีการให้คะแนน
					5	4	3	2	1	
1. ด้านที่พัก (ต่อ)	2	1.2 บ้านพักมีอากาศถ่ายเทได้สะดวกและแสงสว่างส่องถึง ไม่มีกลิ่นอับหรือเหม็นคาว	• บ้านพักมีอากาศถ่ายเทได้สะดวก และแสงสว่างส่องถึง ไม่มีกลิ่นอับหรือเหม็นคาว • ห้องต่าง ๆ ของบ้านออกแบบให้ลมผ่านได้ทุกจุดเช่น ห้องนอน ห้องรับแขก ห้องครัว และห้องน้ำ ในขณะที่เดียวกันต้องมีความปลอดภัยควบคู่ไปด้วย • หลังคาที่สามารถกันน้ำฝนได้ หมายถึง วัสดุที่ใช้มุงหลังคาควรเป็น กระเบื้อง หรือสังกะสี และหากเป็นวัสดุอื่นจะต้องไม่มีรอยรั่ว/ซึมลงตัวบ้านเมื่อฝนตก หรือหากตรวจพบว่ามึรูรั่วก็ควรซ่อมแซมให้อยู่ในสภาพเดิม	2						วิธีหาข้อมูล 1. ศึกษาเอกสาร เช่น สำเนาทะเบียนบ้าน 2. สังเกตจากสภาพที่เป็นจริง 3. สัมภาษณ์เกี่ยวกับการทำงาน ทำความสะอาด

เกณฑ์มาตรฐาน	ลำดับที่	ตัวชี้วัด	วิธีการวัด / ประเมิน	น้ำหนัก	ระดับคุณภาพ					เกณฑ์การให้คะแนน / วิธีการให้คะแนน
					5	4	3	2	1	
1. ด้านที่พัก (ต่อ)	3	1.3 มีที่นอนที่สบายตามสภาพชุมชน และ เครื่องนอนที่สะอาด	วิธีการวัด / ประเมิน • ที่นอน หมายถึง ที่นอนที่จัดไว้สำหรับนักท่องเที่ยวอาจเป็นฟูกและเตียง หรือฟูกหรือเสื่ออย่างใดก็ได้ โดยทำจากวัสดุดิบที่ตี • ประเภทของห้องพักอาจมีห้องเดี่ยวห้องคู่ หรือห้องรวมตามสภาพของบ้าน • เครื่องนอน อุปกรณ์ต่างๆ ที่ใช้นอนที่สะอาด ได้แก่ ที่นอน หรือ ฟูก ผ้าปู หมอน ปลอกหมอน ผ้าห่ม ราวตากผ้า หรือที่เก็บเสื้อผ้า หมายเหตุ ในหมู่บ้านเดียวกันควรมีสภาพของการให้บริการเรื่องเครื่องนอนที่ไม่มีความแตกต่างกันมากนัก	2						

เกณฑ์มาตรฐาน	ลำดับที่	ตัวชี้วัด	วิธีการวัด / ประเมิน	น้ำหนัก	ระดับคุณภาพ					เกณฑ์การให้คะแนน / วิธีการให้คะแนน
					5	4	3	2	1	
1. ด้านที่พัก (ต่อ)	4	1.4 มีห้องอาบน้ำ และห้องส้วมที่สะอาด	วิธีการวัด / ประเมิน • ห้องอาบน้ำและห้องส้วม ที่ถูกสุขลักษณะ อาจมีได้ทั้ง 2 ลักษณะ คือ 1) ห้องน้ำและห้องส้วมอยู่ในห้องเดียวกัน 2) ห้องน้ำและห้องส้วมอยู่แยกกัน • ห้องอาบน้ำและห้องส้วมมีดังนี้ 1) ส้วมควรเป็นส่วนที่มีวัสดุที่ใช้สามารถทำความสะอาดง่ายมีพื้นที่ใช้ราดหลังใช้ส้วมแยกต่างหากจากกันตั้งก้าน้ำจากถังอาบน้ำหรืออาจมีหัวฉีดน้ำทำความสะอาดกรณีใช้น้ำประปา 2) ที่สำคัญห้องน้ำควรมีถังน้ำหรือที่รองน้ำและนำที่สะอาด หากในชุมชนมีน้ำประปาอาจมีฝักบัว 3) มีถังขยะในห้องน้ำ4) ห้องอาบน้ำและห้องส้วมควร มีขนาดกว้างและความสูงพอสมควร	2						

เกณฑ์มาตรฐาน	ลำดับที่	ตัวชี้วัด	วิธีการวัด / ประเมิน	น้ำหนัก	ระดับคุณภาพ					เกณฑ์การให้คะแนน / วิธีการให้คะแนน
					5	4	3	2	1	
1. ด้านที่พัก (ต่อ)	5	1.5 มีการเปลี่ยนผ้าปูที่นอนและอุปกรณ์สำหรับอาบน้ำทุกครั้งที่พนักงานห้องพักทำความสะอาดห้องพักใหม่เมื่อมีนักท่องเที่ยวเข้าพัก	วิธีการวัด / ประเมิน	2						
	6	1.6 มีการกำจัดแมลงที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ หมายถึง บริเวณบ้านหรือภายในบ้านอาจมีแมลง หรือสัตว์บางชนิด เช่น แมลงสาบ หนู ยุง มด เป็นต้น การกำจัดไม่ควรใช้สารเคมีที่อาจมีผลกระทบต่อสุขภาพของเจ้าของบ้านและแขกที่มาพัก แต่ควรจะหาวัสดุและอุปกรณ์ที่เป็นสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่นและเป็นภูมิปัญญา เช่น สมุนไพร เครื่องดักสัตว์ เป็นต้น	ตัวชี้วัด	2						

เกณฑ์มาตรฐาน	ลำดับที่	ตัวชี้วัด	วิธีการวัด / ประเมิน	น้ำหนัก	ระดับคุณภาพ					เกณฑ์การให้คะแนน / วิธีการให้คะแนน
					5	4	3	2	1	
1. ด้านที่พัก (ต่อ)	7	1.7 มีการดูแลสภาพแวดล้อมบริเวณบ้าน	• มีพื้นที่พักผ่อนภายในบ้าน หรือบริเวณโดยรอบ ที่สามารถ นั่ง นอน ในบรรยากาศที่ผ่อนคลาย เช่น สวนหย่อม สวนครัว ต้นไม้ ร่องน้ำ ควรมีการปลูกต้นไม้ เช่น ไม้ดอก ไม้ประดับ และต้องทำความสะอาดพื้นที่อยู่เสมอ	2						
2. ด้านอาหารและโภชนาการ	8	2.1 มีอาหารที่ปรุงมาอย่างดี	• อาหารที่ปรุงมาอย่างดี หมายถึง ชนิดของอาหาร เครื่องปรุง รสชาติของอาหารที่ทำและขั้นตอนการปรุงอาหารต้องพิถีพิถันสะอาดและถูกหลักโภชนาการ ชนิดของอาหาร ควรเป็นอาหารพื้นบ้าน ที่ใช้วัตถุดิบส่วนใหญ่จากท้องถิ่น โดยเน้นความสะดวก สะอาด และควรเป็นพืชผักปลอดสารพิษรสชาติของอาหาร ควรเป็นรสชาติตามสภาพท้องถิ่นหรือหากเป็นนักท่องเที่ยวคนไทยอาจสอบถามเกี่ยวกับความชอบก่อนปรุง	2						เกณฑ์มาตรฐานที่ 2 ด้านอาหารและโภชนาการ (ใช้วัดลำดับที่ 8-12) ให้คะแนนตามจำนวนบ้านที่มีลักษณะตามรายละเอียดในวิธีการวัด/ประเมิน ดังนี้คือ 5 = จำนวนบ้านทุกหลัง 4 = จำนวน 75 % ของบ้านที่ประเมิน 3 = จำนวน 50 % ของบ้านที่ประเมิน 2 = จำนวน 25 % ของบ้านที่ประเมิน 1 = จำนวนน้อยกว่า 25% ของบ้านที่ประเมิน 0 = ไม่มี / ไม่ปฏิบัติ

เกณฑ์มาตรฐาน	ลำดับที่	ตัวชี้วัด	วิธีการวัด / ประเมิน	น้ำหนัก	ระดับคุณภาพ					เกณฑ์การให้คะแนน / วิธีการให้คะแนน
					5	4	3	2	1	
2. ด้านอาหารและโภชนาการ (ต่อ)	9	2.2 ภาชนะที่ใส่อาหารสะอาดและปลอดภัย	• ภาชนะที่ใส่อาหารสะอาดและปลอดภัย หมายถึง ภาชนะเกี่ยวกับการปรุงทุกชนิดจาน ถ้วย ชาม ทัพพี โถข้าว หรืออาจเป็นวัสดุธรรมชาติ ต้องสะอาด และมีข้อบกพร่องสำหรับตัดอาหารทุกครั้ง ภาชนะต่างๆ ที่ใช้ปรุงอาหารและใช้รับประทานอาหารจะต้องทำความสะอาด และล้างด้วยน้ำสะอาด หลังจากล้าง ควรคว่ำไว้ให้แห้งก่อนเก็บ สำหรับแก้วดื่มน้ำจะต้องใส่สะอาด ไม่มีกลิ่นเหม็นคาว	2						วิธีหาข้อมูล 1. สังเกต สืบถามจากสภาพที่เป็นจริง 2. สัมภาษณ์เกี่ยวกับวิธีการทำความสะอาด แหล่งที่มาของน้ำดื่ม
	10	2.3 ครีวอยู่ในสภาพที่สะอาด ไม่มีกลิ่น	• ครีว หมายถึง สถานที่ในการประกอบอาหาร อออยู่ในตัวบ้าน หรือแยกจากตัวบ้านก็ได้ แต่ควรหมั่นทำความสะอาดอยู่เสมอ โดยเฉพาะหลังจากการปรุงอาหาร	2						

เกณฑ์มาตรฐาน	ลำดับที่	ตัวชี้วัด	วิธีการวัด / ประเมิน	น้ำหนัก	ระดับคุณภาพ					เกณฑ์การให้คะแนน / วิธีการให้คะแนน
					5	4	3	2	1	
2. ด้านอาหารและโภชนาการ (ต่อ)	11	2.4 อุปกรณ์ที่ใช้ในครัว และเครื่องปรุงรสอาหารและถูกสุขลักษณะ	วิธีการวัด / ประเมิน • อุปกรณ์ที่ใช้ในครัวสะอาด ถูกสุขลักษณะและเครื่องปรุงรสสะอาด และถูกสุขลักษณะเช่น พริก กระเทียม กะปิ น้ำปลา ปลาร้าเกลือ ฯลฯ ต้องเก็บให้มีच्छิด มีฝาปิด และกันแมลงได้ด้วย ส่วนอุปกรณ์ต่างๆ ในครัวควรมีลักษณะดังนี้ 1) เตา อาจเป็นเตาแก๊ส หรือเตาถ่านก็ได้ซึ่งต้องอยู่ในสภาพที่สะอาด และปลอดภัยหมั่นตรวจดูอุปกรณ์ของเตาที่อาจชำรุดเพื่อมิให้เกิดอันตรายในขณะปรุงอาหาร 2) ตู้กับข้าว ควรมีฝาปิดเปิดได้สะดวกและสะอาด กันแมลงได้ และมีรูระบายอากาศถ่ายเทได้ หรือมีฝาชีครอบ หรือผ้าคลุมที่สะอาด 3) อุปกรณ์และเครื่องปรุงต่างๆ ในครัว เช่น พริก กระเทียม หอม กะปิ น้ำปลา ปลาร้า ควรเก็บไว้ในภาชนะที่สะอาด มีฝาปิด หรือ เก็บตามสภาพที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น 4) มีการจัดการขยะที่ถูกสุขลักษณะ	1						

เกณฑ์มาตรฐาน	ลำดับที่	ตัวชี้วัด	วิธีการวัด / ประเมิน	น้ำหนัก	ระดับคุณภาพ					เกณฑ์การให้คะแนน / วิธีการให้คะแนน
					5	4	3	2	1	
2. ด้านอาหารและโภชนาการ (ต่อ)	12	2.5 มีน้ำดื่มและน้ำใช้ที่สะอาด	• น้ำดื่ม หมายถึง น้ำที่จะนำมาใช้ดื่มตลอดเวลาที่บ้านต้องเป็นน้ำที่สะอาดหากเป็นน้ำประปา ถ้าไม่แน่ใจต้องผ่านกระบวนการทำให้สะอาด และหากเป็นน้ำฝนที่รองไว้ในตุ่มต้องแน่ใจว่าหลังคาบ้านสะอาดจริงสังกะสีไม่เป็นสนิม ไม่มีฝุ่นละอองเกาะและเก็บไว้ในตุ่มที่สะอาดมีฝาปิดมิดชิด • น้ำใช้ หมายถึง น้ำที่ใช้อาบและซักล้างหากมีใช้น้ำประปา จะต้องผ่านกระบวนการทำน้ำให้สะอาด เช่น ใช้สารส้ม หรือ กรอง โดยภาชนะทุกชนิดที่บรรจุน้ำต้องสะอาด	2						

เกณฑ์มาตรฐาน	ลำดับที่	ตัวชี้วัด	วิธีการวัด / ประเมิน	น้ำหนัก	ระดับคุณภาพ					เกณฑ์การให้คะแนน / วิธีการให้คะแนน
					5	4	3	2	1	
2. ด้านอาหารและโภชนาการ (ต่อ)	13	2.6 ร้านอาหารในชุมชน	ร้านอาหาร ใน ชุมชนหมายถึง มีร้านอาหารในชุมชนที่สามารถให้บริการกับ นักท่องเที่ยว เช่นร้านอาหารตามสั่ง หรือร้านข้าวแกง และร้านอาหารดังกล่าว ควรเป็นเครือข่ายใน ชุมชนที่รวม มือ กั้นต้อนรับนักท่องเที่ยว	1						เกณฑ์มาตรฐานที่ 2 ด้านอาหารและโภชนาการ(ใช้วัดลำดับที่ 13) ให้คะแนนตามจำนวนร้านอาหารในชุมชนที่มีลักษณะตามละเอียดในวิธีการวัด/ ประเมินดังนี้คือ 5 = จำนวนร้านอาหารมากกว่า 1 ร้าน และปฏิบัติตามวิธีวัด ได้ทั้งหมด 4 = จำนวนร้านอาหารอย่างน้อย 1 ร้าน และปฏิบัติตามวิธีวัด ได้ส่วนใหญ่ 3 = จำนวนร้านอาหารอย่างน้อย 1 ร้าน และปฏิบัติตามวิธีวัด ได้บ้าง 2 = จำนวนร้านอาหารอย่างน้อย 1 ร้าน และปฏิบัติตามวิธีวัด ได้ค่อนข้างน้อย 1 = จำนวนร้านอาหารอย่างน้อย 1 ร้าน และปฏิบัติตามวิธีการวัดน้อย 0 = ไม่มี/ไม่ปฏิบัติตามวิธีหาข้อมูล 1. สังกัด 2. ต้นกำเนิดผู้ประกอบการ โสมตเคย์/ เจ้าของร้านอาหาร/นักท่องเที่ยว

เกณฑ์มาตรฐาน	ลำดับที่	ตัวชี้วัด	วิธีการวัด / ประเมิน	น้ำหนัก	ระดับคุณภาพ						เกณฑ์การให้คะแนน / วิธีการให้คะแนน
					5	4	3	2	1	0	
3. ด้านความปลอดภัย	14	3.1 มีการจัดเวรยามดูแลความปลอดภัย	มีการจัดให้เวรยามดูแลความปลอดภัยหมายถึงการจัดระบบการดูแลความปลอดภัยให้นักท่องเที่ยวโดยมีตารางเวรยามชัดเจน มีผู้นำชุมชนรับผิดชอบ ระบบความปลอดภัย เมื่อมีเหตุร้ายสามารถขอความร่วมมือทุกคนในชุมชนได้ สร้างการมีส่วนร่วมในชุมชนสอดส่องดูแลถนนเปล่งหน้า และริ้วแจ้งฝ่ายปกครอง โดยทันที	2							เกณฑ์มาตรฐานที่ 3 ด้านปลอดภัย (ใช้วัดลำดับที่ 14) ให้คะแนนกรณีผู้นำชุมชนรับผิดชอบความปลอดภัยในวิธีการปฏิบัติตามรายละเอียดในวิธีการวัด ดังนี้คือ 5 = มีผู้นำและปฏิบัติตามวิธีการวัดทั้งหมด 4 = มีผู้นำและปฏิบัติตามวิธีการวัดเป็นส่วนใหญ่ 3 = มีผู้นำและปฏิบัติตามวิธีการวัดบ้าง 2 = มีผู้นำและปฏิบัติตามวิธีการวัดค่อนข้างน้อย 1 = มีผู้นำและปฏิบัติตามวิธีการวัดน้อย 0 = ไม่มี / ไม่ปฏิบัติตามวิธีการทั้งหมด 1. สังเกต ดูเครื่องมือ ดูสถานที่ 2. สัมภาษณ์กลุ่ม โดมสเตย์ และผู้ทำหน้าที่เวรยาม / นักท่องเที่ยว

เกณฑ์ มาตรฐาน	ลำดับ ที่	ตัวชี้วัด	วิธีการวัด / ประเมิน	น้ำหนัก	ระดับคุณภาพ					เกณฑ์การให้คะแนน / วิธีการ ให้คะแนน
					5	4	3	2	1	
3. ด้าน ความปลอดภัย (ต่อ)	15	3.2 มีเครื่องมือ และวิธีการ สื่อสารกับ เจ้าหน้าที่เมื่อ เกิดเหตุร้ายหรือ กรณี นักท่องเที่ยว เจ็บป่วย	3.2 มีเครื่องมือและวิธีการสื่อสารกับเจ้าหน้าที่เมื่อ เกิดเหตุร้ายหรือกรณีนักท่องเที่ยวเจ็บป่วย	2						เกณฑ์มาตรฐานที่ 3 ความปลอดภัย (ใช้วัดลำดับที่ 15-18) ให้คะแนนตามการปฏิบัติตามวิธีการ วัด / ประเมิน ดังนี้คือ 5 = มีการปฏิบัติตามวิธีการวัด ทั้งหมด 4 = มีการปฏิบัติตามวิธีการวัดเป็น ส่วนใหญ่ 3 = มีการปฏิบัติตามวิธีการวัดบ้าง 2 = มีการปฏิบัติตามวิธีการวัด ค่อนข้างน้อย 1 = มีการปฏิบัติตามวิธีการวัดน้อย 0 = ไม่มี / ไม่ปฏิบัติ วิธีหาข้อมูล 1. สังเกต 2. สัมภาษณ์กลุ่ม โอบมสค์ และผู้ทำ หน้าที่เวรยาม / นักท่องเที่ยว

เกณฑ์มาตรฐาน	ลำดับที่	ตัวชี้วัด	วิธีการวัด / ประเมิน	น้ำหนัก	ระดับคุณภาพ					เกณฑ์การให้คะแนน / วิธีการให้คะแนน
					5	4	3	2	1	
3. ด้านความปลอดภัย (ต่อ)	16	3.3 มีการเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับความปลอดภัยเกี่ยวกับการปฐมพยาบาลเบื้องต้น	• การเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับการปฐมพยาบาลเบื้องต้น หมายถึง เมื่อเกิดเหตุการณ์ที่นักท่องเที่ยวเจ็บป่วย ถูกแมลงสัตว์กัดต่อยและอุบัติเหตุต่างๆควรมีการปฐมพยาบาลเบื้องต้นได้ก่อนนำส่งสถานพยาบาล เช่น การห้ามเลือด การประคบ การทำแผลนอกจากนี้ควรมียาสามัญประจำบ้านที่พร้อมใช้และที่เก็บยาดังกล่าวอย่างเหมาะสมและหาง่าย	2						
	17	เตรียมความพร้อมเกี่ยวกับยาในกรณีที่นักท่องเที่ยวมีโรคประจำตัว	• การเตือนนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับรักษาทรัพย์สิน หมายถึง การเตือนให้นักท่องเที่ยวระวังทรัพย์สินมีค่าต่างๆเช่น กระเป๋าเงิน แหวน สร้อย และเครื่องประดับอื่นๆ และตรวจสอบตามเกี่ยวกับโรคประจำตัวนักท่องเที่ยวและควรเตือนให้เตรียมยาล่วงหน้า ทั้งนี้ควรระบุเรื่องดังกล่าวไว้ในเอกสารการลงทะเบียนด้วย เพื่อให้มีให้นักท่องเที่ยวหลงลืม	2						

เกณฑ์มาตรฐาน	ลำดับที่	ตัวชี้วัด	วิธีการวัด / ประเมิน	น้ำหนัก	ระดับคุณภาพ						เกณฑ์การให้คะแนน / วิธีการให้คะแนน
					5	4	3	2	1	0	
3. ด้านความปลอดภัย (ต่อ)	18	3.5 มีการดูแลและซ่อมแซมสิ่งก่อสร้างในที่พัก ปลอดภัย ในที่พักรวม เช่น ประตูหน้าต่าง ผู้ที่อยู่ในสภาพที่แข็งแรงและใช้งานได้อยู่ตลอดเวลา และหากชำรุดให้รีบดำเนินการซ่อมแซมทันที	การดูแลและซ่อมแซมสิ่งก่อสร้าง ในที่พัก หมายถึง เจ้าของบ้านต้องหมั่นดูแลสิ่งก่อสร้าง ในบ้าน เช่น ประตูหน้าต่าง ผู้ที่อยู่ในสภาพที่แข็งแรงและใช้งานได้อยู่ตลอดเวลา และหากชำรุดให้รีบดำเนินการซ่อมแซมทันที	2							
4. ด้านการจัดกา	19	4. ด้านการจัดกา	การจัดการโฮมสเตย์ควรจะเป็นการรวมกลุ่มของชุมชนในรูปแบบของกลุ่ม ชมรม หรือสหกรณ์ เพื่อให้สมาชิกกลุ่มกับชุมชนมีส่วนร่วมมากที่สุด และจะต้องมีความเข้าใจแนวคิดหลัก การวัตถุประสงค์ ของโฮมสเตย์ สำหรับการดำเนินการโดยกลุ่ม ชมรมเอง	3							เกณฑ์มาตรฐานที่ 4 ด้านการจัดการ (ใช้วัดลำดับที่ 19-26) ให้คะแนนการจัดการตามรายละเอียดในวิธีการวัด / ประเมิน ดังนี้คือ 5 = มีการปฏิบัติทั้งหมด 4 = มีการปฏิบัติเป็นส่วนใหญ่ 3 = มีการปฏิบัติบ้าง 2 = มีการปฏิบัติค่อนข้างน้อย 1 = มีการปฏิบัติน้อย 0 = ไม่มี / ไม่ปฏิบัติ

เกณฑ์มาตรฐาน	ลำดับที่	ตัวชี้วัด	วิธีการวัด / ประเมิน	น้ำหนัก	ระดับคุณภาพ					เกณฑ์การให้คะแนน / วิธีการให้คะแนน
					5	4	3	2	1	
4. ด้านการจัดกา (ต่อ)	20	4.2 มีคณะกรรมการบริหาร	วิธีการวัด / ประเมิน • มีการเลือกตั้งคณะกรรมการบริหาร หมายถึง สมาชิกของกลุ่มหรือชมรม มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ มีโครงสร้างการบริหารงานกรรมการทุกคน ต้องมีความรู้ ความเข้าใจหลักการ ขั้นตอน วิธีการทำงาน โสมสเด็จและเข้าใจบทบาทและหน้าที่ของตนเองชัดเจนในการดำเนินงานโสมสเด็จของชุมชน • คณะกรรมการต้องมี กฎ กติกา าระการทำงาน วิธีการดำเนินงานของกลุ่ม ชมรมเช่น การจัดประชุม อย่างต่อเนื่องก่อนจะรับนักท่องเที่ยว หรือหลังการส่งนักท่องเที่ยวหรือจัดประชุมประจำเดือน เพื่อจัดสรรรายได้ของกลุ่ม ชมรม • คณะกรรมการกลุ่ม ชมรม และชุมชน ต้องมีหลักเกณฑ์และ แนว ปฏิบัติที่ชัดเจน ดังต่อไปนี้ 1) มีหลักเกณฑ์การเปิดรับและยุติการเป็นสมาชิก 2) กำหนดขีดความสามารถการรองรับนักท่องเที่ยว	5						วิธีการทำข้อมูล 1. สังเกต 2. สัมภาษณ์กรรมการ โสมสเด็จ เช่น การเปิดรับสมาชิก การหมุนเวียนผู้ให้บริการ 3. ศึกษาเอกสารรายละเอียดกฎระเบียบเอกสารการจองการชำระเงิน

เกณฑ์มาตรฐาน	ลำดับที่	ตัวชี้วัด	วิธีการวัด / ประเมิน	น้ำหนัก	ระดับคุณภาพ					เกณฑ์การให้คะแนน / วิธีการให้คะแนน
					5	4	3	2	1	
4. ด้านการจัดการ (ต่อ)			3) มีรายละเอียดกิจกรรมการท่องเที่ยว การให้บริการและราคา 4) มีแนวปฏิบัติในการจองบ้านพักและการชำระเงินล่วงหน้า 5) มีแนวปฏิบัติในการหมุนเวียน หรือการกระจายบริการต่างๆ อย่างเป็นธรรมในการให้บริการ เช่น บ้าน รถ เรือ มีคฤหาสน์ เป็นต้น 6) มีแนวปฏิบัติในการคิดราคาที่เป็นที่ยอมรับของกลุ่ม ชมรม 7) มีแนวปฏิบัติของกลุ่ม เช่น การต้อนรับร่วมกัน การให้ข้อมูล การจัดลำดับกิจกรรมการดูแลความปลอดภัย การติดตาม และประเมินผล เป็นต้น							

เกณฑ์มาตรฐาน	ลำดับที่	ตัวชี้วัด	วิธีการวัด / ประเมิน	น้ำหนัก	ระดับคุณภาพ					เกณฑ์การให้คะแนน / วิธีการให้คะแนน
					5	4	3	2	1	
4. ด้านการจัดกา	21	4.3 ข้อปฏิบัติสำหรับนักท่องเที่ยว	วิธีการวัด / ประเมิน คณะกรรมการกลุ่ม ชมรม และชุมชน ต้องมีข้อปฏิบัติร่วมสำหรับนักท่องเที่ยว หมายถึง คณะกรรมการบริหาร โฮมสเตย์และชุมชนต้องร่วมกันกำหนดข้อปฏิบัติต่างๆ ให้นักท่องเที่ยวทราบล่วงหน้า เพื่อมิให้เกิดปัญหาที่ขัดต่อวัฒนธรรม จารีต ประเพณี ความเชื่อของชุมชน โดย กำหนดสิ่งที่นักท่องเที่ยวทำได้และทำไม่ได้เช่น การแต่งกายไม่สุภาพ การแสดงออกของชายและหญิงลักษณะผู้สาวการใช้สารเสพติด เป็นต้น เพื่อให้ให้นักท่องเที่ยวยอมรับ และเข้าใจก่อนเดินทาง ทั้งนี้เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาที่ขัดต่อวัฒนธรรมของชุมชน	2						
	22	4.4 มีระบบการของล่วงหน้า และลงทะเบียนเพื่อทราบข้อมูลเกี่ยวกับ	- ระบบของล่วงหน้า หมายถึง การมีแนวปฏิบัติในการของล่วงหน้าเมื่อนักท่องเที่ยว ต้องการมาเที่ยวควรจัดเตรียมดังนี้ 1) มีการลงทะเบียน หมายถึง การให้นักท่องเที่ยวกรอกรายละเอียดข้อมูลส่วนตัว เช่น ชื่อ ที่อยู่ เบอร์	1						

เกณฑ์มาตรฐาน	ลำดับที่	ตัวชี้วัด	วิธีการวัด / ประเมิน	น้ำหนัก	ระดับคุณภาพ						เกณฑ์การให้คะแนน / วิธีการให้คะแนน
					5	4	3	2	1	0	
4. ด้านการจัดการ (ต่อ)	24	4.6 มีข้อมูลกิจกรรม ท่องเที่ยวอย่าง ละเอียดให้ นักท่องเที่ยว เลือก	มีข้อมูลรายละเอียดในรายการท่องเที่ยวหลากหลายตามภูมิศาสตร์ ฤดูกาลสภาพสังคม และวัฒนธรรมท้องถิ่น	2							
	25	4.7 ชุมชนไม่ หวังจะสร้าง รายได้จาก โฮมสเตย์อย่าง เดียวและต้อง ไม่มีผลกระทบ ต่ออาชีพดั้งเดิม ชุมชน	สมาชิกโฮมสเตย์และชุมชนที่จัดโฮมสเตย์จะต้องรู้เข้าใจ ตระหนักเสมอว่าโฮมสเตย์เป็นเพียงอาชีพเสริม มีอาชีพหลัก ทั้งนี้สมาชิกของชุมชนหน่วยงานภายนอกที่สนับสนุนและบริษัททัวร์ต้องเข้าใจตรงกัน	2							

เกณฑ์มาตรฐาน	ลำดับที่	ตัวชี้วัด	วิธีการวัด / ประเมิน	น้ำหนัก	ระดับคุณภาพ					เกณฑ์การให้คะแนน / วิธีการให้คะแนน
					5	4	3	2	1	
4. ด้านการจัดการ (ต่อ)	26	4.8 มีผู้นำเที่ยวหรือมัคคุเทศก์ที่เป็นคนท้องถิ่น พร้อมในการสื่อสารกับนักท่องเที่ยว	เนื่องจากมีกิจกรรมท่องเที่ยว ซึ่งจะต้องมีกรนำเที่ยวในบริเวณชุมชน หรือใกล้ชุมชน สถานที่ดังกล่าว อาจเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ โบราณสถานและประวัติศาสตร์ จึงควรใช้คนในชุมชนหรือเจ้าของบ้านทำหน้าที่เป็นมัคคุเทศก์ท้องถิ่น ไม่ควรใช้คนนอกพื้นที่ทำหน้าที่ดังกล่าว และควรมีการเตรียมบุคลากรในด้านนี้ให้พร้อมและเพียงพอด้วย โดยอาจส่งเข้ารับการอบรมเป็นมัคคุเทศก์ท้องถิ่น	3						

เกณฑ์มาตรฐาน	ลำดับที่	ตัวชี้วัด	วิธีการวัด / ประเมิน	น้ำหนัก	ระดับคุณภาพ					เกณฑ์การให้คะแนน / วิธีการให้คะแนน
					5	4	3	2	1	
5. ด้านกิจกรรมท่องเที่ยว	27	5.1 มีกิจกรรมท่องเที่ยวตามสภาพของชุมชน	• มีกิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลายตามสภาพพื้นที่และภูมิประเทศ ซึ่งกิจกรรมต่างๆ ชุมชนจะร่วมกันจัดขึ้นและกำหนดไว้ชัดเจน มีผู้นำเที่ยวมีความปลอดภัย และเตรียมอุปกรณ์ไว้ให้พร้อม	2						เกณฑ์มาตรฐานที่ 5 ด้านกิจกรรมท่องเที่ยว (ใช้ลำดับที่ 27) ให้คะแนนกิจกรรมท่องเที่ยวที่หลากหลายตามสภาพของชุมชนตามรายละเอียดที่ระบุไว้ในวิธีการวัด / ประเมิน ดังนี้คือ 5 = มีกิจกรรมตามวิธีการวัดทั้งหมด 4 = มีกิจกรรมตามวิธีการวัดส่วนใหญ่ 3 = มีกิจกรรมตามวิธีการวัดบ้าง 2 = มีกิจกรรมตามวิธีการวัดค่อนข้างน้อย 1 = มีกิจกรรมตามวิธีการวัดน้อย 0 = ไม่มี / ไม่ปฏิบัติ วิธีหาข้อมูล 1. ทดสอบให้พบเห็น 2. ดูจากภาพถ่าย

เกณฑ์มาตรฐาน	ลำดับที่	ตัวชี้วัด	วิธีการวัด / ประเมิน	น้ำหนัก	ระดับคุณภาพ					เกณฑ์การให้คะแนน / วิธีการให้คะแนน
					5	4	3	2	1	
5. ด้านกิจกรรมท่องเที่ยว (ต่อ)	28	5.2 มีกิจกรรมฝึกหัดและศิลปะหัตถกรรมพื้นบ้าน ซึ่งเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น	วิธีการวัด / ประเมิน จัดกิจกรรมด้านศิลปหัตถกรรมให้นักท่องเที่ยวที่สนใจเลือก เช่น ฝึกหัดการทอผ้า การจักสาน เป็นต้น	3						เกณฑ์มาตรฐานที่ 5 (ต่อ) ด้านกิจกรรมท่องเที่ยว (ใช้ลำดับที่ 28) 1 ให้คะแนนกิจกรรมฝึกหัดศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านตามรายละเอียดในวิธีการวัด / ประเมินดังนี้คือ 5 = มีกิจกรรมตามวิธีการวัดทั้งหมด 4 = มีกิจกรรมตามวิธีการวัดส่วนใหญ่ 3 = มีกิจกรรมตามวิธีการวัดบ้าง 2 = มีกิจกรรมตามวิธีการวัดค่อนข้างน้อย 1 = มีกิจกรรมตามวิธีการวัดน้อย 0 = ไม่มี / ไม่ปฏิบัติ วิธีหาข้อมูล 1. สาคัดกิจกรรม 2. ดูจากรูปถ่าย

เกณฑ์ มาตรฐาน	ลำดับ ที่	ตัวชี้วัด	วิธีการวัด / ประเมิน	น้ำหนัก	ระดับคุณภาพ					เกณฑ์การให้คะแนน / วิธีการ ให้คะแนน
					5	4	3	2	1	
5. ด้าน กิจกรรม ท่องเที่ยว (ต่อ)	29	5.3 มีกิจกรรม ต้อนรับตาม ประเพณีของ ท้องถิ่น	วิธีการวัด / ประเมิน • มีการแนะนำ นักท่องเที่ยวเกี่ยวกับสมาชิกในครัวเรือนทุกคน เพื่อรู้จักและเรียนรู้วิถีชีวิตของเจ้าของบ้านผ่านกิจกรรมต่างๆ เช่น เก็บผักสวนครัวร่วมกัน ทำกับข้าวร่วมกัน รับประทานอาหารร่วมกัน เป็นต้น • เจ้าของบ้านมีการใช้รูปภาพหรือกิจกรรมต่างๆ เช่น การดูไร่-นา ออกทะเล เก็บใบชา ทอผ้า จักสาน เป็นต้น เพื่อนำ ไปสู่การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในวิถีชีวิต ประวัติศาสตร์ ประเพณี วัฒนธรรม กับนักท่องเที่ยวอย่างเหมาะสม • มีการจัดกิจกรรมต้อนรับนักท่องเที่ยว โดยอาศัย วัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่นที่เคยปฏิบัติอยู่แล้ว เช่น การบายศรีสู่ขวัญ หรือการต้อนรับด้วยความยิ้มแย้มแจ่มใสและอบอุ่น เป็นต้น โดยกิจกรรมดังกล่าวไม่ควรปรุงแต่ง	2						เกณฑ์มาตรฐานที่ 5 (ต่อ) ด้านกิจกรรมท่องเที่ยว (ใช้วัดลำดับที่ 29) ให้คะแนนกิจกรรมต้อนรับจากเจ้าของบ้านรายละเอียดในวิธีการวัด / ประเมิน ดังนี้คือ 5 = มีกิจกรรมตามวิธีการวัดทั้งหมด 4 = มีกิจกรรมตามวิธีการวัดส่วนใหญ่ 3 = มีกิจกรรมตามวิธีการวัดบ้าง 2 = มีกิจกรรมตามวิธีการวัดค่อนข้างน้อย 1 = มีกิจกรรมตามวิธีการวัดน้อย 0 = ไม่มี / ไม่ปฏิบัติ วิธีหาข้อมูล 1. สังเกตจากการต้อนรับของเจ้าบ้าน

เกณฑ์มาตรฐาน	ลำดับที่	ตัวชี้วัด	วิธีการวัด / ประเมิน	น้ำหนัก	ระดับคุณภาพ					เกณฑ์การให้คะแนน / วิธีการให้คะแนน
					5	4	3	2	1	
5. ด้านกิจกรรมท่องเที่ยว (ต่อ)	30	5.4 มีกิจกรรมด้านบันเทิงที่ เป็นเอกลักษณ์ของชุมชน	• มีกิจกรรมด้านบันเทิง หรือ นันทนาการ ในยามว่าง หรือ ตอนเย็น หรือตามเวลาที่เหมาะสม ควรจัดให้นักท่องเที่ยวเลือกด้วย เช่น ดนตรีพื้นเมือง การเต้น/รำ และการแสดงพื้นบ้าน โดยการแสดงต่างๆ ควรเป็นของชุมชน	2						เกณฑ์มาตรฐานที่ 5 (ต่อ) ด้านกิจกรรมท่องเที่ยว (ใช้วัดลำดับที่ 30) ให้คะแนนกิจกรรมบันเทิง หรือ นันทนาการ ในยามว่าง ตามรายละเอียดในวิธีการวัด / ประเมินดังนี้คือ 5 = มีกิจกรรมตามวิธีการวัดทั้งหมด 4 = มีกิจกรรมตามวิธีการวัดส่วนใหญ่ 3 = มีกิจกรรมตามวิธีการวัดบ้าง 2 = มีกิจกรรมตามวิธีการวัดค่อนข้างน้อย 1 = มีกิจกรรมตามวิธีการวัดน้อย 0 = ไม่มี / ไม่ปฏิบัติ วิธีหาข้อมูล 1. สาคัดการเสด็จ 2. ดูจากรูปถ่าย

เกณฑ์มาตรฐาน	ลำดับที่	ตัวชี้วัด	วิธีการวัด / ประเมิน	น้ำหนัก	ระดับคุณภาพ					เกณฑ์การให้คะแนน / วิธีการให้คะแนน
					5	4	3	2	1	
5. ด้านกิจกรรมท่องเที่ยว (ต่อ)	31	5.5 มีกิจกรรมท่องเที่ยวที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม	- กิจกรรมทุกชนิด ทุกประเภทที่จัดให้กับนักท่องเที่ยวจะต้องยึดหลักการเดียวกันคือ ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม เช่น ไม่ทิ้งขยะ ไม่ขีดเขียนบนแผ่นหิน ไม่ส่งเสียงดัง เป็นต้น - มีกฎ กติกา การใช้ทรัพยากรการท่องเที่ยวที่ชัดเจน เพื่อให้การใช้ประโยชน์เป็นไปอย่างยั่งยืน เช่น ปริมาณนักท่องเที่ยวที่ชุมชนรองรับได้ การไม่นำเอาพันธุ์พืช สัตว์ป่า และของป่าออกจากพื้นที่ โดยให้เป็นไปตามกฎหมายของรัฐและตามข้อตกลงของชุมชน - มีกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับงานการฟื้นฟูการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว	3						เกณฑ์มาตรฐานที่ 5 (ต่อ) ด้านกิจกรรมท่องเที่ยว (ใช้ลำดับที่ 31) ให้คะแนนกิจกรรมท่องเที่ยวที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม ตามรายละเอียดในวิธีการวัด / ประเมิน ดังนี้คือ 5 = มีกิจกรรมและกฎ กติกา ตามวิธีการวัดทั้งหมด 4 = มีกิจกรรม และกฎ กติกาตามวิธีการวัดส่วนใหญ่ 3 = มีกิจกรรม และกฎ กติกาตามวิธีการวัดบ้าง 2 = มีกิจกรรม และกฎ กติกาตามวิธีการวัดค่อนข้างน้อย 1 = มีกิจกรรม และกฎ กติกาตามวิธีการวัดน้อย 0 = ไม่มี / ไม่ปฏิบัติ วิธีหาข้อมูล 1. ศึกษาเอกสาร 2. ดูจากรูปถ่าย 3. สัมภาษณ์ชาวบ้าน

เกณฑ์มาตรฐาน	ลำดับที่	ตัวชี้วัด	วิธีการวัด / ประเมิน	น้ำหนัก	ระดับคุณภาพ					เกณฑ์การให้คะแนน / วิธีการให้คะแนน
					5	4	3	2	1	
5. ด้านกิจกรรมท่องเที่ยว (ต่อ)	32	5.6 มีกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันระหว่างนักท่องเที่ยว	วิธีการวัด / ประเมิน • ในระหว่างนักท่องเที่ยวอยู่ในชุมชนจะต้องตระหนักเสมอว่าเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ด้านนักท่องเที่ยวควรต้องเรียนรู้วิถีชีวิตของชุมชน ในขณะที่อยู่กับชุมชนก็ได้เรียนรู้วัฒนธรรมบางอย่างของนักท่องเที่ยวด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักท่องเที่ยวจากต่างประเทศ	3						เกณฑ์มาตรฐานที่ 5 (ต่อ) ด้านกิจกรรมท่องเที่ยว (ใช้ลำดับที่ 32) ให้คะแนนกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างนักท่องเที่ยวกับเจ้าของบ้านและคนในชุมชนตามรายละเอียดในวิธีการวัด / ประเมิน ดังนี้คือ 5 = มีกิจกรรมตามวิธีการวัดทั้งหมด 4 = มีกิจกรรมตามวิธีการวัดส่วนใหญ่ 3 = มีกิจกรรมตามวิธีการวัดบ้าง 2 = มีกิจกรรมตามวิธีการวัดค่อนข้างน้อย 1 = มีกิจกรรมตามวิธีการวัดน้อย 0 = ไม่มี / ไม่ปฏิบัติ วิธีหาข้อมูล 1. สังเกตระหว่างที่เข้าพัก

เกณฑ์มาตรฐาน	ลำดับที่	ตัวชี้วัด	วิธีการวัด / ประเมิน	น้ำหนัก	ระดับคุณภาพ					เกณฑ์การให้คะแนน / วิธีการให้คะแนน
					5	4	3	2	1	
6. สภาพแวดล้อม	33	6.1 มีแหล่งท่องเที่ยวประเภทใด หรือหลายประเภท	• ในบริเวณใกล้ที่พัก ควรมีแหล่งท่องเที่ยวซึ่งเป็นสิ่งดึงดูดใจให้แก่นักท่องเที่ยวอย่างน้อย 1 ประเภท ได้แก่ 1) แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ได้แก่ภูเขา ทะเล น้ำตก น้ำพุ ฯลฯ 2) แหล่งโบราณสถาน แล ประวัติศาสตร์ เช่น วัด เจดีย์ และวัดอุโบสถ ฯลฯ 3) แหล่งท่องเที่ยวที่ชุมชนมีอยู่แล้ว และเป็นอาชีพของชุมชน เช่น สวนผลไม้แปลงผัก บ่อปลา รวมถึงการทำนา /ปลูกข้าว ฯลฯ	4						เกณฑ์มาตรฐานที่ 6 (ต่อ) ด้านสภาพแวดล้อม (ใช้ตัวชี้วัดที่ 33) ให้คะแนนแหล่งท่องเที่ยวตามรายละเอียดในวิธีการวัด/ ประเมิน ดังนี้คือ 5 = มีแหล่งท่องเที่ยวในบริเวณชุมชนหรือในรัศมี 1 กิโลเมตร 4 = มีแหล่งท่องเที่ยวนอกชุมชนในรัศมี 2 กิโลเมตร 3 = มีแหล่งท่องเที่ยวนอกชุมชนในรัศมี 3 กิโลเมตร 2 = มีแหล่งท่องเที่ยวอกชุมชนในรัศมี 4 กิโลเมตร 1 = มีแหล่งท่องเที่ยวอกชุมชนในรัศมี 5 กิโลเมตร ขึ้นไป 0 = ไม่มี/ไม่ปฏิบัติ วิธีวัด 1. สังเกต 2. สํารวจแหล่งท่องเที่ยว

เกณฑ์มาตรฐาน	ลำดับที่	ตัวชี้วัด	วิธีการวัด / ประเมิน	น้ำหนัก	ระดับคุณภาพ					เกณฑ์การให้คะแนน / วิธีการให้คะแนน
					5	4	3	2	1	
6. สภาพแวดล้อม (ต่อ)	34	6.2 การดูแลรักษาสภาพแวดล้อม ทั้งที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวและชุมชนอยู่เสมอ	วิธีการวัด / ประเมิน • กลุ่มโฮมสเตย์และชุมชนจะต้องมีส่วนร่วมกำหนดแนวทางปฏิบัติในการดูแลรักษาสภาพแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวเพื่อลดผลกระทบการท่องเที่ยวอย่างถูกต้อง เช่น การจัดการขยะอย่างถูกวิธี การไม่นำเอาพันธุ์พืช สัตว์ป่า และของป่าออกจากร้าน โดยให้เป็นไปตามกฎหมายของรัฐและตามข้อตกลงของชุมชน	5						เกณฑ์มาตรฐานที่ 6 (ต่อ) ด้านสภาพแวดล้อม (ใช้วัดลำดับที่ 34) ให้คะแนนการดูแลรักษาสภาพแวดล้อม ตามรายละเอียดในวิธีการวัด / ประเมินดังนี้คือ 5 = มีการดำเนินการตามวิธีการวัดทั้งหมด 4 = มีการดำเนินการตามวิธีการวัดส่วนใหญ่ 3 = มีการดำเนินการตามวิธีการวัดบ้าง 2 = มีการดำเนินการตามวิธีการวัดค่อนข้างน้อย 1 = มีการดำเนินการตามวิธีการวัดน้อย 0 = ไม่มี / ไม่ปฏิบัติ วิธีหาข้อมูล 1. สัมภาษณ์ เช่น วิธีการจัดการขยะ 2. ดูจากรูปถ่าย 3. ศึกษาจากเอกสาร เช่น เอกสารการประชุม

เกณฑ์มาตรฐาน	ลำดับที่	ตัวชี้วัด	วิธีการวัด / ประเมิน	น้ำหนัก	ระดับคุณภาพ					เกณฑ์การให้คะแนน / วิธีการให้คะแนน
					5	4	3	2	1	
6. สภาพแวดล้อม (ต่อ)	35	6.3 มีสถานพยาบาล ไปรษณีย์ ธนาคาร อยู่ไม่ไกลเกินไป	• กลุ่มโฮมสเตย์ควรอยู่ไม่ไกลจากสถานพยาบาล • สถานีอนามัยเพื่อความสะดวกในการเคลื่อนย้าย • นักท่องเที่ยวเมื่อเจ็บป่วย หรือ หากไม่มีสถานพยาบาล ควรรู้จักหน่วยพยาบาลหรือบุคคลที่ผ่านการอบรมด้านสาธารณสุขที่อยู่ใกล้ที่สุด ส่วนไปรษณีย์และธนาคารก็เช่นกัน หากไม่อยู่ใกล้ชุมชนควรจรรู้สถานที่ที่อยู่ใกล้มากที่สุด เพื่อแนะนำนักท่องเที่ยวได้	2						ด้านสภาพแวดล้อม (ใช้ลำดับที่ 35) ให้คะแนนตามสภาพการณ์ของชุมชนตามรายละเอียดในวิธีการวัด / ประเมินดังนี้คือ 5 = มีสถานพยาบาล / ไปรษณีย์ / ธนาคาร หรือผู้ที่ปฏิบัติแทนได้อยู่ในพื้นที่ 4 = มีสถานพยาบาล / ไปรษณีย์ / ธนาคาร หรือผู้ที่ปฏิบัติแทน ได้อยู่ห่างจากชุมชนไม่เกิน 3 กิโลเมตร 3 = มีสถานพยาบาล / ไปรษณีย์ / ธนาคาร หรือผู้ที่ปฏิบัติแทน ได้อยู่ห่างจากชุมชน 3 – 5 กิโลเมตร 2 = มีสถานพยาบาล / ไปรษณีย์ / ธนาคาร หรือผู้ที่ปฏิบัติแทน ได้อยู่ห่างจากชุมชน 6 – 10 กิโลเมตร 1 = มีสถานพยาบาล / ไปรษณีย์ / ธนาคาร หรือผู้ที่ปฏิบัติแทน ได้อยู่ห่างจากชุมชน 10 - 15 กิโลเมตร 0 = ไม่มี/ ไม่ปฏิบัติ วิธีหาข้อมูล สังเกตสถานที่จริง

เกณฑ์มาตรฐาน	ลำดับที่	ตัวชี้วัด	วิธีการวัด / ประเมิน	น้ำหนัก	ระดับคุณภาพ					เกณฑ์การให้คะแนน / วิธีการให้คะแนน
					5	4	3	2	1	
6. สภาพแวดล้อม (ต่อ)	36	6.4 พื้นที่หลักยังคงสภาพเดิมของชุมชนและยังรักษาวัฒนธรรมและประเพณีของตน	6.4 พื้นที่หลักยังคงสภาพเดิมของชุมชน และยังรักษาวัฒนธรรม และประเพณีของตน	4						เกณฑ์มาตรฐานที่ 6 (ต่อ) ด้านสภาพแวดล้อม (ใช้วัดลำดับที่ 36) ให้คะแนนตามสภาพชุมชนที่ยังคงสภาพเดิมของชุมชนไว้มีการรักษาวัฒนธรรม ประเพณีของตน และถ่าย ทอดสู่นักท่องเที่ยวได้ตามรายละเอียดที่ระบุไว้ในวิธีการวัด/ประเมินดังนี้คือ 5 = คงสภาพเดิมรักษา และถ่ายทอดได้ 4 = คงสภาพเดิม รักษา และถ่ายทอดได้ ส่วนใหญ่ 3 = คงสภาพเดิม รักษา และถ่ายทอดได้บ้าง 2 = คงสภาพเดิม รักษา และถ่ายทอดได้ค่อนข้างน้อย 1 = คงสภาพเดิม รักษา และถ่ายทอดได้น้อย 0 = ไม่มี/ ไม่ปฏิบัติตาม วิธีหาข้อมูล 1. สังเกตจากสภาพของชุมชน 2. สurveilance 3. สัมภาษณ์ผู้เฒ่า ผู้แก่ หรือผู้รู้ในชุมชน

เกณฑ์มาตรฐาน	ลำดับที่	ตัวชี้วัด	วิธีการวัด / ประเมิน	น้ำหนัก	ระดับคุณภาพ						เกณฑ์การให้คะแนน / วิธีการให้คะแนน
					5	4	3	2	1	0	
7. ด้านมูลค่าเพิ่ม	37	7.1 มีร้านขายของที่ระลึกในชุมชน	• ควรวัด ให้มีร้านค้า หรือมุมเล็ก ๆ ของชุมชนเป็นจุดจำหน่ายสินค้าที่ระลึกหากไม่มี ชุมชนควรวัดการให้ มีร้านค้าของชุมชน หรือบุคคลที่ทำการค้าขายเกิดขึ้น	1							เกณฑ์มาตรฐานที่ 7 ด้านมูลค่าเพิ่ม (ใช้วัดลำดับที่ 37) ให้คะแนนตามจำนวนร้าน หรือมุมขายของที่ระลึก บ้านที่มีลักษณะตามรายละเอียดในวิธีการวัด/ประเมิน ดังนี้คือ 5 = จำนวนร้านมากกว่า 1 ร้าน 4 = จำนวนร้าน 1 ร้าน 3 = จำนวนมุมขายของมากกว่า 1 จุด 2 = จำนวนมุมขายของมากกว่า 1 จุด 1 = มีจุดขายของชั่วคราวเฉพาะวันที่มีนักท่องเที่ยว 0 = ไม่มี / ไม่ปฏิบัติ วิธีหาข้อมูล 1. สังเกต 2. สัมภาษณ์กลุ่ม โสมสเดช/เจ้าของร้าน/นักท่องเที่ยว/ชาวบ้าน

เกณฑ์มาตรฐาน	ลำดับที่	ตัวชี้วัด	วิธีการวัด / ประเมิน	น้ำหนัก	ระดับคุณภาพ					เกณฑ์การให้คะแนน / วิธีการให้คะแนน
					5	4	3	2	1	
7. ด้านมูลค่าเพิ่ม (ต่อ)	38	7.2 มีผลิตภัณฑ์โดยชาวบ้านและใช้วัตถุดิบในท้องถิ่นผลิต	• ชุมชนควรใช้โอกาสนี้นำผลผลิตภาคเกษตรจากชุมชน หรือ ใช้ภูมิปัญญาที่ชุมชนสั่งสมมา หรือ สิ่งที่ชุมชน ริเริ่มขึ้น ใหม่ เพื่อ จำหน่ายให้กับนักท่องเที่ยว เพื่อบริโภค และเป็นของที่ระลึก ออกเป็นสิ่งของเครื่องใช้เครื่องประดับ เสื้อผ้า ตลอดจนของตกแต่ง หรืออาหาร ขนม โดยควรใช้วัสดุหรือวัตถุดิบที่มีในชุมชนนั้นเป็นหลัก	3						เกณฑ์มาตรฐานที่ 7 ด้านมูลค่าเพิ่ม (ใช้ตัวชี้วัดที่ 38) ให้คะแนนตามจำนวนผลิตภัณฑ์ หรือ ผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกที่มีลักษณะตาม รายละเอียดในวิธีการวัด/ ประเมิน ดังนี้คือ 5 = จำนวนมากกว่า 3 รายการที่มีคุณภาพดี 4 = จำนวนมากกว่า 2 รายการที่มีคุณภาพดี 3 = จำนวนมากกว่า 1 รายการที่มีคุณภาพดี 2 = ผลิตภัณฑ์ หรือผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพพอใช้ได้ 1 = ผลิตภัณฑ์ หรือผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพต่ำ 0 = ไม่มี / ไม่ปฏิบัติ วิธีหาค่าเฉลี่ย 1. สังเกต พิจารณาจากสินค้า 2. ทดลองใช้

เกณฑ์มาตรฐาน	ลำดับที่	ตัวชี้วัด	วิธีการวัด / ประเมิน	น้ำหนัก	ระดับคุณภาพ						เกณฑ์การให้คะแนน / วิธีการให้คะแนน
					5	4	3	2	1	0	
7. ด้านมูลค่าเพิ่ม (ต่อ)	39	7.3 มีโอกาสได้เผยแพร่วัฒนธรรมของชุมชน	- มีการรวบรวมองค์ความรู้ด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น เพื่อนำสู่การเผยแพร่ที่ถูกต้องแก่นักท่องเที่ยว - กลุ่มโฮมสเตย์มีแนวทางในการฟื้นฟูอนุรักษ์ และถ่ายทอดวัฒนธรรม ศิลปะและการละเล่นพื้นบ้าน - มีการดำเนินวิถีชีวิตที่เป็นปกติ เช่น การประกอบอาชีพการทำ กิจกรรมทางศาสนา หรือตามความเชื่อ การไหว้ศาลปู่ย่า เป็นต้น ไม่มีการดัดแปลงหรือจัดทำสิ่งใหม่ เพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว	4							เกณฑ์มาตรฐานที่ 7 ด้านมูลค่าเพิ่ม (ใช้วัดลำดับที่ 39) ให้คะแนนตามรายละเอียดในวิธีการวัด/ประเมินดังนี้คือ 5 = ปฏิบัติทุกครั้งที่มีนักท่องเที่ยว 4 = ปฏิบัติเกือบทุกครั้งที่มีนักท่องเที่ยว 3 = ปฏิบัติบ่อยครั้งที่มีนักท่องเที่ยว 2 = ปฏิบัติบางครั้งที่มีนักท่องเที่ยว 1 = ปฏิบัตินานๆ ครั้งที่มีนักท่องเที่ยว 0 = ไม่มี / ไม่ปฏิบัติ วิธีหาข้อมูล - สังเกต - ดูภาพถ่าย - สัมภาษณ์ - ชมการแสดงจริง

เกณฑ์มาตรฐาน	ลำดับที่	ตัวชี้วัด	วิธีการวัด / ประเมิน	น้ำหนัก	ระดับคุณภาพ					เกณฑ์การให้คะแนน / วิธีการให้คะแนน
					5	4	3	2	1	
7. ด้านมูลค่าเพิ่ม (ต่อ)	40	7.4 มีโอกาสพัฒนาศักยภาพของชุมชนในด้านบริการที่ประทับใจ	วิธีการวัด / ประเมิน • การที่ชุมชนมีโอกาสต้อนรับนักท่องเที่ยวแต่ละครั้ง คนในชุมชนได้มีโอกาสแสดงความสามารถของตนเองตามที่ตนถนัด เช่น การต้อนรับมีคฤหาสน์ การปรุงอาหาร การทอผ้าจกีสาน	2						เกณฑ์มาตรฐานที่ 7 ด้านมูลค่าเพิ่ม (ใช้วัดลำดับที่ 40) ให้คะแนนตามรายละเอียดที่ระบุไว้ในวิธีการวัด/ ประเมินดังนี้คือ 5 = ปฏิบัติทุกครั้งที่มีนักท่องเที่ยว 4 = ปฏิบัติเกือบทุกครั้งที่มีนักท่องเที่ยว 3 = ปฏิบัติบ่อยครั้งที่มีนักท่องเที่ยว 2 = ปฏิบัติบางครั้งที่มีนักท่องเที่ยว 1 = ปฏิบัตินานๆ ครั้งที่มีนักท่องเที่ยว 0 = ไม่มี / ไม่ปฏิบัติ วิธีหาข้อมูล 1. สังเกต 2. ลงงchim 3. ทมการสาริต

เกณฑ์มาตรฐาน	ลำดับที่	ตัวชี้วัด	วิธีการวัด / ประเมิน	น้ำหนัก	ระดับคุณภาพ					เกณฑ์การให้คะแนน / วิธีการให้คะแนน
					5	4	3	2	1	
8. ด้านการส่งเสริมการตลาด	41	8.1 มีคู่มือเอกสารเผยแพร่ การท่องเที่ยว ซึ่งเป็นข้อมูลจริง	กลุ่มโฮมสเตย์แต่ละแห่ง ควรมีคู่มือหรือแผ่นพับ หรือเอกสารที่รวบรวมข้อมูลให้นักท่องเที่ยวรับทราบ โดยคู่มือดังกล่าวควรรายละเอียดต่างๆ เช่น รายการกิจกรรมแหล่งท่องเที่ยวแผนที่เดินทาง รายละเอียดค่าใช้จ่ายและการติดต่อ เป็นต้น	3						ด้านการส่งเสริมการตลาด (ใช้วัดลำดับที่ 41) ให้คะแนนตามหลักฐานด้านคู่มือ หรือเอกสารที่ปรากฏตามรายละเอียดที่ระบุไว้ในวิธีการวัด/ประเมินดังนี้คือ 5 = มีเอกสารและข้อมูลการเผยแพร่ครบถ้วน 4 = มีเอกสารและข้อมูลการเผยแพร่ส่วนใหญ่ 3 = มีเอกสารและข้อมูลการเผยแพร่บ้าง 2 = มีเอกสารและข้อมูลการเผยแพร่ค่อนข้างน้อย 1 = มีเอกสารและข้อมูลการเผยแพร่ น้อย 0 = ไม่มี / ไม่ปฏิบัติตาม วิธีหาข้อมูล 1. สืบค้นจากเอกสาร

เกณฑ์มาตรฐาน	ลำดับที่	ตัวชี้วัด	วิธีการวัด / ประเมิน	น้ำหนัก	ระดับคุณภาพ					เกณฑ์การให้คะแนน / วิธีการให้คะแนน
					5	4	3	2	1	
8. ด้านการส่งเสริมการตลาด (ต่อ)	42	8.2 มีการเผยแพร่ข้อมูลประชาสัมพันธ์	กลุ่มโสมสเคย์ ควรมีข้อมูลอยู่ในเอกสาร แผ่นพับ หรือเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องของจังหวัดหรืออื่นๆ และมีเป้าหมาย แผนงาน การประสานงาน เพื่อการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว	2						เกณฑ์มาตรฐานที่ 8 ด้านการส่งเสริมการตลาด (ใช้วัดลำดับที่ 42) ให้คะแนนตามสื่อ เอกสาร แผ่นพับ หรือ เว็บไซต์ตามรายละเอียดที่ระบุไว้ในวิธีการวัด/ ประเมินดังนี้คือ 5 = มีการเผยแพร่ข้อมูลสม่ำเสมอ 4 = มีการเผยแพร่เป็นส่วนใหญ 3 = มีการเผยแพร่บ้าง 2 = มีการเผยแพร่ค่อนข้างน้อย 1 = มีการเผยแพร่ น้อย 0 = ไม่มี / ไม่ปฏิบัติ วิธีทำข้อมูล 1. ดูจากเอกสาร 2. สอบถามการเผยแพร่

ภาคผนวก ค
Chi square Tests

เพศ		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
1	ชาย	58	38.7	38.7	38.7
2	หญิง	92	61.3	61.3	100.0
Total		150	100.0	100.0	

อายุ		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
1	15-24 ปี	40	26.7	26.7	26.7
2	25-34 ปี	86	57.3	57.3	84.0
3	35-44 ปี	21	14.0	14.0	98.0
4	45-54 ปี	3	2.0	2.0	100.0
Total		150	100.0	100.0	

สถานะภาพ		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
1	โสด	121	80.7	80.7	80.7
2	สมรส	27	18.0	18.0	98.7
3	หย่า/หม้าย	2	1.3	1.3	100.0
Total		150	100.0	100.0	

การศึกษา		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
1	มัธยมศึกษาปลาย	7	4.7	4.7	4.7
2	ปวช/ปวส/ปวท/อนุปริญญา	8	5.3	5.3	10.0
3	ปริญญาตรี	124	82.7	82.7	92.7
4	สูงกว่าปริญญาตรี	11	7.3	7.3	100.0
Total		150	100.0	100.0	

อาชีพ		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
1	รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	61	40.7	40.7	40.7
2	พนักงานราชการ/ลูกจ้างเอกชน	79	52.7	52.7	93.3
3	ค้าขาย/ประกอบธุรกิจส่วนตัว	2	1.3	1.3	94.7
4	นักเรียน/นักศึกษา	8	5.3	5.3	100.0
Total		150	100.0	100.0	

รายได้		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
1	ต่ำกว่า 10000 บาท	26	17.3	17.3	17.3
2	10001-20000 บาท	70	46.7	46.7	64.0
3	20001-30000 บาท	44	29.3	29.3	93.3
4	30001-40000 บาท	7	4.7	4.7	98.0
5	40001-50000 บาท	3	2.0	2.0	100.0
Total		150	100.0	100.0	

จำนวนครั้งโดยเฉลี่ยที่มาท่องเที่ยว		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
1	ครั้งแรก	139	92.7	92.7	92.7
2	2-3 ครั้ง	11	7.3	7.3	100.0
Total		150	100.0	100.0	

Crosstab

Case Processing Summary

	Cases					
	Valid		Missing		Total	
	N	Percent	N	Percent	N	Percent
อายุ * เพศ	150	100.0%	0	.0%	150	100.0%

อายุ * เพศ		เพศ		Total
		ชาย	หญิง	
อายุ	15-24 ปี	12	28	40
	25-34 ปี	32	54	86
	35-44 ปี	12	9	21
	45-54 ปี	2	1	3
Total		58	92	150

Case Processing Summary

	Cases					
	Valid		Missing		Total	
	N	Percent	N	Percent	N	Percent
สถานะภาพ * เพศ	150	100.0%	0	.0%	150	100.0%

		เพศ		Total
		ชาย	หญิง	
สถานะภาพ	โสด	41	80	121
	สมรส	16	11	27
	หย่า/หม้าย	1	1	2
Total		58	92	150

Case Processing Summary

	Cases					
	Valid		Missing		Total	
	N	Percent	N	Percent	N	Percent
การศึกษา * เพศ	150	100.0%	0	.0%	150	100.0%

		เพศ		Total
		ชาย	หญิง	
การศึกษา	มัธยมศึกษาปลาย	3	4	7
	ปวช/ปวส/ปวท/อนุปริญญา	6	2	8
	ปริญญาตรี	40	84	124
	สูงกว่าปริญญาตรี	9	2	11
Total		58	92	150

Case Processing Summary

	Cases					
	Valid		Missing		Total	
	N	Percent	N	Percent	N	Percent
อาชีพ * เพศ	150	100.0%	0	.0%	150	100.0%

		เพศ		Total
		ชาย	หญิง	
อาชีพ	รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	24	37	61
	พนักงานราชการ/ลูกจ้างเอกชน	29	50	79
	ค้าขาย/ประกอบธุรกิจส่วนตัว	1	1	2
	นักเรียน/นักศึกษา	4	4	8
Total		58	92	150

Case Processing Summary

	Cases					
	Valid		Missing		Total	
	N	Percent	N	Percent	N	Percent
รายได้ * เพศ	150	100.0%	0	.0%	150	100.0%

		เพศ		Total
		ชาย	หญิง	
รายได้	ต่ำกว่า 10000 บาท	9	17	26
	10001-20000 บาท	18	52	70
	20001-30000 บาท	22	22	44
	30001-40000 บาท	6	1	7
	40001-50000 บาท	3	0	3
Total		58	92	150

Case Processing Summary

	Cases					
	Valid		Missing		Total	
	N	Percent	N	Percent	N	Percent
จำนวนครั้งที่มา * เพศ	150	100.0%	0	.0%	150	100.0%

		เพศ		Total
		ชาย	หญิง	
จำนวนครั้ง	ครั้งแรก	53	86	139
	2-3 ครั้ง	5	6	11
Total		58	92	150

Descriptive Statistics

ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว	N	Mean	Std. Deviation
กายภาพ	150	3.8280	.52471
จิตใจ	150	3.8339	.48192
อื่นๆ	150	3.8675	.58742
Valid N (listwise)	150		

ด้านกายภาพ	N	Mean	Std. Deviation
1.1 การเดินทางมายังหมู่บ้านมีความสะดวก/ปลอดภัย/มีป้ายสัญลักษณ์บอกทางชัดเจน	150	3.70	.730
1.2 บ้านพักมีความมั่นคงและแข็งแรง	150	3.99	.714
1.3 บ้านพักมีความสะอาด อากาศถ่ายเทได้สะดวก และแสงสว่างส่องเข้าถึง ไม่มีกลิ่นอับ	150	4.05	.792
1.4 ความสะอาด/สะดวกต่อการใช้งานของห้องน้ำห้องส้วม	150	3.83	.784
1.5 มีเครื่องใช้ไฟฟ้าอำนวยความสะดวก	150	3.83	.727
1.6 มีการดูแลสภาพแวดล้อมบริเวณบ้าน เช่น สวนหย่อม สวนครัว ต้นไม้ และการกำจัดขยะอย่างถูกวิธี	150	4.13	.739
1.7 บริเวณใกล้เคียง มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ โบราณสถาน และแหล่งท่องเที่ยวชุมชนเพียงพอ	150	4.07	.743
1.8 สภาพพื้นที่ยังคงสภาพเดิมของชุมชน และยังรักษาวัฒนธรรมและประเพณีของตน	150	4.29	.671
1.9 มีสถานพยาบาล ไปรษณีย์ ธนาคาร อยู่ใกล้เคียง	150	2.91	.912
1.10 มีสถานที่จอดรถเพียงพอ เหมาะสม สะดวก ปลอดภัย	150	3.47	.791
Valid N (listwise)	150		

ด้านจิตใจ	N	Mean	Std. Deviation
2.1 เจ้าหน้าที่ให้รายละเอียดเกี่ยวกับค่าธรรมเนียมและบริการต่างๆ รวมทั้งข้อมูลกิจกรรมท่องเที่ยว	150	3.89	.738
2.2 เจ้าหน้าที่ให้บริการด้วยความสุภาพ ดูแลเอาใจใส่ กระตือรือร้น และเต็มใจให้บริการ	150	4.42	.771
2.3 เจ้าหน้าที่ให้บริการด้วยความสะดวก รวดเร็ว และให้คำแนะนำ หรือตอบข้อซักถามเป็นอย่างดี	150	4.40	.751
2.4 ชาวบ้านมีความเป็นกันเองและเป็นมิตร	150	4.66	.529
2.5 บ้านพักมีราคาเหมาะสม	150	4.31	.695
2.6 ร้านอาหารอร่อย เครื่องดื่ม และของที่ระลึกมีจำนวนเพียงพอ / ราคาเหมาะสม / สะอาด / มีคุณภาพ	150	3.59	.778
2.7 มีน้ำดื่มและน้ำใช้ที่สะอาด	150	3.63	.709
2.8 มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	150	3.76	.642
2.9 มีการคัดค้านักท่องเที่ยว กับการเก็บรักษาทรัพย์สิน	150	3.47	.774
2.10 มีการดูแลและซ่อมแซมที่พักเพื่อความปลอดภัย	150	3.55	.619
2.11 มีเครื่องมือสื่อสารกับเจ้าหน้าที่เมื่อเกิดเหตุร้าย	150	3.16	.752
2.12 การเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับการปฐมพยาบาล	150	3.17	.727
Valid N (listwise)	150		

ด้านอื่นๆ	N	Mean	Std. Deviation
3.1 ผลผลิต ผลิตภัณฑ์ โดยชาวบ้านและใช้วัตถุดิบท้องถิ่น	150	4.33	.808
3.2 กิจกรรมต้อนรับตามประเพณีท้องถิ่น เช่น บายศรีสู่ขวัญ, รับประทานอาหารร่วมกัน ฯลฯ	150	4.38	.662
3.3 กิจกรรมท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ตามสภาพพื้นที่และภูมิประเทศ เช่น ว่ายน้ำ, ขี่จักรยาน, นำชมสถานที่ต่างๆ ฯลฯ	150	3.82	.828
3.4 กิจกรรมท่องเที่ยวแบบวิถีชีวิตชาวบ้าน เช่น ชมสาธิตอาชีพ, ชมกิจกรรมของชาวบ้านทั่วไป ฯลฯ	150	3.89	.790
3.5 กิจกรรมฝึกหัดศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านให้นักท่องเที่ยว เช่น จักสาน ทอผ้า ฯลฯ	150	3.52	.809
3.6 กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระหว่าง นักท่องเที่ยวกับ เจ้าของบ้าน เช่น ดักบัตร์ การปลูกป่า การทำอาหาร ฯลฯ	150	3.60	.777
3.7 กิจกรรมด้านบันเทิงที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชน	150	4.07	.791
3.8 มีกิจกรรมท่องเที่ยวทางโบราณสถาน เช่น นำชมวัดและโบราณสถาน ฯลฯ	150	3.33	.833
Valid N (listwise)	150		

Chi square Tests

	Value	df	Asymp.Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	24.580 ^a	23	.372
Likelihood Ratio	28.770	23	.188
Linear-by-Linear Association	.002	1	.965
N of Valid Cases	150		

a. 38 cells (79.2%) have expected count less than 5. The minimum expected count is .39.

	Value	df	Asymp.Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	60.721 ^a	69	.751
Likelihood Ratio	58.085	69	.823
Linear-by-Linear Association	.193	1	.660
N of Valid Cases	150		

a. 87 cells (90.6%) have expected count less than 5. The minimum expected count is .05.

	Value	df	Asymp.Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	100.447 ^a	92	.257
Likelihood Ratio	88.231	92	.592
Linear-by-Linear Association	.553	1	.457
N of Valid Cases	150		

a. 115 cells (95.8%) have expected count less than 5. The minimum expected count is .02.

	Value	df	Asymp.Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	27.665 ^a	27	.428
Likelihood Ratio	33.397	27	.184
Linear-by-Linear Association	.002	1	.968
N of Valid Cases	150		

a. 47 cells (83.9%) have expected count less than 5. The minimum expected count is .39.

	Value	df	Asymp.Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	69.721 ^a	81	.810
Likelihood Ratio	76.053	81	.635
Linear-by-Linear Association	.105	1	.745
N of Valid Cases	150		

a. 105 cells (93.8%) have expected count less than 5. The minimum expected count is .02.

	Value	df	Asymp.Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	96.396 ^a	81	.117
Likelihood Ratio	68.839	81	.830
Linear-by-Linear Association	.625	1	.429
N of Valid Cases	150		

a. 102 cells (91.1%) have expected count less than 5. The minimum expected count is .05.

	Value	df	Asymp.Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	40.516 ^a	66	.994
Likelihood Ratio	45.161	66	.977
Linear-by-Linear Association	.272	1	.602
N of Valid Cases	150		

a. 84 cells (91.3%) have expected count less than 5. The minimum expected count is .05.

	Value	df	Asymp.Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	69.249 ^a	88	.930
Likelihood Ratio	77.952	88	.770
Linear-by-Linear Association	.201	1	.654
N of Valid Cases	150		

a. 109 cells (94.8%) have expected count less than 5. The minimum expected count is .02.

